

Bernardas Brazdžionis
Per pasaulį keliauja žmogus

BALTOSIOS DIENOS
1927

POETO AUTOBIOGRAFIJA

Kaip Nemuno krantais šešėlis
prabėgo vaikiška diena.
Užaugau didelis. Po dvidešimt.
Paseno motina. Sena.

Be kamino lūšnelė buvo.
Žemutės durys. Trys maži langai.
Bet laimė, laimė! Apsakyt nemoku.
Tik taip trumpai, taip neilgai.

Per vasara prie karvių.
Po pievas, po miškus.
Per žiemą — ne kilometro, ne dviejų
sniege išmindavom takus ...

Sulauki rudenio:
kiek nori — uogų, kiek tik nori — obuolių:
išsirpusių, prinokusių,
ant uogienojų, ant šakų.

Gavėnioje aguonų pienas.
Aguonų pienas! Tai gardu.
Arba, kad laukdavau Velykų —
margučių laukdavau už du.

Sakydavo: tą dieną Kristus keliasi.
Ir iš tikrųjų: pats mačiau.
Sakydavo: dabar pavasaris.
Ir saulė šviesdavo kur kas skaisčiau.

Bet va. Ne amžinai taip buvo.
Man vasara atėjo; motinai ruduo.
Pasilenkė ir tėvas truputį.
Prieš pačią dvidešimtį jau sesuo.

Sakysi, gera ir dabar. Nebloga.
Šeima nedidelė. Tik keturi.
Tiesa. Bet vietos jau per maža:
dviem tėviškės duonelė buvo per aitri.

Išėjo tėvas Argentinon.
Sesuo Brazilijon. Tikrai.
Atrašo kartais laišką. Tuščią. Taip. Be dolerių.
Tėvelis skaldo akmenis; sesulė kukurūzus raško; gyvena, sakosi, gerai.

O aš su motina tėvynėj.
Tegu sau skraido jie. Tegu.
Kol jos akis užmerksiu,
pabūsiu dar namie.

Ateina viesulai ir vėtros
ir tiesiai į namus.
Ir saulė ta pati pas juos ten
ir ta pati pas mus.

1927.V.26.

SAULĖS ŽIEDELIS

Saulėtas Viešpatie,
Tavo šešėliuose
mūsų aušrinių maldos
piramidės.
Saulėtas Viešpatie,
Tavo pavasaris
amžinas,
šventas,
galingas
ir didis!
Mokame melstis
už tolimą vakarą,
mokame melstis
už maną — už duoną — —
Ačiū Tau, ačiū,
kad menkas ir mažas
ir žydžiu kaip saulės žiedelis

ir vaikštau
po Tavo stebuklų
palaimintą kluoną — — —

KAIP GREITAI...

Kaip greitai slenka jaunos dienos,
ach, kaip greitai...
Dar po lankas bėgioju vienas,
aidi fleita...
O vasaros žiedų žieduos, o žiemos pūgom slenka, slenka —
nei pasidžiaugt jomis, nei jų, piktų, prakeikt netenka...

Kaip greitai slenka jaunos dienos,
ach, kaip greitai...
Raudok — nudžius vargų blakstienos
ir — praeita...
O senai dienai naujas rytas tiesia ranką —
nei pasivyti, nei suturėti jų netenka...

Kaip greitai slenka jaunos dienos,
ach, kaip greitai...
Jaunyste, būk daina tu, būk ugnis, būk žygio plienas —
čia tavo kraitis!
O dienos valandas, kaip upė vandenis, vis skuba, renka, renka —
nei naktimis pasigėrėt, nei diena saulėn pažiūrėt tau čia netenka...

1925.IV.22.

AŠ IR ŽALIOS PUŠYS

Lenkite galvas, žaliosios pušys,
siųskite tyra maldą į dangų ...
Aš vėtrų vėtra jaunas skraidysiu,
aš parymosiu vienas prie sutemų lango.

Vasarą žiemą žalios ir žalios,
šimtmečiais lieknos, šimtmečiais jaunos,
gauskite amžiną dainą sukaupę,
šakos per amžius nevystantį žiedą lai krauna.

Glauskit į glėbį niūriąją naktį,
aš naujo ryto eisiu sutikti,
slaptąjį burtą jojo atverti,
burtą atverti, burtu karste jo užmigti.

1925.V.24.

TARP ŽEMĖS IR DANGAUS

Slapta ir tolima butis
į mano rytdienos praskleistą lapą užsirašė.
Nemyliu aš tavęs, o žeme:
tu — motina mana,
o aš — sūnus ne tavo.
Tavy manos gyvybės siūlai susiraizgė,
tik aš ne tavo rasą gėriau...
Ne tu nė saulėtas dienas parodei.

Pažįstu savo motiną — tai tu.
Žinau ir Tėvą — didis Jis.
Jam lenkiasi krištolo rūmų
tyroj palangėj chrizantemos ...
Jam atidaro žiedo gelmę tulpė.
Oazių palmės, kiparisai neša malda,
ir „Gloria“ triskart giedodami,
tarnauja Jam anos buties
būriai suklaupę angelų...

Nuskyniau šaką oleandro
ir rūtą, dvelkiančią pavasariu,
ir išeinu, palikęs močia — žemę,
kur gintaro, krištolo rūmuos ašaros nekrito,
kur šaukia mane Tėvas ir butis.
Ir niekur niekur aš nuo žemės
kaip kūdikis nuo motinos nenuėinu,
ir jos kančia mane kasdien svaigina,
ir jos dalia
nevystančių dienų.

1925.VII.3.

MANO ŽVAKĖ

Mano žvakė dega,
mano žvakė tviska,
kambary šešėliai,
bet ramu, jauku.
O užpūtes jają
(pasakysiu viską),
užuvertęs knygos
nerašyta lapą,
liepčiau verkti... kasti
ligi juosmens kapą — — —
Ir nueičiau eičiau
pomirties taku...

1926.III.25.

PAKALNIŲ VERGAI

Keleiviai, prieikite kalnus!..
— Mes drebame ... bijome jų ...
Čia uolos be dyglių ir švelnios.
— Bet daugel nutraukta gijų ...

Ar matot viršūnes baltąsias?
— Mus spaudžia prie žemės juodos
Ar stiebiatės, siekėte jąsias?
— O Dieve, dar ne... niekad ...

... Ir vėlei ateina,
nueina, pažvelgia — nemato ...
Ir niekad keleiviai
nepameta amžino rato.
Ir dienos prabėga,
ir amžiai sudyla,
ir daugelį kartų
iš skausmo net akmens prabyla ...

1926.III.25.

PUSIAUDIENIO KLAJONĖS

È, skelkite, keikite žaibo žibintus —
liepsnoj jų ir žygiai ir maldos težydi.
Pašvaistėse glūdi šešėlių šešėliai
ir temdina kelia gyvenimo slidų.

Pro švintantį žemės saulėtekių rytą
nuskubo minia į Dianos šventovę: —
„O motina, motina, tūkstančiai krito,
širdžių okeanuose nešę tau šlovę...“

Bet marmuro veidas paniuręs ir šaltas,
ir maldos teslanko po dulkinas grindis.
Ir veltui jų akys į dangų pakeltos,
ir veltui kentėjimų takas nublindęs.

È, broliai, nelaukit saulėleidžių baro,
į stabą sukėlę ir viltis ir siekius,
è, broliai, nuverskite dievą negerą,
prakeikę vidurnakčių šmėklas beviekes.

Apjuoskite žemę ir mėlyną dangų,
kad saulių žydrynės gyvenimą puoštų,
sužerkite aukurą naują ties langu
praamžino Dievo praamžino sosto?

1926.VII.17.

PASMERKIMAS

Saulės kraštas ne bedalių, ne vergų,
jo nesieksi nei svajonėm, nei sapnais,
žemėj saulės spindulėlis per brangu,
o tamsos išnešt iš čia tavęs neleis.

Džiūk kaip stagaras nublokštas laukuose
ir gaudžiai vaitok nualpusia širdim,
neištrūks iš kūno trokštanti dvasia,
kol krūtinė bus sukaustyta grandim.

Veltui raudos, veltui ašaros širdies,
tavo skausmas numarins tave, ne guos.
Ženk į prarają nakties ir pražūties, —
ant uolos vien karčią tulžį tepaduos.

Saulės troško milijonai, kaip ir tu,
į žydrynę gilią tiesdami rankas,
ir nualpo ir sustingo po ledu,
teišvydę laimės žydinčias lankas.

Saulės kraštas ne bedalių, ne vergų,
nebūk vergas — pats nesiektas nusileis,
vergui laisvė bus kalėjimas tamsus,
ir kalėjime, kas laisvas — laisve žais!

1926.XI.10.

GYVENIMO ELEGIJA

Pavasariį pragrėžę beržus sunkėm sula
ir inkilėlius nešėme į žilvičius,
ir nepamanėm apie rudenį nė vienas,
ir nepamatėme, kas sutemų pripylė čia į mūs naščius.

Praėjo vasara, pilna gėlių ir saulės,
užmiršome pravert lūšnų duris,
ir vėl ruduo, ir vėl padangės rūsčios tartum plienas,
ir vėl ant skobnio blėsta liūdnas žiburys.

Kodėl gi nepriskynėm tulpių, rožių,
kodėl gi be vainikų staktos mūs namų,
kodėl gi kampuose anos žiemos juodi pelėšiai,
kodėl gi pirkioje taip šalta, neramu?..

Nuėjo šauksmas didelis, beviltis.
O vaisiai krito purvan neskinti.
Užėjo darganos. Drugys pradėjo krėsti žemę.
Ir vėlei raudame, kad rūsiuose kaip vakar tuščia, kad šaltį kėsime alkani...

Pakibo ledo ašaros ant saulės veido.
Ant saulės veido. Ir žmogaus širdy.

Norėtumei į mėlynąją dausą pažiūrėti —
akių langai ledu užvožti, užkalti.

...Ir taip per dvylika šios žemės mėnesių
kasmet nauja viltim ir siekiais gyveni,
kasdien palikdamas nesuskaitytą karstų skaičių,
dieną degdamas silpniau gyvenimo ugnį.

1926.XII.26.

NEREGYS

Visų likimų buvo
po vieną ir po du,
bet man kuris jų teko,
minėti net skaudu...

Į svirną nukeliavęs
jau daug svečių radau.
Atėjo šeimininkas,
ir aš nusigandau.

Jis uždegė žibintą
taip šviesų, kaip ugnis,
o mano juodo kampo
nepasiekė karšta vilnis.

Girdėjau: šaukė, meldės,
svečiai už likimus...
Tik aš glūdėjau vienas,
nuskriaustas, bet ramus.

Jie žemės turtus matė,
o aš savos širdies...
Ir aš žinau, kad jie man
kada nors pavydės.

Jie brolių nužudyti
galėjo mirtinai;
o aš likau be keršto,
kaip vaikas amžinai.

Jie kito širdis kuopė,
savas suteršdami;
o aš valau tik savo —
ir sąžinė rami.

1927.IV.18.

Ir tie bokštai balti, ir tos aukštos viršūnės,
nežinau aš, ko žiūri į mėlyną dangų:
ar ten vasarų paukščiai, ar pavasarių laimė,
ar ten saulė pražydo po negėstančiu langu.

Nesumano širdis, ko čia klausti, prašyti,
ar baltųjų gėlių, ar gėlių neregėtų,
ar svajonę, kaip žiedą, svajonę mažytę,
ar per metų šimtus nenumirti norėtų.

Ak, jūs žemės sapnų mylimi angelai,
pasakykite man savo pasakų burta,
pasakykit, ar grįš žemėn tie viesulai,
kur dalina ne mirtį, šviesų rytdienų turtą? ..

Ir tie bokštai balti, ir tos aukštos viršūnės
kažko žiūri, taip žiūri į mėlyną dangų...
Ar ten vasarų paukščiai, ar pavasarių laimė,
ar ten saulė juos šaukia po negėstančiu langu?

1927.XII.30.

ŽMONĖS

Atėjo žmonės
iš girių, iš laukų, iš miestų;
atėjo žmonės
gyvenimo ir saule ir žaibais nušviesti.

Kai vienas savo Dievo nebematė
ir visa meilę, visą širdį nebūtin supylė,
šimtai saulėtekių šalin duris atvėrė,
šimtai pastatė didžią laimės pilį.

Atėjo žmonės
ir uždegė šventųjų aukurų taip šventą mirą.
Atėjo žmonės,
ir vėliavų miškai prieš amžiną valdovą svyra...

1927.VIII.14.

JERICHONO ROŽĖ

1930

JERICHONO ROŽĖ

Kaip Jerichono rožė metų dvylika žydėjau.
Žydėjau kaip brangi relikvija.
Paskui ir aš ir ta gėlė jau,

abu pavytę likova.

Rožę nupirko per Velykas
Jeruzalėje senas ir žiaurus mahometonas.
Mane lingavo viesulai žali,
kas vakarą saulėleidis juosvai geltonas.

Atversiu širdį lapą taip po lapo,
idant matytūsi visa ji kaip prieš išpažintį gera, skaisčiau, —
tokia, tokia, tokia ji tapo,
tokią kad tau ir žemei ją praskleisčiau.

1930.IV.19.

ALEGORIJA

Eina žilas, kaip pakluonės topolis, senelis,
eina per visas šalis.
O tai mūsų rytas eina.
O tai saulėtų dienų šauklis.

Ir vartus kiekvienas sodnas atidaro,
nusilenkia lig padų sargai.
Už baltųjų skobnių pavaišina.
Gaudžia būgnai ir trimitai ir ragai.

Naktį, kai žalių pakalnių piemenėliai
tyliai budi prie šiltos ugnies,
Jisai, neregimas, laimina jų bandą
ir jų viltis, jų naktis sidabrines.

Prie šventovių pasitinka minios,
pasitinka jį prie Viešpaties namų
ir septynias Dovydo karaliaus
psalmes gieda ir su gėla ir džiaugsmu.

Eina žilas juodo kryžiaus palenktas senelis,
eina per visas šalis. —
O tai pranašas per žemę eina.
O tai amžinų kraštų žynys.

1928.VIII.19.

ANTIFONA

Ar taip imu,

ar taip imu,
ar taip imu gyvenimą gyventi,
perskaityk mano delną,
čigone chiromante.

Tėvo dirvos arimų kvapas,
kai paimu šventos žemelės saują,
man iš kiekvieno mažo trupinėlio
artojų žodį pranašauja.

Kai rytą 6 valandą
ateina traukinys iš kaimo
ir žmonės išlipa beržų kvapais pakviptę,
beržų dalia ir mane paima.

Ir mane paima,
ir mane paima,
ir mane paima ant cemento perono,
ir pradėdu kalbėti ilga antifoną
iš psalmės apie juodą duoną...

1930.II.20.

APIE AMŽINĄJĄ NIEKADOS

— Niekados, amžinai niekados, —
aš tūkstantį kartų kalbėsiu ...
Ir ateis čia jinai ir ateis
po trumpų valandėlių pavėsiu.

Žalias sapnas žaliųjų laukų
ir dieną ir naktį klajoja... —
Ir meldžiuosi maldaudamas jį,
kaip vergas bailus prie jo kojų.

Ta kančia, ta mintis, tas laukimas
mano atėmė viltį ir žadą...
ir kažin kas kuždena piktai: Niekados,
ji kelių pas tave neberado.

— Niekados, amžinai niekados, —
aš tūkstantį kartų kalbėsiu ...
Ir ateis čia jinai, ir ateis
Niekados po trumpų valandėlių pavėsiu.

1930.III.7.

APIE IŠNEŠTĄ SAULĘ

Apie viską dainavome,
apie viską kalbėjome —
ir apie gyvą laisvę laisvėje
ir apie nurusią numirusią kalėjime.

Ir buvo džiaugsmas didelis,
o didis, neapsakomas,
gražia Žvaigžde žvaigždžių takuos virpėjo
kiekvienas atomas.

Užmigo saulė
baltose vyšniose,
kažin kas paėmė gražiai
ir išnešė ir išnešė.

1930.II.11.

AR TU

Ar tu žila iš metų,
ar tu iš susirūpinimų didelių žila,
nežinoma, nežinoma, nematoma, nematoma
vidurnakčio tyla?

Aš po kiekvieno tavo gyvo žodžio,
po kiekvienos tavy paskendusios dainos,
kaip mirštama, kaip mirštamą papildęs nuodėmę
einu apverkt prapuolusios dienos.

Apauga ašaromis gilios giedrios akys,
ir vaikščioti vandenimis juodais imu
ir, kaip žvejys ant ežero Genezareto,
rymoti vienas su visų skausmu.

Ar tu gražius ir ilgus plaukus susipynusi
Madona mano poterių ilgų esi?
Ar tu tenai, pavasario daina, stipresnė už stipriausią vyną,
ar tu, kartus ne žemės ilgesy? ..

1930.X.31.

AŠ UŽMIGAU

Aš užmigau ant marių kranto,
ant marių kranto, kaip sudužusi vilnis.

Ir vandenys tyliai kuždėjo —
koks nelaimingas jis.

Aš pažiūrėjau, kaip vagis į vakarą,
į mylinčios brunetės lūpas ugnines,
ir palaima sapnuoti laimę
nuėjo nuo manęs.

Vis dega uosto žiburiai,
vis dega aukštas švyturys ...
Ir mano liūdnas skausmas,
ir mano ilgesio juoda ugnis.

1929.VII.4.

BUVEINĖ IŠ UŽGANŲ MĖGINIMO

Aš prie ugniakuro graudaus ir šalto,
kaip Elizeumo laukų tylus šešėlis,
padaręs išvaizdą ant veido šventą ir beveik nekaltą,
kalbu maldas, į dangų nuodėmę pakėlęs.

Tavoj akivaizdoj, o didis Dieve, džiuginu išbaimintą jos
o ji vis ne ir ne — — —
o, nedorybių amžinoji įsčia,
ko susikrimsi ir gąsdini mane? ..

Žiūrėkite, žiūrėkit, mano akys,
ir dūšia, verk už visą skurdžią giminę,
burna, atsikalbėk už išdavinimą, už iškalbėjimą ir už žodžius ir už pasakymus
kuriuos prisimeni, kurių neprisimeni.

O dienos, dienos su pirmos komunijos švenčiausiu sakramentu
su skundu iš susopusios širdies gelmių,
balti balandžiai baltose akantose,
kur jūs, kur jūs? ..

Sugrįžkite, sugrįžkit, mano kojos,
ranka, o tu, o tu užmirški užganą saldžiuose meilės žieduose,
pikta dvasia, o tu, o tu atstok, tu,
pikta dvasia, kiekvieną mano kaulą ir kiekvieną gyslą, ir kiekvieną sąnarį apsėdusi!

1931.IV.2.

HARAKIRI

Nueisiu pėsčias į Čenstakavą,
Pėsčias į šventą Vietą.

Aš vienas chamas, aš vienas nusidėjėlis,
Aš vienas juodas ant šio balto svieta.

Girdėjo mano meilės bakchanaliją
Visa ši žemė ir visi aukštieji dangūs;
Ir paskutinė nuodėmė pabudusi
Skausmu ir sielvartu užtvino akių langus.

O buvo laimė ir nelaimėje
Maža, toli, tyli, nežinoma;
Ir buvo taip — ant miesto rinkos harakiri
Visais vardais vadinama.

Visą naktį tyla tyliai rėkia.
Tyla rėkia, naktis mane šaukia.
Tai pasimelsiu dievišku žodžiu, kaip pranašas darydamas stebuklą,
Ir nusiimsiu kaukę.

1930.II.23.

COMMEDIA DELL'ARTE

Tarė žmogus iš gatvės
prie mano lango vieną kartą.
Ir žodis buvo žodis —
Commedia dell'arte.

Sunkus gyvenimas, kaip 100 tonų.
Sunkus, kaip jūrininko juokas — cha — cha — cha.
Sunkus ir didelis, kaip iš VI-sios tajemnyčios
šventos Veronikos skara.

Tenka gražiai numirti,
tenka ir šunimi be laiko dvėst,
be užpirktų egzekvijų, be Dievo ...
Missa est.

1930.IV.2.

DAINIUOTINĖ

Kai praeis
pro duris
vakaras tylus,
aš žinau —
nesugrįš
vakaras tylus.

Mūs vardai
nuaidēs —
vakaras tylus —
ten toli
už žvaigždēs..
Vakaras tylus.
Čia ateis
vėl kiti —
vakaras tylus —
ir numirs
užmiršti.
Vakaras tylus.
Aš žinau —
nesugrįš
vakaras tylus —
jau dalia
pas duris,
vakaras tylus.

1929.VIII.14.

DARŽININKAS

Aš visą pavasarį mielą
gėlytes darže sodinau
ir sutemų pilna lūšnelę
visai užmiršau, užmiršau.

Už lango alyvos pražydo.
Alyvos žydėjo širdy.
Ir sulą išgėrė ir midų
tie baisūs šešėliai, juodi.

Nebūtų čia saulė viešėjus,
negrįžtų ruduo nei šalna.
Ir taip apie vargo žegnotus arėjus
liūdnai neskambėtų daina.

Pabiro dvi ašaros, brangūs safyrai,
ir žėri ne žemės ugnim.
Ir dienos į saulę pasviro ...
Kas bus, o kas bus su manim!..

Aš visą pavasarį mielą
gėlytes darže sodinau
ir sutemų pilną lūšnelę
visai užmiršau, užmiršau.

1929.V.21.

EILĖRAŠTIS NIDOJE

Įsimylėsiu aš jūrą mėlyną,
jūrą, kaip jauną merginą
kasomis samanų žalių garankštėmis,
akimis juodo imalino.

Gintaro gelsvas gabalėlis
aš visą naktį būsiu
ir balto mėnesio atsispindėjime
viliosiu viena žalią pušį.

Viena pušis, viena sesuo iš 100
palenks į jūrą mėlyną viršūnę,
ir vandenys visi iš pakraščių visų krante sugulę
sulos didžiausią šunį.

1930.VI.8.

FLAVIJA

Flavija,
man patiko tavo tikras vardas.
Flavija,
mano dūšia atminimų žydinčiais verpetais verda.

Kiekviena padangė pilna saulės
ir kiekvienos lūpos širdį seka: —
jei širdis pamilo — myli lūpos,
jei širdis dainuoja meilę — lūpos žodį sako.

Flavija,
į kiekvieną širdį lengva tau keliai atverti.
Flavija,
aš tik tiek tau tenorėjau tarti.

1927.III.28.

GĖLĖS MIRŠTA

Gėlės miršta. Jos numiršta. O aš ne.
Gėlės — imkit, numarinkit ir mane.

Jos ant lūpų, jos ant veido, ant širdies

nežydės, nebežydės, nebežydės.

Aš iš ašarų išplaukti, iš juodų
savo kelio nerandu, neberandu.

Dugne vynas ir košmaras ir mirtis,
o ant kranto vieno sapno praeitis.

Vienas sapnas man dainuoja širdyje:
myliu žemę, myliu žiedą, myliu ją.

O po meilės, o po sapno, po dainos
kas bus meilė, kas bus sapnas, kas dainuos?

Gėlės miršta. Jos numiršta. O aš ne.
Gėlės — imkit, numarinkit ir mane.

1930.XII.24.

IŠ VISŲ SVAJONIŲ

Iš visų svajonių vasaros žieduos
tik viena svajonė žydi visados.

*

Pakeliu į dangų mėlynas akis —
padangėse žvanga mirdama mirtis.

*

Beldžiasi širdyje balsas iš kapų
su Sveikamarija vakaro varpų.

*

Sutema iš klonių eina pamaži...
Iš visų svajonių tik viena graži.

* *

Iš visų svajonių, užmirštų senai,
tik viena svajonė žydi amžinai.

*

Ją regiu su saule, ją regiu sapne,
per Visus pasaulius neša ji mane.

*

Neša, neša, neša, nuneša toli
ir paliks nunešus praeities pily.

*

Iš visų svajonių praeitis viena
žavinti, maloni, gundanti, jauna.

1930.XII.28.

YRA ŽMOGUS IR DIEVAS

Yra žmogus ir Dievas
tarp žemės ir dangaus.
Nei dulkės, nei šešėlio
už Dievo ir žmogaus.

Ir ta malda maldų šventovės
ir tie šalti stabai,
kur auksu žiba, žydi sidabru —
lavonai ir grabai.

Lavonai ir grabai per visą žemę,
kur eis mirtis, kur neis.
Visur juodų sodybų žiburėliai
į dūšių smenga degančiais viniais.

Ir mano sutemų tylus artėjimas
toks liūdnas ir baugus ...
Kažkas už durų kalba Libera,
kažkas išeina iš namų toks geras, toks brangus.

O aš sapnuoju taip: yra žmogus ir Dievas
už žemės ir dangaus.
O aš regiu: nei dulkės, nei šešėlio
tarp Dievo ir žmogaus.

1928.VIII.31.

JO RŪŠKANAS ŠEŠĖLIS

Pirmos pradžios pirmoje pradžioje
viešėjo viešpatnus Šešėlis... —
Ir, kaip akordas šventas ir adagio,
Jehova kėlės.

Kas buvo,
Visa
buvo Žodis... —
ir Žodis buvo Visa.

Septynetas liūdnu elegijų
numirė septynetą kartų
ir, kaip juodos gėlos gėlė,
gija juoda aprašė apžadų vardu gyvenimą išgertą.

Išgėrė jis ir alkanas
nuo šalto sosto kėlės... —
O gal kas bus, o gal yra, o gal kas ką atneš?
Ir taip gimiau ir mirsiu taip nesizinojime jo rūškanas šešėlis.

1930.III.29.

KĄ SAKĖ MŪRININKAS JĖZUI TĄ NAKTĮ

Amžinos Meilės kūdiki,
aš žinau, tu nemoki rūstauti,
kuris miegojai pirmą naktį ant žemės
pas asilą ir pas jautį.

Manęs žmonės nenorėjo įleisti
į tavo bažnyčią,
nes, sako, aš šunimi smirdu
ir nieko neturiu tau pasakyti.

Jie zakristijoną atvedė,
pirštais rodė ir keikėsi baisiai.
Dieve, ar taip galima elgtis:
prie komunijos eiti ir keiktis?

O aš taip buvau pasiilgęs tavęs,
šventasis berneli...
Tada prisišliejau prie mūro
ir parpuoliau ant kelių.

Jėzau, namie — tu žinai, kokis mano namas —
yra septynetas vaikų ir jų motina,
ir neturi ko padėti ant Kalėdų stalo
ir neturėjo ši vakarą plotko.

Aš viską, aš viską pralaku,
kaip alkanas šuo,
ir keletą naktų nesulaukia
manęs mano lova.

— Kiaulė tas mūrininkas, — kalbėjo
kartą kunigas piktas: —
į Dievo namus pasigėręs
nesisarmatina lįsti.

Ir kaip aš negersiu, kad liūdna,
ir nebūsiu nudriskęs, kad neapvelka niekas,
kad per mėnesį dirbto pinigų
už poros dienų nebelieka?

Eikit jūs, žmonės žmonės,
kai kada pagalvoju,
gal aš nevertas sandalo dulkės
prie Viešpaties kojų.

Gal aš nevertas pakelti
akių į dangų,
o bet pastačiau šituos mūrus
ir tuos didelius didelius langus.

Aš alkoholikas, cinikas, latras,
ir vis tiek aš krikščionis.
O švenčiausias, o emanueli, o mesijau, —
tu būsi prikaltas už šitokius žmones.

O jeigu aš ir šią naktį pas paleistuvę
gulėsiu beprotis namo nesugrįžęs,
kas apspjaudytą, kruviną ir pervertą,
kas nuims tavo Kūną nuo Kryžiaus?..

1929.XII.28.

KALĖDOS

1. KŪČIA

Baltų sielių, juodų sielių

nemunais užtvino paskutinė advento naktis ... —
Ant tų sielių žydi baltos rožės —
baltos saulės trys.

Pilna mano dūšia ir pilna širdis
žalių eglių, kadugių žalių.
Ir lūšnelė mano tai pilna Jam
aukso ir sidabro ir brangių žaislų.

Šokite jūs, mano dienos, saulėtos ir liūdnos,
ir vaikai prie kūdikėlio Kūčios ir visi vaikai.
Susirūpinęs ir nusiminęs valgau Viešpaties Bernelio Duoną,
o už durų beldžiasi, už durų supasi visi varpai...

1928.XII.24.

2. BERNELIŲ MIŠIOS

Kantafiliai žiedų žemčiūguose paskendo,
užgesusi žvakelė migdo kedrų snaudžiančią sargybą,
dangus altoriuose aukojamas
žvaigžde skaidriausia žiba.

Vamzdeliai, būgnai, debesys ir vėjai,
tylybė tylinti, vargonai ir cimbolai triukšmingieji,
iškelkite osanną lig dausų —
osanna in excelsis Deo.

Ne čiobrai smilkina, ne tulpės žydi —
ta dieviška širdis mus lanko,
tas šventas kūdikis, užgimusias ant šieno,
suvystytas ant motinos Marijos rankų.

Ir šaukia liaupses angelai ir meilės kankinės Dievuj mergelės —
ir meldžiasi Aronas, Mozė ir Elijas dievobaimingi ir ramūs,
ir milijonai niekšų gieda Kyrie eleison,
ir milijonai žemės daržo mirštančių minių — laudamus

1928.XII.25.

MIRTIS

Tenai aš vienas pro mėlyną viršūnę,
anapus savo žygių aš vienas keliavau;
ir, kaip po Nemuno tiltu vaizbūnas,
po nežinios našta buvau.

Saulė ir smiltys garbanas šukavo,
didžiulės pušys meldėsi kalnuos tyliai,
ir paskutiniosios brėkšnos oktavos
paskutinieji blėso spinduliai.

O kaip aš tave apimsiu, kad tu Svajonė,
o kaip aš tave sugausiu, kad tu Mintis,
o kaip aš pas tave nueisiu, kad tu Kelionė,
o kaip aš tave sutiksiu, kad tu Mirtis — —

1929.VII.24.

NEMUNO TĒVYNĒJE

Aš Nemuno tėvynėje radau
ir pasakų pilis, ir negražinamų senų dienų pasaulį,
ir amžinos kūrybos didį žodį,
ir amžinos šviesos, — kaip šimtas saulių, — saulę.

Tenai žmogus, pamynęs praeitį po kojų,
pilnos širdies rieškučiomis sau sėmė nesudrumsčiamą ramybės šventę,
ten joks saulėleidis užmigti negalėjo,
ten jokie paukščiai nesirūpino gyventi.

Iš Tavo rankų lesė jie ir gėrė
iš Tavo upių mėlynų, iš Tavo ežerėlių...
Tu audroje be šilto lizdo šildei juosius,
Tu vėjuos lapkričio glaudei, kad nesuvystų, juos kaip gėlę.

Aš Nemuno tėvynėje radau —
sukumpęs vakaras, tarytum pranašo lazda, tave per lauką vedė,
kad po nakties, kad po audros, kad po šešėlių,
tauta, dangaus pasilgus, kad išaugtų vėl į šimtametį medį

1927.VIII.28.-1940.

NUMESIŲ PASKUTINĖ NUODĖMĖ

Numesiu paskutinę nuodėmę,
į tyrą vandenį nusimazgosiu —
ir guodžiamas ir nebeguodžiamas
visą gyvenimą graudžiai raudosiu.

Panele Motina skaisčiausioji,
ak, kodėl aš ne žolėlytė šventojo Jordano,
tada po Dievo kojomis per Krikštą augusi,

ir jos dalia ne dalia mano?

Ko aš ne anas balsas tyruose,
šaukiantis ir prišaukiantis
Jį, pagal seną testamentą mirusį,
Tą, kuris buvo nuplaktas, pagirdytas, paaukštintas?

Gal išklausys, ne ašarų ir ne kančios pasigailėdamas,
Rūpintojėlis maloningas,
kad sūnus tolimas ir užmirštas ir bėdinas
nepasiklydo ir nedingo.

Gal numečiau ne nuodėmę,
gal kalbinu kažin ką nepažįstamą, ne Kristų? —
todėl ir guodžiamas ir nebeguodžiamas
neverkti nebedrįstu.

1930.XI.15.

OREMUS

Nedaugelį pavasarių nuskynėme.
Nedaug ir nemažai.
Ir žaižaruojančių gaisrų plazdėjime
anos buties preliudijas giedojo angelai.

Nebuvo liūdesio.
Ir sutemų noktiurnai geso be raudų,
nes mūsų himnas buvo amžina malda
ir mūsų maldos ne iš tų maldų.

Ir žilas pranašas kalbėjo taip — oremus.
Ir fariziejai taip — oremus.
Ir rabbi taip — oremus.
Ir mes visi oremus, taip — oremus, taip — oremus ...

Nedaugelį pavasarių nuskynėme.
Nedaug ir nemažai.
Nedaugelį senų dienų be skausmo minime,
kaip milžinai.

1927.VIII.2.

POETAS

Nepalik, nepalik, mano saule,
šito vakaro soduos manęs.

O kas žemėj baltų mėnesienų,
kas tenai tavo vardą minės?

Aš išeisiu, kaip amžinas kūdikis,
pro džiaugsmų ir nepalaimų vartus,
aš išeisiu ir vėlei sugrįšiu
šimtą kartų, tūkstantį kartų.

Nebežiūri, nežiūri aušrinė
į saulėleidžių juodąją vėsumą,
ir širdis užumiršo tą gūdžią
palaimintų rūškanų giesmę.

Aš tuojau, aš tuojau pasakysiu
tavo pasaką savo vardu
ir sustingsiu nežinomu sargu
amžinybės šviesių valandų.

Aš išeisiu, kaip amžinas kūdikis,
pro džiaugsmų ir nepalaimų vartus,
aš išeisiu ir vėlei sugrįšiu
šimtą kartų, tūkstantį kartų.

1930.I.21.

SUSIGALVOJIMAS

Aš negaliu atsižiūrėti
dangaus žvaigždžių ir marių dugno žalio
ir pora žodžių iš gražiausios psalmių vietos
apsimainyti su pačiu karaliumi.

Naktis juoda, kaip neįskaitomas talmudas,
prispaudžia mano širdį su ranka juodžiausia.
Ir dūšia pasiilgusi, nuliūdusi
jau nieko, nieko, nieko nebeklausia.

Žiūriu į žemę kaip prieš mišią per apšlakstymą
ir kruvina Auka susigalvojęs
ir negaliu atsižiūrėti brevijoriaus lakštų,
mano tragedijos už sukryžiuotas Dievo kojas.

Alsuoju mirštančios gaidos atodūšiais,
visųjų apačių visu alsavimu
ir apsilieju ašara, kaip katalikas archeologas
pas seną Kapernaumą.

1930.III.30.

ŠIRDIES GIESMĖ

Negalima su vėjais nedainuoti,
negalima su saule nežydėti,
kada ir paukščiai nenurimsta visą dieną
ir pačios dainos lanko jauno klėtį.

O kartais taip norėtusi išeit į vieškelius,
išeiti ir apsidairyti,
ar niekur kito kranto nesimato,
ar niekur lenktyniuojančių keleivių nematyti...

O ta širdis, širdis kiek turi norų,
nenuorama, tas nepasotinamas žemės svečias —
ji ir su kūdikiais ir su našlaičiais pasvajoti moka
ir vėtras lenkti ažuolynais šimtamečiais.

Giedrioji vasara baltų žiedų pristinga,
šilkiniai debesėliai nusileidžia,
kada širdis jaunatvės giesmę pradeda,
kada jaunatvė ateities didinguos vartuos pasibeldžia.

O žeme, tavo vardas jai per mažas,
per maža čia baltų viršūnių ir aukštų kalnų,
ir visos dienos — kaip viena diena,
ir marios — lašas amžinųjų vandenu.

1928.VII.6.

TOLIMAS AIDAS

Kad sutemų kraštas, kaip žydinti žemė,
melsvųjų vosilkų žiedais pražydėtų,
ir žodžiai prapultų, kur prapultį lemia,
ir mūsų mirtis, užgimimo pradėta ...

Ilga nebuitis už visų horizontų,
kaip tolimas aidas miške tolimame,
pas grįžtančių marių išeinantį krantą
prislėgė svajonę audringą, neramią.

Lyg mažas lašelis iš dugno giliausio,
lyg aukštasai bokštas ant aukštojo kalno,
į didžiąją saulę pakilęs dairausi,
į mirgančią žvaigždę ant Viešpaties delno.

Užgeso, užgeso, užgeso žibintas,
kaip vėlinių žvakė juoda ant altoriaus,
ir vienas paliko geismų noras šventas: —
aš noriu, jis nori, jis nori, aš noriu,

kad sutemų kraštas, kaip žydinti žemė,
melsvųjų vosilkų žiedais pražydėtų,
ir žodžiai prapultų, kur prapultį lemia,
ir mūsų mirtis, užgimimo pradėta.

1930.VIII.26.

TU NEŽIŪRĖK, MAMA, PRO LANGĄ

Tu nežiūrėk, mama, pro langą
už horizonto taip liūdnai —
tenai neliūliuoja, ten neošia
žaliųjų marių žali vandenai.

Tu nežiūrėk, mama, pro langą
į gilų dangų, mėlynas dausas —
ne ruduo šios žemės tau kasas supynė,
ne ruduo šios žemės ir išpins kasas.

Tu nežiūrėk, mama, pro langą:
vieškeliu ne tavo eina ilgesys,
ir tas senas kryžius ne tave vadina,
ir baltųjų paukščių juodas debesis.

1929.VIII.27.

ŽIEMOS POEMOS

Pirmas sniegas.

1. Kaip čystą sąžinę, žiema išbarstė pirmą sniegą
2. Ir pakirstos eglaitės žalios.
3. Balti laukai ilgiausią miegą miega.
4. Ant lauko pušys kelios.

Užgimimas.

1. Nakties kvėpėjimas, kaip šventos mostys,
pasiskleidė, nebeužtvenksi.
2. Tai Dievo kūdikis, kaip balta ostija,
Marijos rankose.

7 mylios geležinio tilto.

1. Po ežeru sušalę vandenys, nutilę, it užburtos pilys tyli.
2. 7 mylios geležinio tilto.
3. Su ašarom ir pelenais valgymą su išgėrimu maišydami, žmonės nuėję mylią mato leliją, plaunasi ysopu užu I.N.R.I, kryžiumi pakeltą.

1930.XII.2.

KRINTANČIOS ŽVAIGŽDĖS

1934

AUŠRINĖS UGNYS

Pasakingas, tolimas pavėsi,
kuo man kelią pas tave pašviesi?
Kuo prabilsi į miškus ir pelkes —
mano saule, kelkis.

Iš apyaušrių išdegs aušrinės ugnys,
ir nupuls aukšti žvaigždynai, švies bedugnės,
ir eis šauksmas pro gyvybę prasismelkęs —
mano saule, kelkis.

Ir šventasis atnašavimas tebus tik
iš gyvenimo gyveniman nubusti.
Jau švieson šviesų žydėjimas jau telkias —
mano saule, kelkis.

1932.VI.25.

AGNUS DEI

Popiet dangus paniuręs, apsiniaukęs,
ir debesys per dangų ėjo
juodi, kaip juodo karnavalo kaukės,
debesys juodieji.

Giesmės nuvargintas, lietaus išlytas ir sušalęs,
be šilto lizdo ir ant vėjo,
paukštelis po lapu verkšlendamas patelės
pro ašaras čiulbėjo.

Palenkė smilga pievoje viršūnę ilgą
ir dobilėlis sujudėjo —
dangus ir debesys, paukštelis, dobilas ir smilga
taip jie giedojo Agnus Dei.

ANAPUS JŪRŲ

Anapus jūrų baltas laivas plaukia,
suglaudžia plaukdamas bures
ir nesuspėjančių kelias dienas palaukia,
ir ima skęst į gintaro marias.

Keliais keleiviai eina ir nueina —
nueis, nuskęs ir ženkle nepaliks,
švies švyturys kas diena pakaleina,
ir danguje žuvėdros pasiklydę klyks.

Anapus jūrų saulė nusileido,
tekėjo žvaigždės aukso spinduliais —
anapus jūrų, neparodžius veido,
ir mūs nelaimė nusileis.

ANT TAVO KAPO

Aš atėjau ant tavo kapo
ir žiūriu baltas gėleles:
koks paukštis atnešė jų sėklą čia,
koks paukštis uogas jų sules.

Nepažinau tavęs aš gyvo,
buvai krikščionis tu ar nebuvai —
apdovanos tave ir mano Dievas
ir tavo garbinti dievai.

Jei prastas buvo ir be garso vardas,
nedidelės svajonės ir maža garbė:
už sunkią ligą ir už greitą mirtį
galėčiau maldą sukalbėt.

Galės kalbėt ir po manęs kiti palikę,
o po kitų kitas maldas kiti kalbėt galės —
taip atėjau ant tavo kapo
ir žiūriu baltas gėleles.

1932.IV.25.

EMAUS

Kodėl gavėnioje gyvename,
O mirštam aleliujos maldose,
ko nenumirus nerandi išganymo
žmogaus bedievio dieviška dvasia?

Kuriais keliais kurių šventadienių
maldingos minios prieis žemę artimiausią,
ir ką kalbės, gyventojus žmogaus žadu pažadinęs,
stebuklo vakaras miestelyje Emaus?

Ir žiūriu, žiūriu — ir išvydau:
keliu ateina Kristus apiplyšęs, basas —
brasta upelį nuolankiai perbrido,
perbrido, saulėn, žemėn pažiūrėjo ir nusišluostė ašaras.

Ir tarė žiedui šalia balto tako:
— Tave keleivis vakar čia sumynė,
ar neregėjai mano veido vakar
per visąnakt nuliūdęs, purvinas ir nusiminęs...

Ir vėl užmins tave atgal jis grįždamas
ir vėl nejau tu lauksi čia manęs
sudėjęs mirtį ir gyvenimą dugne upelio kryžmais,
laukdamas, kur mirtį vandenys ir kur gyvenimą mirtis nuneš.

Ir tarė žiedas Kristui liūdnas, o vienok pradžiugęs,
kaipo mokytiniai ano kalne alyvų:
— Nebeužgrius kalnai, nebeuždengs pakalnės jau grabų ir grabenyčių mugės,
galiu nuvyst, galiu nuvyst — regėjau Viešpatį, saldybę svieto gyvą.

1932.III.26, Velykos.

EVOE

Numirėliai vėl pradeda su manimi bendrauti,
ateina per sapnus ir šoka ir gyvena,
ir keikiasi, ir meldžiasi, ir garbina auksinį jautį,
ir gieda verkdami visų šventų osaną.

Iš senkapių, iš pogrindžių, iš rūsių, iš bažnyčių,
iš duobių, iš brangių grabų, iš karo lauko,
gerai numirę, nusižudę tyčia ir netyčia,
ir iš visur gyvieji gyvi tik per plauką...

Numirėliai vėl pradeda mane vadinti numirti
ir gaidžiagystėje kas pirmą delčią keltis,
iš atklainių atnešti čia po rūtą ir po mirtą,
po gėlę, kad atleista būtų pageismai ir kaltės.

Kam jūs, bitelės pilkosios, kam sunešėt jūs vašką,
grabadirby, grabadirby, kam tu padirbai grabą, —
tas rūpestis, tas darbas jūsų dėl manęs fiasco,
širdis konvulsijom ne iš mirties, iš džiaugsmo dreba.

Iš džiaugsmo, Dieve, tu mane į džiaugsmą gundai,
iš laimės, Dieve, tu mane į laimę moji;
ir žemės ašaros, ir saulės juokas, žvaigždžių skundai
numirs kaip miršta vasaros gėlelė tolimoji.

Numirėliai priims anos gėlelės gražią sielą,
įves su angelais į rožių ir vaivorykščių sietyną

ir linksmame giedojime aušrinės vieversėlių,
kalbėdami linksmas kalbas, sapnuos' girksnos ramybės vyną.

Numirėliai vėl mano miego ištikimi broliai
pro mano patalą gūdziais šešėliais negužės kas naktį —
šviesa nupuola iš dangaus kaip niekad os lig šiolei,
ir pas duris, iš vakaro numirusi, gyva liepsna pagauna aulė degti.

Buvau numiręs jau, gyvenimas iš meilės kėlės,
tu, mano džiaugsmas, mano laimė, mano mylimoji —
— Evoe — — jūs, atidari langai, kaip ryto saulės gėlės,
ir tu, prisikėlimo mano pasaka — — Evoe — — —

1932.VIII.12.

GAUDĖ GRAŽIOS GIRIOS

Gaudė gražios girios,
giriomis aidėjo,
girių gausmo gandas
pagiriais nuėjo.

Degė baltos ugnys
švento Jono naktį —
ai, ko aš kaip ugnys
negaliu sudegti? ...

Būtų ilgos liepsnos
ir širdis užgesus
ir ant tavo lūpų
dvi sidabro rasos ...

Tas rasas — tos liepsnos,
ta širdis — tas lūpas,
ir tegu taip amžius
du vienudu klūpos.

Ir tegu gaus girios,
kaip juodu mylėjo
ir kaip girių gausmas
pagiriais nuėjo.

IZAOKO MALDA

Aš savo verkiančios širdies
užmirštas Abraham a sancta Clara,
su nuodėme nuduodu gera, be nuodėmės
nuduodu bloga ir negera.

Tikiu į viena Dievą triasmenį,
tikiu į Dievą tėvą nemirtingą,

tikiu į sūnų-Žmogų didį menininką
ir Žodį-dvasią šventą ir protingą.

*

Atimk tikėjimą iš lūpų, netikėjimą iš dūšios, o, piktas Dieve,
aš būsiu panašus į mirusius šventuosius, o, geras Dieve.

*

Atimk žvaigždes, mėnulį, saulę ir sietyną, kūrėjau Dieve,
nuo jų šviesos žerėjimo maža akis sutino, o aklas, Dieve.

*

O nematau stebuklo mažam miežio žiede, nerodyk, Dieve,
ausis negirdi, ką strigelių choras gieda, o kurčias, Dieve.

*

Melchizadeko vakaruos rymojo Izaokas kruvinas, Dieve,
ir už stirnelę meldėsi, iš tėvo meilės juokės, o, meilės Dieve.

*

O Dieve, ar ana malda nutilus,
ar dievas mirė, Dieve,
o, švento Asyžiečio juodos žaizdos, baltos vilos,
o, gyvas Dieve.

1933.VIII.9.

YRA GYVENIMAS

Į mūsų miestą neateis žila senatvė
ir nesustos ir nesibels jos šaltas pirštas į duris,
gyvų gyventojų mirę namai ir mirę gatvės
kuo viešnią pasitikt, kuo viešnia pamylėt jie neturės.

O artinas ir eina ji per žmones ir pasaulį,
ir ta keleivė neužeis ir nepraeis ...
Užpuola žemę vakaras, ir nusileidžia saulė,
ir kapinių laukuos, kaip smuikai ir oboe, ima verkt senugalio mėnulio spinduliai.

Varpeliai, skambinkit per kiaurą naktį,
su sakramentais eikit, kunigai,
giesmes giedokite iš Dievo meilės, Dievo avys ir avelės prisiplakėlės,

ir taip neverkit išsigandusios širdies balsais: —

„ko dangų uždengė tamsybių juodos lubos,
ir ko nenumirė dangus po lubomis, kodryn,
nuvargus upė po krantais sukniubo
ir netekėjo vandenys tolyn? ..“

Į mūsų miestą neateis žila senatvė
ir nesustos ir nesibels jos šaltas pirštas į duris,
yra gyvenimas už mirusių namų už mirusių ir gatvių,
ir gražiai čiulba aukštam skliaute vyturys.

1935.VII.14.

JERUZOLIMA

Iš ko tave pažint,
šventoji Jeruzolima,
kas tau, charakteringa,
kas pripuolama,

:

ir kas mane iš augančio į šeštą aukštą Kauno, kas nuves
pasižiūrėt ir apsiverkt tavęs?

Neliko to gyvenimo, tų svietiškų žinių,
neliko akmenio ant akmenio,
daug buvo ir daug numirė žmonių,
kuriuos kas atmena ir kas neatmena.

Ir aš norėjau, aš norėjau be tavęs
iškelti tau laidotuves.

Ko išdidi buvai,
ko nenusilenkei dailidei Kanaano —
dabar po laiko jau,
po laiko mano krikštas ir išganymas.

Ir avinėlio kraujas ir pavalgymas žuvies —
po laiko, po tavęs.

Kas bus tau kito Kristaus pranašu ir kas gyvu paminklu,
ir už tave kas išeis sveikas šitą žemę dygiają,
iš vandens tu ar iš kito ženklo
manai tu atsigaut, manai gyvent, mano šventa, mano skaisti religija?..

Kas tavo atgailą, kas adventą ir atnašavimo prefaciją atšvęs?
Jeruzale, Jeruzale, nenoriu mirštančios tavęs.

1932.IX.5.

KALBĖKIT

Kalbėkit apie rytdieną, kalbėkit,
aš taip norėjau jūsų paklausti,
gal juodos naktys jūsų nepasiekia,
gal širdys vis tos pačios, nesuvytę ...

Kalbėkit apie rytdienų artojus,
devynis brolius, pasakoj girdėtus,
apie laukinę rožę, žalius gojus,
žaliu šilku išsiuvinėtus.

Kalbėkit, o kur rytdienų bedugnės
o kur viršūnės tolimos, didingos,
kur dega dangūs kaip šviesiausios ugnys
ir žydi aukso žiedas stebuklingas.

Kalbėkit apie rytdienas, kalbėkit,
šiandieną jūsų niekas nebegirdi —
o taip norėjau saulėn pažiūrėti, paklausti,
kur padėjo žemės širdį.

1928.VI.24.

KELIONĖ Į NAKTĮ

Sesuo man tarė: — tu ne mano brolis.
Ir brolis tarė: — tu ne mano brolis — — —
O kur aš mielą seserį, o kur aš mielą brolių
rasiu ir seseriai ir broliui tolomas?

Yra ten Alpėse giliai po sniegu
sena ir užpustyta san-bernardinų koplytėlė,
pas varpą vienišas ir šaltas varpininkas miega,
miega sapnuodamas, kad angelas atėjo ir pakėlė...

Ir eina jis manęs ieškodamas pakalnėn
per naktį ir per dieną, per vėją, per pusnis, per atlydžius ir šaltį, —
rodos, jau kaktą palietė, uždėjo ranką gerą, švelnią,
rodos, jau veidą palietė, rodos, jau širdį palietė ...

Čia ji užmigs. Ten ji nubus, čia širdžiai saulės trūko,
o taip, o taip — širdis pradėjo nebeplakti...
Per rūką pasaka, viskas, viskas per rūką,
per rūką ir gyvenimas — kelionė į naktį.

1932.XI.1.

KRINTANČIOS ŽVAIGŽDĖS

Ir krintančios žvaigždės per mėlyną dangų
ir juodojo sapno baltoji aušrinė

į vieną vainiką ir didį ir brangų
tą žydintį rytą šventai susipynė.

Šventai susipynė, šventai susiėjo,
ir mieganti žemė šešėlių šešėliuos,
kaip amžino džiaugsmo liūdna orchidėja,
į dangų rankas tartum maldai iškėlė.

Ir praviros gelmės, giliai prasivėrę
lig dugno be dugno, lig galo be galo,
kaip mėlyno lauko pavytusi svėrė
į saulę pasviro ir bala ir bala.

Ir žiūri keleivis, prieš kryžių sustojęs,
į veidą nuliūdusį šaltą ir tylų,
parpuolęs nuplauna jo kruvinas kojas
ir vėlei, kaip pranašo žodis, pakyla.

Kaip pranašo žodis pakyla ir eina
per kraują, lavonus didus ir galingas,
ir verkia, išvydęs jo seną nelaimę,
ten paliktas veidas graudus, sopulingas.

1931.II.10.

KVIEČIŲ LAUKAS

Turėjau lauką pilna aukso kviečių, —
— Tai, sakė žmonės, Dievas jei visus...
Išvirto laukas pilnas aukso kviečių, —
— Tai, sakė žmonės, Dievas jo baisus.

Akmuo ant kelio samanom apaugo, —
kas žilą akmenį ant kelio nuravė?...
Lazdynas vėtrose langų nebeapsaugo, —
išmuš ledai, audra naktin nusvies.

O tu, be lubų, be langų trobele,
blausi, pažeminta, negyvėlė šalta,
širdie, parpuolusi ant vėtrų, vėjų kelio,
neverk vien žemės vargui palikta,

o nesuimtas mano derliaus jėgas,
baltoji duona skausmo židiny, —
jūs kaip šventa ramybė maldose mojavos,
jūs Dievo rankose vis gražūs, amžini.

Visas gyvenimas — visas pasaulis
pilnas saldžiausio balso ir žavų,
aušra, tarnaitė rytmetinės saulės,
ir žvaigždės, dukterys dievų,

kaip ryto žiedo žavesys žydrasis,
jūs kūną čia, o siela turite tenai,
jūs mano buvote ir mano esat
ir mano būsit, mano amžinai.

1932.

LAIMĖS NAMELIS

pavasario posmai

Čiulba kažkur paukštytė —
jau širdis netvarkoj,
ir panelė Venera
skina žiedus lankoj.

Ir panelė Venera
skina žiedus lankoj,
čiulba kažkur paukštytė —
jau širdis netvarkoj.

*

Su žiedeliais vėl žydi
mūsų meilė graži,
neturiu jokio noro
praeities sugražint.

Neturiu jokio noro
praeities sugražint —
su žiedeliais vėl žydi
mūsų meilė graži.

*

Su baltais dobilėliais,
su čiobreliais žaliais
tau papuošti krūtinės
kas, brangioji, neleis.

Tau papuošti krūtinės
kas, brangioji, neleis
su baltais dobilėliais,
su čiobreliais žaliais.

*

Tu melsvoji žibutė
mano būk ar nebūk —
meilė gali juk būti
ir be meilės kalbų.

Meilė gali juk būti
ir be meilės kalbų —
tu melsvoji žibutė
mano būk ar nebūk.

*

Aš su lūpom prie lūpų
taip numirti galiu —
neateis niekas niekas
iš patamsių gilių.

Neateis niekas niekas
iš patamsių gilių —
aš su lūpom prie lūpų
taip numirti galiu.

*

Auga mūsų namelis
lig dangaus, lig dangaus,
o namelyje laimė —
nieko nieko daugiau.

O namelyje laimė,
nieko nieko daugiau —
auga mūsų namelis
lig dangaus, lig dangaus.

1935.III.6.

MES NETURIME NAMŲ

Mes neturime namų pas juodą girią,
mes neturime baltų avių bandos,
mes išbėgę iš gyvenimo, kaip Mciri,
nebenorime jin grįžti niekados.

Kur tu būsi, mano miela, mylimoji,
ar paklausei, kur tu eisi be manęs —
tie naktigoniai pamojo ir nujojo
ir pernakt nekūrė laužo nei ugnies.

Mūsų laukas, mūsų lankos, viskas mūsų,
mūsų žvaigždės, mūsų laimė, viskas mūs...
Žalia žemė sutemų sapnan įgluso,
vaikšto vakaras, o vaikšto po namus.

Mes neturime namų pas juodą girią,
pas mus vakaras per amžius neateis —
tai gerai, kad mano tėvas biednas mirė,
kad tu visas mano turtas, tai gerai.

1931.V.1.

METAMORFOZĖS

Aš pavargau bebūdamas žmogus
ir begyvendamas kukliai,
užpuolė siela jausmas nesmagus, —
ar nepakeist keliai?

Ne jis, tai ne gyvenimas gražus,
apoteozė tai graži —
pražus gyvenimas, apoteozė jo pražus,
ir mūsų niekas nenorės pažinti.

Aš pavargau be skausmo ir kančios
ir ko nenumiriau beveik —
norėčiau viską iš pradžių
pradėti ir pabaigti.

Žinotų žmonės, kad ir aš buvau
kažin kur vienas, užmirštas visų ...
Norai, pavidalinkitės greičiau, gyviau, —
jau nebe taip jaučiu, jau nebe tas esu.

1932.X.30.

NEŽINOMA FOSILIJA

Iš praeities gražių atminimų,
iš užmirštų gyvenime dainų
pasidariau sau nuostabų gyvenimą —
vienas esu jame ir vienas gyvenu.

Vienas esu jame nežinoma fosilija ...
Kas netikės istorijos keistos,
gūdžios tylos nežemiškas tylumas
kada vidurnakčio balsu verks ir vaitos?

Kada vidurnakčio balsu ir sopuliu
nueis dangun žvaigždėtoji malda,
šventas akis nuleidus amžinoji Meilė
pakvies ja melstisi visų gyvų širdim gyva.

1933.VII.17.

NEŽINOMA SIELA

Iš giesmės pavasario žilvičių,
iš bitelių dobiluos dūzgimo,

saulės veido, akių lino žiedo
nežinoma siela buvo gimus.

Ir užgeso žiburys ant kalno,
ir pakalnėj kartus balsas šaukia:
— Jėzau, Jėzau, eik į mano gryčią,
neapeik tik mano liūdno lauko.

Buvo naktys iš skaidraus kristalo,
mes kaip dulkės buvom tos naktyse,
nesimatė mūsų nebuvimo,
nežinoma siela, mūsų nematysi.

Tavimp eina mirtys ir gimimai,
tu kaip motina apimsi juos,
priglausi ir ant mūsų žemės pasirėmus,
nežinoma siela, amžius viešpatausi.

1933.V.

PASIMELDIMAS

Ar nebuvo tau kartais ilgu
ir liūdna, tiktai nežinia ko,
ar tas kryžius iš rūtų darželio
mūsų žodžiais tau neprašneko?

Ar nebuvo tau kartais gaila
to kryžkelių švento smūtkelio,
ar ne tavo jaunystė ten verkė
pakeleiviu parpuolus ant kelio ...

Šįvakar ir aš čia sustojau,
ir man liūdna, gaila ir ilgu,
kad svyruoju kaip gluosnis ant kapo,
kad išrovė kaip prieblandų smilgą.

Šįvakar ir aš pasimelsiu
prie kruvino golgotos kalno,
kad anoji ranka nuraškytų
ne tą žiedą — tą juodąją šalną.

1928.VII.26.

PAKLYDĖLIS EFRATOJE

Aš pasiklydęs klaidžiojau Efratoje
ir atsigert mažos upelės neradau —
ir girių gilmenys ir laukų lygumos sausroj žaliuot priprato jau,
o aš murmėjau, ko ne duona — mano nuodėmės, ko Tavo meilė, Dieve, ne vanduo.

Aš numiriau prieš Tavo veidą, Jėzau Kristau,
ir neteisingas Tavo akyse, apsimelavėlis esu,
ir senas ir pavargęs, kaip seniausias altarista
po Didžiojo šeštadienio aukos mišių.

Abuoja siela be giedros gyveno,
o iš Tavęs ateidavo giedra,
giedra užgesdavo širdyje mano,
bijojau Dievo rytą, velnio — vakare.

Giliam kape gyvena kirminas pašvinkęs —
įlįs į akį jis, į burną jis įlįs,
ir tuo manim pasibaisėjimas mane pagauna ir kankint apninka,
ir nesiteisina liežuvis, Dievo užmirštas kvailys.

SAVANŲ ŠALTINIS

Vyturėli, nečiulbėk man visą rytą,
nebegundyk, negraudink jaunos krūtinės —
ir žmogaus nežinomoji laimė
kaip savanų žydrasai šaltinis.

Iš šaltinio bėga vandenys tyriausi,
po dugnu šliužai ir maurai ir kiaurymės —
po dugnu likimo choras gieda fatum,
o ant žemės juodas angelas parimęs.

Jeigu būčiau aš tik baltas pienės pūkas,
jei mirtis nebūt skaudi erškėt-radasta —
tu galėtum, tu galėtum, vyturėli,
man čiulbėt apie tylos pakalnės kraštą.

Dievas duos — čia nebebūsime svečiai mes,
ir iš tūkstančio kelių bus vienas kelias —
užgniauš ragana dalia raukšlėtą delną,
ir bus amen tavo giesmės ir giesmelės.

Vyturėli, nečiulbėk man visą rytą,
nebegundyk, negraudink jaunos krūtinės —
ir žmogaus nežinomoji laimė
kaip savanų žydrasai šaltinis.

1933.IV.3.

SUNKI RANKA

Pas gryčią augo alksnių krūmas
ir senas didelis lazdynas —
strazdai, lakštingalos ir kregždės tų medelių rūmuos

giedojo jutrintes, votyvas ir adynas.

Nebežinau kur eit, kur rengtis
ir kur surasti išdalyta sodžių —
laikai išgriaus visas padangtes,
ir išsipildys senojo pranašo žodžiai.

Nebekalens garnys pakluonėje į klevą aukštąjį įskridęs,
ir kalvio nebebus gale sodžiaus kaimyno,
augš dobilų, augš kanapeikos kultūringas laukas didelis,
o smilga, vėjo pučiama, nebepalinks į žalią kmyną.

Tėvų žemele, perpigiai parduota,
skaudžiai išmokei juoktis alkanam, —
o kur, o kaip, o ką man ir kada apie tave rinktiniais žodžiais apraudoti
ir apsakyt išniekinimą namo?

Viskas kitaip, moderniškai jau padaryta,
be meilės — geležim ir cementu ir čili,
sunki ranka ant lauko ir ant pievų krito,
sunki ranka švinu ir mano skausmą apipylė ...

1932.VII.

ŪKANOS

Ir vis dažniau pavasario svajonė
linksmi į širdį pasibeldžia,
sidabro ūkanos, klajodamos po margus klonius,
su vakaro žiogeliais meldžiasi.

Ir vis dažniau pro žiemą šaltą, gilią
ateina ilgesys ir mėlynų alyvų atdūsius palieka,
ir kalba jo kvėpėjimas, tartum idilinis vaidila,
ir kužda po širdim: — o, netikėk, kad ...

ir vakaro varpai, ir horizontų maldos
nueis padubysių pakrantėmis,
ir rožių vėjas drėgnas ir saldus, kaip meilės žodžiai saldūs,
ir melancholijos tylus akordas paslaptingas, nesuprantamas...

O, netikėk, kad tavo netikėjimas ir tavo mintys
nebegalės su paukščiais grįžti,
o, netikėk ir netikėjimo paguostas, suramintas, —
taip, vasara sugrįš, bet nesugrįš jaunystė.

1933.II.24.

Iš giliausių gelmių tu išeisi,
lig aukščiausio dangaus pasikelsi
aš jaučiu tavo pulso plakimą,
aš girdžiu tavo šventąjį balsą.

Aš pažįstu akimirkos skausmą,
ilgesingą ir gūdų ir tylų,
kai intymios melodijos miršta
ir nelaimė į sielą prabyla.

Liūdesy, tu žvaigždėta paunksmė,
vakarinė skaisti vakaruose,
tu kada, tu kada mano laimę
Iš nelaimės sunkios išvaduosi?

Iš giliausių gelmių tu išeisi,
lig aukščiausio dangaus pasikelsi
aš jaučiu tavo pulso plakimą,
aš girdžiu tavo šventąjį balsą.

1933.III.7.

ŽENKLAI IR STEBUKLAI

1936

SULAMITA

Aš žinau, aš žinau tavo mitą,
tavo mitą pasaulis užmirš —
Aminadabo duktė Sulamita,
be tavęs kas per amžius nemirs?

Tave nudegė rudenio saulė,
parudavus per žiemą buvai,
tamsiaveidė buvai kaip pasaulis,
liūliavai, kaip liūliuoja laivai.

Tu Ermono rasoje nusiplovus
pasikelsi Jeruzalės link —
avinai šoks per kalnus ir griovius,
ir bus kloniuose gera ir linksma.

Nebylė balandėlė iš tolo
nebyliai tau į sielą kalbės,
ir Dubysa su savo upeliais
tau per Lietuvą plačią tekės.

1934.XI.30.

KRISTAUS PAIEŠKOJIMAS

Kur mano moterys, o kur apaštalai,
o kur laiveliai, kur tinklai,
kokiose giesmėse, kokiuose raštuose,
kokioj gyvenimo pekloj, —

niekas nebežino, niekas nežinos.
Gaila man pasaulio, gaila man minios.

Be ramsčių elgetos, ligoniai, luoši vaikščioja,
jų ramsčius eidamas, po kryžium klupdamas nešu,
daru stebuklus požemiuos, danguj ir aikštėse
ir nepažįstamas, nežinomas esu —

niekas nebežino, niekas nežinos.
Gaila man pasaulio, gaila man minios.

Pro žemės skausmo paskutinę vizija
gal prasiverš malda brangiausio mano kojų kraujo upeliu,
iš apsiniaukusio dangaus, kely, kur nusigrįžo jie,
gal grįš, gal grįš iš šimto vienas grįžtančio keliu —

niekas nebežino, niekas nežinos.
Gaila man pasaulio, gaila man minios.

Aš architektų planuose veikiu nematomas,
esu aš mokslų vyrų veikaluos,
mano mažiausias lašas pilnas mano rūpesčio; ir jūsų saulė šaltas mano atomas,
ir jūsų trenksmas — aidas aidu mano tylumos —

nieko jūs nežinot, dulkės nežinios.
Gaila man pasaulio, gaila man minios.

su brangiam altoriuje ir juodo darbo visuose kvartaluose,
einu ir deginu ir griauņu ir verkiu baisyj pabaisyje ugnies...
Pro debesėlių jazmino žiedų, pro gaisro alasą
kvartalai, melskitės, altoriai, griūkit be manęs —

nieko jūs nežinot, dulkės nežinios.
Gaila man pasaulio, gaila man minios.

Ir vis tolyn ir vis daugyn to gailėsio ir meilės Kristuje
ir vis tolyn ir ligi amžių pabaigos ...
Pasmerks mane minia ir nieko nematys tame
balse mirtingo, paprasto žmogaus —

„gaila man minios’.

1932.V.12.

Kris ant tavo tako paskutinis lapas —
ar nelemta laimei krist su juo kartu,
ar nelemta balsui atsisaukt iš kapo:
— O dabaros, drauge, o dabaros — tu...

Grįžkit, grįžkit, gervės, į toliausią šiaurę,
su jumis ir saulė ryto metan grįš,
su jumis, kaip žiedas į kristalo taurę,
atsimuš jaunystė į mirties duris.

Grįžkit, grįžkit, dienos, dukterys laukinės,
siausdamos ir jaunos rytmečio laukuos,
pagiry vėl šaltas prasiverš šaltinis,
ir balti balandžiai saulėj vėl burkuos.

Paskutinis lapas vėjo kur nublokštas
rudeni, kaip sapną gūdų nusineš,
ir sausų žolelių gedulingos puokštės
pilnos bus pavasario ir gyvos ugnies.

Eisim mes per žemę, eisim mes per jūrą,
smaragdus ir žiedus saujon rinkdami,
eisim mes, pasaulio maskaradą niūrų
modami jaunystės sodan su mumis.

Ir pro upės balsą, pro čiobrelio kvapą,
ir pro giedrią giesmę žydinčios širdies
Balsas iš anapus, Kvapas iš anapus
ir Giesmė giedrioji amžinai aidės.

1936.IX.21.

REGĖJIMAS

Aš matau tavo šviečiantį veidą
tyliame liūdesy —
kas paseks man be žodžio, be aido,
kas esi, kas esi.

Ir kasnakt, kas naktis rudeninė
bus kaip saulė šviesi...
Iš kur tu, iš kur aš, kas tėvynė,
kas esi, kas esi?

Debesėlis per dangų ten plaukia,
plauks nuplauks jie visi —
iš dangaus debesų pažinau aš tave,
kas esi, kas esi.

Pro tamsos, pro gyvenimo tyla
galingam gaudesy
Tavo Ostija giedanti kyla —

kas esi, kas esi.

Ir kaip griausmas sudrebina žemę
konsekracija ši —
gieda himną padugnės sutemę:
„Mano Dievas esi!”

Gal ne Tu, gal regėjimas mano,
gal ne Tu ten esi...
Mano Dievas, ak, mano Dievas gyvena
tyliame liūdesy.

1935.VII.18.

PAVASARIO VARPAI

Į ryto varpinę įskrido juodas varnas,
ir ėmė bust ir keltis kryžiai ir kapai,
giesmių giedot pakilo priemiesčių tavernos
ir gaust pavasario varpai —
pavasario varpai.

Aušros ranka nutrauks mėnulio balta drobę,
per žemę pereis saulės gandas įskypai,
šaltan peklon nuneš naktų prakeikta lobį
šventi pavasario varpai —
pavasario varpai.

Maža žolelė iš kietos velėnos kalas,
ir tu, žmogau, kaip mirusi žolė tapai,
ir jus kada, pražuvę moters iš Magdalos,
pakvies pavasario varpai —
pavasario varpai.

Parpuolė vakaras, parpuls naktis, parpuls diena ant kelių,
ir Kristaus rytui melsis mirtys ir kapai,
ir gyvasai stebuklas amžinai keliaus pro mus pro šalį,
ir gaus pavasario varpai —
pavasario varpai.

1936.IV.6.

PROCESIJA Į KRISTŲ

Viršum klonių, kur žydi ramunė
ir linguoja kvėpėdamas kmynas,
viršum miestų, homora kur tūno,
viršum marių, kur jachtos skandinas,

viršum žemės numirusio juoko,
viršum plieno, ugnies ir patrankų,

pro žvaigždžių ir pro mėnesio šoki
kažkas tiesia kruviną ranką.

Bėga upės pakalnėsna, alma,
neša nuodėmės vandenį tirštą,
lašą kraujas iš apversto delno,
lašą kraujas iš drebančių pirštų ...

Jūs, iš marmuro balto bažnyčių,
jūs, iš požemio naftos šaltinių,
pro streikus, pro kerštus ir patyčią,
jūs, kur šokat, ir jūs, nusiminę,

į procesiją gaudžiantis varpas,
į procesiją šaukia Osanna,
ir į širdį, skausmingai atšarpią,
pamažu rankos lašas srovena.

O, pavasario žydinčio Kristau,
amžinai tu lašėk į tą taure!

Į tave mes procesijoje klystam,
skamba būgnai, ragai ir litaurai.

1936.VII.9.

BETHLEHEM

Ateina pranašas per sadukėjos giria,
o kelias ilgas ir gilyn vis eis —
o džiaukis tu, Siono dukterie, užmiršus žemės myrį,
ir veidą puošk, paleidusi kasas, ir stuomenį juodais plaukais.

Žvaigždžių maldoj nuaidi amžių maldos,
ir ima gaust ir ima gaust varpai —
miegoti, erodai, miegoti, skurdžios mirties valandos,
miegoti, minios ir šalti kapai.

Už jūsų miego jūsų dienos budi,
miegos naktis, miegos mirtis, o jos ten vaikščios ir budės,
kaip juodos mintys dūmuos mesaksudi
klajodamos, ieškodamos šventosios Bethlehem žvaigždės.

Praskris į vakarus pilkieji metų paukščiai,
nupjautas šienas vys, gėlė pas vieškelį nuvys,
banda ėdraus pakalnėje, bus nuganytos aukštumos,
į marių dugną pasiners žuvis...

Ir taip prijos prie Miesto du pavargę pakeleiviai,
o vakaras, o vakaras, o kur sustot —
kur josit jūs, kur veda jus anos gatvelės kreivos,
tu, Meilės motina, ir tu, Jaunystės sužadėtinai skaistus?

Gyventojai negirdi jūsų eigasčio to stebuklingo,
ir kiemsargiai ir prievaizdos į vidų neįleis tuojau —
gal ciesorius, gal kaifas kur po prasto vyno neužminga,
o artinas jau evangelija, o jau — — —

1934.XII.16.

JAVŲ ALEGORIJA

Ko parimai ant rimų, liūdesy žvaigždėtas,
ko išaugai iš velėnos, iš želmens,
kaip pavasario linins fijoletas,
kaip gyvenimas Galaado piemens.

Tu kaip prakaitas artojo būsi šaltas,
tu kaip juodo darbo rankos vis grubus,
po tavim nulinks žalių rugių aukštai iškeltos,
nulinks varpos ir žiedais žemyn taip bus.

Ko per lauka, ko per gilia vilnį,
ko žydėdamas žvaigždžių pabert neini — — —
Iš liūdnumo vakarai šilti šalton naktin nuvilnys,
iš liūdnumo pravirks miežiai ir linai liūdni.

Ko parimai ant arimų, liūdesy žvaigždėtas —
ten iš pūdytų tave geltonos svėrės klaus,
į tave žiūrės dangus kaip kiauras rėtis —
tuščias ryto, tuščias saulės, tuščias gaudesio tylaus.

Po dalge nusvirs ir javo ir kukalio šiaudas,
ir gubosna sustatys ten juos,
paners mirtį, kaip vanduo skenduolį, kūkčiojimai gaudūs,
ir gelmė juos savo prieglobsčiu apjuos.

Nebelaikas bus jau žemėn grįžti
anei grūdai, kur užaugo užmaršty —
bus gana, ir išsipildys pranašystės,
ir enciklikos, ir bulos, ir pamokslai užmiršti.

Kas esi tu, Nepažįstamas keleivi, ko sustojai,
po tavim pražydo gėlės iš kapų,
tavo rūbuos kvepia kasija ir mira ir aloe
ir nugirdo ik mirties mus tuo kvapu — — —

1935.II.22.

KELEIVIAI

Su tavim, aš su tavim kada svajoju,
ir svajonės daug gražesnės tos,
ties kapu ir ties obels žiedu baltuoju,

rodos, žvaigždės giedrios birtų ant kaktos...

Su tavim aš per pasaulį platų
žemės krašto eisiu pažiūrėt,
atsigert jaunystės amžinųjų metų
iš negėstančios aušros taurės.

Prie bedugnėn krentančio upelio
prikeliavus pasilenksi tu —
į tą šalį, į tą pačią šalį
aš keliauju su tavim kartu.

1934.VII.10.

MOTINAI

Motina, man saulė tavo veidą mena,
vargu raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai,
visą šitos žemės klaidų kelią mano
tegu švies man tavo veido spinduliai.

Motina, man žemė tavo vardą šneka,
vyturėliai čiulba jį gražiai kasryt,
aidas jo krūtinėn man kaip laimė teka
ir per širdį eina kaip rasa skaidri.

Motina, man gėlės tavo meilę šlama,
už tave pasauly kas karščiau mylės?
Nepalik našlaičio, nelik vieno, mama,
niekur neik, motule, dar iš tos šalies.

Tau širdim už širdį, tau vargu už vargą,
meile tau už meilę atiduot einu,
kaip obels viršūnė paguost galva marga
ir panešti žemės mirštančių dienų.

DIENOS

Eikit, dienos, eikit gražios, skaisčios,
eikit, dienos liūdnos ir pajuodę —
su jumis čia daug keleivių vaikščios,
veiduose jų daug mirties atrodys.

Ko tos gėlės šlama taip parudę,
ko pavėjui linksta sausas stiebas —
taip neklauskit, taip neklauskit gūdžiai;
nežiūrėkit saulėn pasistiebę.

Iš lašelio, iš rasos lašelio mažo
jūs regėjot šviečiant šviesią saulę,
iš svajonės, meilės ir miražo

jūs sukūrėt nuostabų pasaulį.

Jūs, jaunystės, jūs baltų senelių dienos,
būsit vis ir vis džiaugsmo pilnavidurės,
į gyvenimą jus ves kiekvienas rytas ir kiekvienos
šalto vakaro juodon naktin atvertos durys.

1935.X.21.

MŪSŲ METAI

Pro lapus prabėgo šaltas vėjas,
pro viršūnę, kur šešėlių meta ...
Kas prabėgs greičiau neg šaltas vėjas?
Mūsų metai, mūsų metai.

Vysta liepos, vysta rožės žiedas,
juos visus pagaus mirties verpetai.
Kas nuvys greičiau kaip visos gėlės? —
Mūsų metai, mūsų metai.

Ko stirnelė ten už medžio glaudžias?
Ar ne žmogų, šaut jį einant, mato..
O kur glausis, o kur, ateitį pamatę,
mūsų metai, mūsų metai...

Į lizdelį vakare sugrižo strazdas.
Skęsta balsas jo saulėleidžio sonatoj.
Į Tave, Tave jau grįžta, Dieve,
jau ir mūsų, jau ir mūsų metai.

1936.IX.13.

UGNINIS STULPAS

Kieno gyvenimas kaip burinis laivelis
į tolimas, į tolimas nuplauks,
o kieno eis kaip elgeta parpuolęs keliais
ir išmaldos maldavęs nepaliamas.

Kieno gyvenimas kaip aukštas ugnies stulpas
tautų tautoms nušvitęs švies,
kieno, kaip viesulas nulaužtą tulpę,
ant kelio purvino nusvies...

Einu dainuodamas, einu per žemę gerą,
matau aš elgetų senų būrius,
matau laukus, kur Dievo derlius dera,
matau marias ir laivelius.

Matau aš šviečiantį ugninį stulpą,

į mano veidą puola spinduliai —
akis užmerkiu ir, ugnies šviesa apstulbęs,
einu, kur žemė neša mus, kur veda mus dangaus keliai.

1936.VII.9.

ATEITIES PAVEIKSLAS

Mūsų gyvenimas kaip samanė bitelė
vėlyvą vakarą į avilį parskris,
jau bus daina nutilusi, jau bus gražiai pašalę —
kaip Dievo mintys susirinksim pas duris.

Ant šilo samanos žilos su širdimi pražilusia
gal verks jaunystė už paklydusias maldas,
ir tujen, mylima, ir tu gal su manim per vienąnakt pražilsiši,
ir bijūnėliai nežydės veiduos.

Pas ugnį tolimą regėsime taip save susėdusius,
iš siluetų pastatysim sau tėvų gūžtelės žuvusius namus,
lig paskutinio saulės spindulio žydės ten aukso vynuoginis žiedas
ir baltam nuomete pirmoji mūsų meilė eis pro mus.

Dvarus ir turtus atiduos karaliai
ir karalienės — perlus, smaragdus,
ir tavo vardas, Jėzau, mirties žaismo pastoralėj
saldžiausioji paguoda bus ir prieglobstis nežemiškai saldus.

Vienuoliai ir vienuolės šalto mūro sienose,
aukšti hierarchai ir žemi tarnai
Iš mėnesienos vaikščiojo į mėnesieną
ir nesurado tavo tako, Kristau, į tenai.

Mes į tenai su aidu, einančiu per lauką,
mes į tenai su sausu ėglio spygkleliu
taip nukeliausime nepasipuošę ir vienplaukiai
pagruodžiu vėlinių keliu.

Pas paslapties iš Kalno prasimušusį upelį
ten mūsų siela pasilenks, ir atsigers, ir atsigaus sunykusi,
ir bus žydresnė už vaivorykštės opalą
šventųjų iškilmių šventų žolių vainikuose.

Užmiršk žmogaus prisirišimą tuščią
ir pažadus tau, žeme, nenumirt ir jo mylėjimą užmiršk —
antai jau temt pradės, antai jau laivas keliasi ir bangos užčioja,
ir paskutinis mano žodis miršta.

1934.IX.9.

UGNIAVIETĖ UŽGESO

Ugniavietė užgeso.
Išblėso pelenai.
O paskutinis mirštančio klajūno žodis
klajoja amžinai.

Praplauks pro saulę debesys
ir saulės nematys —
kaip debesys, kaip debesys
ir mūsų ateitis.

Nueisime, sugrįšime
ir nepažinsime senų kelių —
keliai į ateitį, keliai į praeitį
ir laimė pasislėpus po graudžiu pavidalu, po Jėzaus smūtkeliu.

Ugniavietė užgeso.
Išblėso pelenai.
O šventas laimės žodis veda mus ir veda mus
ir ves mus amžinai.

1928.VIII.9-1932.VI.21.

RUBAJATAI

Tavęs nebus

Ateis pavasaris, žydės žilvičiai ir klevai — tavęs nebus.
Ateis duktė, ateis sūnus, ateis kiti, kur tu buvai — tavęs nebus.
Per žydrą dangų saulė kops ir mėnuo patekės — tavęs nebus.
Kaip vandens, kaip vandens žmonių daug nutekės — tavęs nebus.

Žmogus ir jūra

Krito jūron, krito mažas, kaip smiltis, lašelis —
tu ir jūrą ir lašelį tu, žmogau, matai.
Nuo pajūrio lig pajūrio eina ilgas žemės kelias —
o kas tu? Iš kur tu? Į kur tu, žmogau, kritai?..

1936.I.3.

BENAMĖ PAUKŠTĖ

Iš aukšto ažuolo išskris benamė paukštė,
išskris nakties ir vėjo pabaidyta,
išskris jaunystė vienąnakt iš rankų,
kaip mėlynas balandis šaltą rudens rytą...

Pro pakapes, pro saulės spindulį, pro prietemas,
pro kurčią viltį ir tuščias salas, kaip tuščiažiedės gėlės,

į žalią sodą, kur žydėdamas pavasario dangus dainuoja
ir, kaip sidabro lašas, kaba mažas vyturėlis,

ir tu su ja, ir tu su ja uždusdamas seki kaip žvaigždę tolimą,
ir ant pečių ir ant kaktos tau krinta baltos ynys,
matai takelį siaurą, tamsų, pasibaigiantį,
matai galužes, girdi gyvenimo „sudievu“ paskutinį —

„Palauk, palauk“ dar gieda rožių krūmas,
„palauk, palauk“ dar jaunos eglės ten sustoję moja,
šešėlių mielą siūlo paskutinis žemės medis,
ir mylimajam duoda ranką mylimoji...

O tu pro balsą rožių, pro klevų šešėlių,
o tu su ja, su ja, su paukšte ir jaunyste,
jau sveikini anos tėvynės pirmą žiedą
ir nieko nieko žemėj nepažįsti.

MALDA GIRIOJ

Gaudžia pušys pagairėje vėjo
ir šviluoja sausi uogienojai...
Ko, palieges, palinkęs seneli,
gale lauko pas kryžių sustojai?

Atgalios ar sugrįžti kas šaukia,
ar trobelėje ką užmiršai tu,
ar klausai gūdaus medžių ošimo,
ar per girią baugu senam eiti?

Senis lenkiasi, klaupia ant kelių,
kelia ranką ir ima kepurę
ir, maldingai maldoj pasirėmęs,
tyliai tyliai į Viešpatį žiūri.

Tyliai meldžiasi akys nudžiugę
ir džiaugsmu sualsuoja krūtinė:
— Duok, dangau, kad visi mūsų
žingsniai būtų kelias į amžių tėvynę.

1931.XI.27.

MĖNULIO SPINDULY

Aušra užmigs už sodo,
kaip vasara žieduos —
kas tau užmigt neduoda,
kas tau nubust neduos.

Turi tu ryto rasą
mėnulio spinduly,

tuščios nakties terasą
vijokliai puoš žali.

Linguos palinkę varpos
iš lauko parugės —
ir, kaip sudužęs varpas,
upelis ten gurgės.

Lankoj nupjautas šienas
pakvips midaus taure
sidabro mėnesienos
gelsvajam sidabre.

Aušra nubus už sodo,
kaip vasara žieduos —
kas tau nubust neduoda,
kas tau užmigt neduos.

1934.V.10.

VAKARO KAMELIJA

Lange kamelija palenkus galvą žvalgos,
ir žiedas meldžiasi — „tylos ... tylos“,
ateina vakaras kaip senas elgeta,
iš kiemo šunes jo nebeišlos.

O dienos renkasi ir juodą karstą neša
ir šūkauja ir ūkauja kaip giriose vaikai.
„Jaunų dienų, jaunų dienų nebepažįstu ašenai“ —
į tamsų vakarą žmogus žiūrėdamas sakai.

Lapelį numeta sausa šaka žilvičio,
ateis pavasaris, aukšta viršūnė sužaliuos,
o ten minioj, tenai toli šaričiuose
vargonų fūgoje girdžiu: „tylos ... tylos ...“

TOLIMAS KAIMAS

Ne pasakų tolimas kaimas
paskendo migloj pamažu —
tėviškės liūdnas atšlaimas ...
O buvo ten, buvo gražu!

Klegėjo pavasario gandras
ant mūsų kaštano aukštai,
žydėjo kaimynų levendros
ir kvapūs alyvų žiedai.

Ak, spaudžia krūtinę ir plėšo
tos lankos, ta žemės daina —

o gal jau, o gal negalėsiu
sugrįžti —
kaip vasaros saulė —
sugrįžt —
kaip sugrįžta diena ...

O gal tie pagojai žalieji
jau niekad manęs nesulauks,
kur buinūs tilvikai suėję
per vasarą klykaus ir šauks ..

Gal ežero gimto Širvenos
pakrančių balti ajarai
šlamės per visas mėnesienas:
ne viskas, ne viskas gerai...

Ne pasakų tolimas kaimas
paskendo migloj pamažu —
tėviškės liūdnas atšlaimas ...
O buvo ten, buvo gražu!

1928.I.5.

LIETUVOS MOTINA

Po baltu nuometu baltos lelijos veidas,
praeis pavasaris, o veidas vis žydės,
ir, kaip palaukėse aukštų pagojų aidas,
liūliuos melodija jos mylinčios širdies.

Ji tėvą knygnešį, ji sūnų savanorį,
ji savo sielvartą ilgai minės maldoj
ir baudžiauninkės duoną sunkią, juodą, gorią
regės iš rugio želmens kas ruduo.

Po baltu nuometu, ant vario vartų pasirėmus,
tenai dukrelę ji svetur lauku lydės,
kaip margus stuomenis išmargins plaukus šaltos žiemos,
ir ant pečių likimas naštą varganą uždės.

Ir eis legendose, iš lūpų eis į lūpas
varpstelio pasaka — gyvenimo dalia,
našlystės vargo liesis gilios upės,
ir džiaugsmo pirmgimis negrįš sukilėlių sušaudytas šile.

Po baltu nuometu ji amžiais vaidilutė,
šventam ugniakure kūrenas vardas jos,
aušrinė rytmetį rasom palaisto žalią rūtą,
ir budi iščioje gyva gyvybė Lietuvos.

Skausmų kalvariją išbridus sopulingą,
dienų pakluonėje kojas sutinusias nusiaus —

čia Tavo lūkestis, čia Tavo klevo lingė,
žemės Motina, dievotnaša dangaus.

1934.X.10.

JAUNYSTĖS VAINIKAS

Tau per kalnus aukščiausius perkopti,
tau iš jūrų, iš vargo išbristi,
mes nupinsim gražiausį vainiką
tau iš vėtrų ir vėjų, jaunyste.

Žydi žemė žilvičiais ir vyšniom
ir liūliuoja žaliu vasarojum,
ir pavasario paukščiai sugrižę
jauną, gražią jaunystę dainuoja.

Nuo viensėdžio ežios lig viensėdžio,
nuo klevų lig pakluonės klevų,
kaip auksinio saulėtekio varpas,
skamba laimė jaunystės vardu.

Tu kaip vasaros saulė, jaunyste,
Tu kaip saulė krūtinėse šviesi
ir pernakt kaip žvaigždė neužgesus
tu kaip saulė kasdien užtekėsi.

Eina vargas per tėviškės kaimus
ir sau sukasi gūžtą arimuos —
tu ant žemės, perniek išvaržytos,
tu neverk taip, jaunyste, parimus.

Tau pasmaugt vargą sunkų ir juodą,
tau iš ašarų krašto išbristi,
mes nupinsim gražiausį vainiką
tau iš vėtrų ir vėjų, jaunyste.

ŽENKLŲ PSALMĖ

Aš pro pasaulio džiaugsmą gal praeisiu,
ir mano paslapties pasaulis nežinos —
nustūgaus vėtros pro viršūnę, nukris rudenio vaisiai
ir sielininkai Nemunu lig deltos nudainuos.

Ant marių krašto užneš kaimą gelsvos smiltys,
sugriš žvejai ir namo neberas —
kur mano ilgesiui, kur mano gėlai keltis,
mirties panūdusiai baltų bažnyčių žiburiuos.

Užmirštos giesmės Ezekielio
man vis, man vis kaip sudrumsta ramybė atsišauks

ir ves per miestus, ves per tyrulius senų tėvų našlaitę sielą
toliau už Bibliją, toliau už Kanaą, už Naim toliau.

Grius valdžios kaip blankus šešėlis, keisis kabinetai,
ir milijonų bankai bankrutuos,
užges elektra Liverpuly, Bostone, užges Maskvoj, užges Kaune, užges ir Nazarete,
patamsy tautos nematys tautos.

Ir bus labiau už delčią liūdna ir sutemę —
ir aimanavime baisiam bus taip kurtu — — —
Jis siuntė ženklų ir stebuklų tau, žeme,
o ką regėjai tu — — —

VALSAS MISERERE

Mūsų metai kaip tos šviesios žvaigždės,
kaip tos žvaigždės rudeninę naktį —
man per širdį eina metų vaizdas,
eina žvaigždėm, eina amžiais degti.

Tu, žmogau, kaip žalias liepos lapas,
kur pavasarį iš pumpuro išauga,
tyliai perbėgsi per šitą žemę žingsniais lapės,
žemės žiedo, žemės paukščio, buvęs žemės draugas.

Tau žvaigždė šviesi per aukštą dangų
ten nupuls į tavo kelio galą,
suduš laimė, kaip seklyčios langas,
kaip akordas liūdno, seno madrigalo.

Mėnesieną tu regi tolydžio,
mėnesiena čia kasdien tau šviečia,
ir po jos dangum išdygę žydi
rūmai rožių ir erškėčių.

Kas esi, ar ne kodylo dūmas,
padūmavęs pas altoriaus auką —
ėjai dūmuos, nykai dūmuos, nusidėjai dūmuos,
dūmuos Dievo dūsavai ir laukei.

Vaikšto Jėzus ir tavęs neranda,
neša kryžių didelį ir sunkų —
Jam ant veido, Jam ant kūno, Jam ant rankų randai,
ir iš randų kraujas sunkias ...

... Ir plokštelėj Miserere valsas
taip nutrūksta man užgavęs ausį,
ir, kaip vėjo saulėn suptos skalsės,
eina muzika skausmi per širdį skaudžiai.

1935.I.18.

GIRKITE DIEVĄ

Girkite Dievą, girkit, gyvos tautos,
ir karalystės kelkit vardą Jo —
ginklais ir kreiseriais ateis tauta ant jūsų viešpatauti
ir Dievui garbę atiduos krauju.

Praeis respublikos, praeis monarchijos, praeis kompartijos ir diktatūros
praeis pasaulis visas negražus,
ir bus pajudintos dangaus galybės, grius namai ir mūrai,
ir mano pragaištingas pranašavimas pražus.

Šnipai, diktatoriai, karaliai, prezidentai,
šventos tautos šventieji jogai, kruvinų karų kariai,
laivai ant marių, dujos kontinente
paskęs paskiausioje taurėj.

Paukštelių giesmės skelbia saulės užtekėjimą —
pro karą ji, pro badą ji, pro marą ji iš tyko teka, užtekės...
Sugriovė žemė žemės ir dangaus tikėjimą,
kas negyvenime gyvenimą tikės ...

1934.III.25.

PRELIŪDAS Į KRISTAUS GYVENIMĄ

Kokie karaliai tavo sostus valdė, žeme,
ir kam tu kruviną likimą gyvenai,
žudei Perudžijoje, žudei Judėjos žemėj
ir nematei, kur laidotuves budeliams paruoš varnai.

Praėjo giminės, praėjo Chamo, Semo ir Jafeto,
Juozapo brolių, Loto dukterų.
Kaip javas augo tautos, kaip musės krito svietas —
o ji brido iš vandens, ėjo sveika ji iš karų.

Pro vario žaltį, iš Egipto į tėvynę,
iš nuodėmės į nuodėmę, iš Dievo Dievuje —
ji puolusi, ji mirusi, ji kėlusi per duoną ir per vyną —
sesuo Engadies vynuogynų, slėnių lelija.

Neverk, pasaule, neliek ašarų ir nebeliek ginklų — kovos ir neapykantos užteks tau,
ir dėl vaikų nesielvartauk —
tai ji, tai ji, tai ji tenai dainuodama sūnaus karūną auksu sagsto,
ji Kristaus skeptrą, rožėmis dabintą, neša tau.

BALTO BALANDŽIO MĮSLĖ

Prieš artėjantį ir juodą debesį regiu,
priešais dangų, plėšiantį ugnim,

aš regiu balandį baltą ir verkiu,
ir pasaulis visas verkia su manim.

Gal į tamsumą jis baltas lėks ir lėks,
gal jis neša maldą mirštančio žmogaus,
gal jį lekiantį ugninis žaibas tuoj nuplieks,
gal nematoma šalta ranka sugaus?

Prieš artėjantį ir juodą debesį stovės
susirinkus tūkstančių vergų minia.
Kol sparnai balti balandžio priešais švies,
jų likimą baisų gundo spėt mane...

Dieną jie skaisčios dienos nebematys,
naktį jie nebesapnuos ir nemiegos,
ir prie gegnės kregždė lizdo nelipdys,
ir artojas nebevers gilios vagos.

Prieš artėjantį ir juodą debesį, žmogau, kas tu,
prieš nuskrendantį balandį baltą o kas mes?
Debesis, tautas apnešęs peklišku kvaitu,
baigia nešt, jau baigia nešt visas žemes.

1936.VI.21.

NELAIMINGI MIESTAI

Jis gyveno pranašuos amžių amžiais gyvas.
Jis kaip mira, kaip gėlė, kaip šaka alyvos.
Vargas tau, Karazaim, vargas tau, Bethsaida,
negirdėjai žodžio Jo, nematei Jo veido.

Jis keliavo po tautas ir po tyrus vienas,
laižė liūtės Jo rankas, sekė Jį hienos.
Vargas tau, Karazaim, vargas tau, Bethsaida,
negirdėjai žodžio Jo, nematei Jo veido.

Išsigynė Petras Jo, išsigynė žydai,
Jis ieškojo, kurgi tu, kur nuo Jo tu klydai?
Vargas tau, Karazaim, vargas tau, Bethsaida,
negirdėjai žodžio Jo, nematei Jo veido.

Buvo Jerike tavęs, tu, Erodiada, —
nei kagaloj, nei maldoj, nei minioj nerado.
Vargas tau, Karazaim, vargas tau, Bethsaida,
negirdėjai žodžio Jo, nematei Jo veido.

Už Betanijos namų, už vandens Samaros,
negirdėjai Jo tyloj, Jo garbės fanfarose.
Vargas tau, Karazaim, vargas tau, Bethsaida,
negirdėjai žodžio Jo, nematei Jo veido.

Ar po kryžium atėjai, ar po kryžium puolei?
Ne Jo yreis tu, ne Jo, žemės barkarolėj...
Vargas tau, Karazaim, vargas tau, Bethsaida
ne, ne tau stebuklai Jo ir šviesa Jo veido.

1936.X.30.

ŽMOGAUS STEBUKLAS

Levitų giesmės, kelkit Kristaus garbę,
ir trimituokit, susirinkę kunigai,
į Dievo darbą eikit, valkatos, inteligentai ir bedarbiai,
vergų ir bestijų prekiautojai, eunuchai, popai ir bažnyčių daktarai.

Ateina valanda baisi ir paskutinė,
sustausg levai, sustausg sirenos fabriku, ir sostinės nuverčiamos sustausg —
o, jeigu neturėčiau aš laukų ir girių nemirties tėvynės
ir vasarojai nežydėtų jos žiedų žydėjimo skaisaus...

Žiedų gyvenime, kur tavo kvapas kelias
ir tavo gilios akys, tartum vasaros dangus,
šventi beržai, šventos ir gerbiamos pušelės,
senos kunigaikštystės gande atvangus?

Europa, mano skausmo motina, ag, nusiprausk tu nuožmų veidą, karo randais sužalotą,
ir ritualą senąjį pakeisk —
tai tavo dukterys, tai tavo seserys pas lentą ešafoto
sukviestos klaupiasi su jo mirtim paženklintais vaikais.

Tegu jis alkanas, nuogas ir purvinas paliks negyvą miestą —
namai betono, geležies ir plieno, augs aukštyn namai,
ir liekno samana žila, cidrono kedrų švyturiai jam kelią švies ten
gūdžiojoj girių glūdumoj.

Tylus tebūna kaip tylus vidudienis,
tamsus tebūna kaip tamsi naktis,
tylus tamsus tylėdamas ten būdamas
žmogaus stebuklą pamatys.

Lakštingala, graudi pavasario poeta,
liūdnei giedodama brėkštant mišias su kėkštais, su geneliais pagiedos
toli nuo triukšmo, nuo žmonių, toli nuo viso svieta,
toli nuo katedrų, bazilikų šešėliuose šventvagiškos, pavargusios maldos.

Upelis po upelio juodos gelmės saulėn sunkiai kopia,
ir grimsta minios vandenin vidur žemyno —
nesisielok, nesieltartauk — kas skęs, nuskęs, o kas išplauks, klastingoji Europa,
tegu sau plaukia laivas Nemunu žemyn ...

Post script'um

Baisūs mano žodžiai, liūdnos mano mintys,

tiktai niekas nepravirko iš visos minios,
todėl pesimistu būsiu aš pramintas
be prasmės pasaulio be prasmės dainos.

PER PASAULĮ KELIAUJA ŽMOGUS

1939

GIESMĖ KUNIGAİKŠČIŲ MIESTUI

Nutilusi giesmė vėl į padangę kyla,
kaip dūmas timijamo, miros ir kodylo,
nutilusi giesmė vėl neša visą šalį —
bažnyčių, miestų mūrus ir laukų lūšnelę —
į ten, kur rytuose malda ir raudos girdis,
į ten, kur vėl išvydo laisvės saulę širdys,
į ten, kur užkelti mums buvo sunkūs vartai,
į ten, kur krito jie jau paskutinį kartą.

Senujų kunigaikščių, tėvų sosto mieste,
tau Lietuvai per amžius buvo lemta šviesti.
Visos tautos skausmais ir meile išaugintas,
kaip perlas nuo vagių, nuo svetimųjų gintas,
kaip deimantas brangus krūtinėj tu spindėjai,
nebaisūs buvo tau kruša, lietus, nei vėjai, —
spindėk ir šviesk ir vėl iš pančių išvaduotas,
visų žvaigždžių žiedais mūs žygiams vainikuotas.

Kaip be žiedų gėlė, juoda naktis be ryto,
mes be tavęs našlaičiai šalnoj ir šalty vytom,
mes be tavęs ir jūron išplaukt nedrįsom drąsiai —
taip buvo liūdna, nyku, taip buvo ankšta dvasiai!
Nei vėtroje žaibų, nei verto laisvės mosto,
iškeltos mūsų burės vėl suplaukė į uostą, —
vėl grįžom žemės art, kviečių auksinių sėti
ir nevilty skaisčia tava viltim tikėti.

O Vilniau, o brangi šventa aušrų aušrine,
tu visuomet lietuvių guosdavai krūtinę!
Tu kaip pavasarį baltų alyvų kekė
žavėjai klystančio Jogailos seną akį,
aukštuos Neries šlaituos, pakrantėse Vilnelės
ramino Vytautą pušų kepurės žalios ...
O pro tave Kęstutis kai į Kauną jojo,
tik tavo soduos amžinai užmigt svajoj.

O Vilniau, Gedimino sapnuose pražydęs,
ir laisvėj ir vergijoj vis kilnus ir didis,
kartų kartoms vaidilų maldose pašvęstas
ir amžiais, kaip žvaigždynų stebuklingas raštas,
lietuvių sieloj spindįs be dėmės šešėlio,
tu vėl gyvent ir augt ir vest mus prisikėlei.

Gyvenk ir auk ir vesk į tėvų garbę tautą,
kad ji laisva šioj žemėj amžiais viešpatautų!

O Vilniau, Aušros Vartų žvaigždėtoji šventove,
nei metai, nei karai tavęs mums nesugriovė —
iš jųjų išbridai tu su Kristupu šventuoju
ir ant pečių kaip kūdikį šviesių dienų rytojų
išsinešei iš dūkstančių, skandinančių verpetų!
Ir vėl nuaidi vardas tavo per pasaulį platų,
vėl kelias praeitis žila, kur požemiuose rūsi —
buvai širdis tu Lietuvos, buvai, esi ir būsi!

Nutilusi giesmė vėl į padangę kyla,
vėl geležinis vilkas jos aiduos prabyla,
vėl regim pro rūkus mums mojanč Gediminą,
vėl Vytautas svečiuos į menę mus vadina,
o menėje senoj Kęstutis mūsų laukia:
veidai jų džiūgesio pilni, neapsiniaukę.
Veidais šviesiais ir mes prieš jų sustokim veidus,
tegu naktis pikta be atminimo sklaidos.

Tegu giliam kape tautos klajonės miega,
te niekas nebekels iš žemės keršto diego,
te brolis broliui bus vėl mylimiausias brolis,
te baltas vytiš skries per dangų vėtros šuoliais,
te pasaka sena, kaip užmiršta motulė,
kuri kalnelyje po topoliu ten dūli,
apgaubia klonius ir upes, girias ir pievas,
tesaugo mūsų laukus vėl mūsų geras Dievas.

Vasarvidy — kai Jo ranka pakilus laimins nuo
Mūšos lig Drukšių, visus lig Ulos kaimus,
Jam Agnus Dei gaus visų bažnyčių bonios,
ir maldai Palanga puls, Trakai ir Švenčionys.
O Galvės ežero aušroj pakeltos vilnys
vėl kaip sena garbė į aukštą krantą vilnys
ir dulkes neš į dugną nuo senųjų plytų,
ir džiūgaudamos sveikins naują laisvės rytą.

ODĖ TĖVYNEI

Tėvyne, mes žygius tau, kaip džiaugsmo aleliują,
širdžių aukas ir meilės vainikus sudėsime
šventųjų tavo gojų, šventų miškų tavųjų
per gentkertes, per amžius mus siekiančiam pavėsy.

Sugriuvo kaip šešėliai šventovės akmeninės,
išdraskė vėtros aukurus, ir išnešiojo vėjai
ir pelenus ir priesaikas seniems dievams tėvynės,
kur mūsų tėvų tėvai šventoj maldoj sudėjo.

Tėvyne, tau mes griūvančių, tau akmenio šventovių

nei ant kalvų, nei giriose, nei kloniuos nestatysim:
tvirtesnė ir už plieną tu mum kaip šventovė stovi,
pati tu mūsų žemės kelio aukuras didysis!

Prabrėkš skaisčius pavasaris, ir tu matei kadaise
kaip dygo daigas dirvoje, kur tavo sūnūs krito,
ateis žiema, ir tu esi iškentusi ją baisią,
paraus rytai, ir tu esi pabudus vieną rytą...

Tėvyne, tavo pasaka man už visas pasauly...
ją seka visos pievos man, visi žali laukai mūs,
kaip Paukščių tako sidabre tik tu viena kaip saulė —
gyva lig saulės vakaro būk miestuos mūs ir kaimuos!

JEI GYVENIMAS SAPNAS

Jei gyvenimas sapnas ... ir vėlei
reiks pabust ir gyvent ne sapne,
jei mūs dienos tik blankūs šešėliai,
kas tą naktį užmigdė mane? ..

Kas užmigdė mane šiam pasauly,
kad klajočiau kaip vaikas žieduos,
kad taip puldamas eičiau į saulę,
o pasiekt... niekados ... niekados .

PILIGRIMAI

Visam pasauly aidi skaudūs mūsų žingsniai —
visų šalių visų dienų visuos keliuos —
artyn artyn vis prie mirties atverto slenksčio
ir niekad niekad atgalios.

Palieka pasakos, liūdni veidai, prisiminimai,
palieka saulė paskutiniuos spinduliuos —
tolyn tolyn tiktai nudžiugę šitos žemės piligrimai
ir niekad niekad atgalios.

Kas pasitiks klaidžiam pusiaukely, kas rodys,
kur eina takas už tos lygumos žalios?
— Greičiau ... greičiau ... — tenai mus šaukia vienas žodis
ir niekad niekad atgalios.

Palieka meilė (mirus), gėlės ... Ir pavasario dvelkimas
sugrižt nei kūdikio, nei sužieduotinių jaunų nesuvilios —
kaip marių smiltys su banga, bėgs į gelmes užmiršę žemę piligrimai
ir niekad niekad atgalios.

Kaip paukšteliuos, iš lizdo išmestuos, į vieną
pakalnę mus gera ranka surinks paklydusius visuos keliuos,
ir būsim ten — duktė pas motiną, sūnus pas tėvą — visą dieną

ir niekad niekad nebegrišim atgalios.

PER PASAULĮ KELIAUJA ŽMOGUS

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
žydro veido, kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

Buvo draugas šviesaus Apolono,
buvo brolis jis meilės Safo,
ir kely begalinės kelionės
nemačiau aš nuvargusio jo.

Šoko jis, gėrė jis ir dainavo
su Katulu Dianos laukuos,
jam Horacijus šaukė: Bis, bravo!
Krito žiedas nuo vyšnios šakos ...

Krito žiedas kaip naktys, kaip dienos,
kaip gyvenimas visas nukris,
o jis vienas, jis vienas, jis vienas
praraston praeitin nebegriš.

*

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
žydro veido, kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

Eina jis pro karališkus sostus,
pro muziejus monarchų senų,
nuo karūnos jų dulkes nušluosto,
nuo stabų užmirštų akmenų.

Per marias nemarias, per plačiausias
ir per kalnus vainikais baltais
nei kelių, nei dienų nesiklausęs
jis lig Nemuno klonių ateis.

Žengs per girią, kaip eglių ošimas,
pasipuošęs žiedais kadugių,
kaip šventosios taures piligrimas
bris per plaukiantį lauka rugių.

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
žydro veido, kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

*

Iš atogražų girių žaliųjų,
kaip vienuoliai suklaupę maldos,
kaip atodūsis mirt pasmerktųjų
amžiais amžinas balsas giedos:

— Miršta tautos, vergai, viešpatijos,
imperatoriai miršta seni,
miršta žiedas balčiausios lelijos,
tik tu vienas per amžius eini.

Per upelį, per ežerą gilų
ir per lapą palaukių gėlės,
iš pakrančių, iš tolimo Nilo
ir iš tekančios saulės šalies

baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
žydro veido, kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

1937.II.21-2.

MES KAIP ŽIEDAS

Mes kaip žiedas, mes kaip rugio žiedas —
plauks rugiai, išplauks ir vėl žydės.
Mes kaip žiedas, mes kaip rugio žiedas,
šlamant lapui ir paukšteliai giedant,
paklauskim plakančios širdies.

Virš papievių kyla baltas rūkas,
virš palaukių rūkas nusileis.
Virš papievių kyla baltas rūkas ...
Jos plakimas vis tyliau nuūkaus
ir užges su saulės spinduliais.

Upės, kloniai, girios ir kalneliai
veltui saulę mos ir veltui mus —
upės, kloniai, girios ir kalneliai
verks, kaip žemės mirštančio karaliaus,
susirinkę pas tuščius namus.

Ū ... uhū ... nueis per gilią girią
ir kalneliais, kloniais, upėm grįš —
ū ... uhū ... nueis per gilią girią
mūsų dienos, mūsų metai mirę
ir sesuo, šalta sesuo — mirtis ...

1937.II.26.

ŽEMĖ

Iš tavęs išaugo gilios juodos girios,
tavo šitos upės ir javų laukai,
kartų kartos gimė, kartų kartos mirė —
ta pati viena tu, viena tu likai.

Kaip užplūdę skėriai,ėjai baisų badą,
kaip O-Lana sūnų, derlių nešdama,
į tave atėję žmonės skausmą rado,
o tu kaip satyras šokai sau linksma.

Ir tie žvaigždžių lietūs, sidabru kur krinta,
ir skliautai aukštieji, taip vilioję mus,
te kitus keleivius ves keliais Peer Gynto,
šauks užmiršt tėvynę, žemę ir namus.

Mes už tavo pėdą tavo pėdoj žūsime,
tu krauju žydėsi kraujo Nemune.
Iš tavęs išeisime, o tu verksi mūsų?
— Ne. O palydėsi? — Ne. Atminsi? — Ne.

1937.IX.25.

ANNO DOMINI...

Kapas. Kryžius. Anno Domini.. .
Ir baltų beržų malda.
O pakvies, pakvies namo mane
vienąkart sesuo juoda.

— Na, eime. Duok ranka. Vakaras.
Pasakyk sudie. — Sudie ...

Baigęs blėst, žėrės ugniakuras.
Švystels krintanti žvaigždė.

EPITAFIJOS

Kur tavo laimė

Ant draugo kapo

Tau palikau aš miestus turtingiausius,
kasyklas aukso, naftos, geležies!
Kur tavo laimė? O kur tavo laimė? — klausiu.
Kokį į kapą turtą tu nešies? ..

Nevertas tarnas

Ant kunigo kapo

Čia ilsis Viešpaties nevertas tarnas,
namopi grįžęs po šv. Mišių,
kai serafimo palietė jį sparnas,
išvedęs iš pagundymų visų.

Nedaug dienų...

Ant jaunos mergaitės kapo

Nedaug dienų man buvo jūsų žemėje žadėta,
o kaip svajonė buvo gražios gražios jos,
ne vieną vasaros vidurnaktį žvaigždėta,
palikusios, jos verks manęs ir šuntakiais klajos.

Brangus praeivi, eik greičiau, užmiršk tu mano kapą
ir ten ieškok tu mano meilės raudančių dienų —
kaip aveles jas susišauk, kaip ramunes, po lapą
surink širdin — tegu nevys jos niekad nuo šalnų.

Apleisti keliai

Ant vienuolės kapo

Brangus praeivi, pažiūrėk į gėlę,
kuri virš kapo skleidžia lapelius —
tai ji pasaulio skausmo nepakėlė,
apleido žemės purvinus kelius.

Pakelė

Ant NN kapo

Niekas man nesakė, kad esu čia svečias —
nei lelijos žiedas, nei laukų gėlė,
balti žemės sodai, žemės pievos plačios
tik siaura, kaip lieptas, mūsų pakelė.

R e q u i e s c a t...

Ant NN kapo

Niekados nemaniau šitoj nišoj
su tavim susitikti... Deja,
kaip voratinklis dienos suplyšo,
kaip plonutė šilkinė gija.

Ir daugiau nesupins jųjų niekas,
nesuriš ligi Teismo dienos ...
Sukalbėk tris kartus Reguiescat

ir eik baigt savo žemės dainos.

Gana

Ant seno girtuoklio kapo

Daug poetų man dainavo:
„Vynas, moterys, daina!" —
Bet širdis teatsigavo
tarusi: — Gana, gana.

GYVENIMO NOSTALGIJA

Praeis pro mus procesija aušrinių,
praeis pro mus, ir niekas nežinos,
ar bus ten vakaras, ar švies ten žvaigždės sidabrinės,
ar gaus varpų malda, kaip gausdavo kadais kalnuos.

Jaučiu veidan dvelkimą vėjo švelnų
ir balsą Jo nuo plakančių krantų —
ne vėjas ten ir ne upelis, krintantis nuo kalno,
o Viešpatie, neįau tai būtum Tu ...

Pažįstu vienišo keleivio kelią klaikų,
girdėjau sutemoj jo skundus ir maldas —
jis pasaką, jis džiaugsma, saulę ir Tave prakeikė
ir šaukė: „Niekados ..." ir šaukė: „Niekados!.."

Tu niekados, o rytuose vėl saulė kelsis,
tu niekados, o tūkstančiai žiedų žydės.
Tu niekados... ir šitas liūdnas balsas
pravirkdo žemę, žiedus ir žvaigždes.

Jei Tu esi upelis, tekantis per kalnus ir per klonius,
kur neša baltą gulbės plunksną, eglės spyglį, laivelius ir žuveles,
mes būsim plunksnos, spygliai, žuvys ir laiveliai, ak, mes nebebūsime žmonės,
tik nepalik čia mūsų, nusinešk, tik nusinešk...

Jei Tu esi švelnus dvelkimas vėjo,
kur migdo tulpę vakaro varpų maldoj,
nuvesk ir mus ten, kur procesija nuėjo,
neduok, kad verktų žemė, žvaigždės ir žiedai.

Jaučiu veidan dvelkimą gerą, švelnų
ir balsą Jo nuo plakančių krantų —
ne vėjas ten ir ne upelis, krintantis nuo kalno,
o Viešpatie, tai Tu šauki, tai Tu ...

1937.IX.7.

KRISTUS IR JERUZALĖS MOTERYS

— Neverkit, dukterys Jeruzalės, neverkit,
neliekit ašarom savų jaunų dienų.
Naktis jau artinas, ir saulė merkias —
ir aš kaip saulė jums ir vėl rytoj tekėt
ir kaip diena žmogaus mirties take
jo gyvasčiui už jį numirt einu.

— Cidrono kedrų aukštosios viršūnės
taip vėjo laužomos neoš ir nedejuos,
kaip be tavęs mes likusios klajūnės,
o Viešpatie, o Viešpatie, kaip be tavęs ...
Neplaks širdis, ir pilnaty mėnulis nebešvies,
ir mūsų maldos, kaip juodų varnų būrys, pajuos.

Kai vakarais šlamėt ims tamarisai
ir rožių kvapą šiltas vėjas neš,
kai šiurpulys šia žemę pėreis visa,
grims aukštumos, kalnai, ir uolos skils,
ir kris kruša, ir po liūtis vaivorykštė nekils,
kas pasakys „Neverkit, dukterys, tai aš?“

Neverkit, dukterys Jeruzalės, po skausmo aureole,
motinos šventųjų vyrų, ir tranų, ir budelių visų, —
bus rasa ant jūs širdžių nupuolus,
jei kelsis džiaugsmas nuo rytų lig vakarų,
jei gyvos eisit jūs iš sumaiščių, pagundų ir kerų,
neverkit, dukterys, tai balsas — „Aš esu!“

ŽIBURIAI

Kur eisi, keleivi, kai žaros užblėsta,
kai apsupa žemę juodi vakarai:
nei lauko trobelės, nei kaimo, nei miesto
toli nesušvis tau kely žiburiai.

Tik vėjas, išplėšęs iš drebančių rankų,
ir naštą ir lazda į purvą numes,
tik jausi, kaip debesys pažemiu slenka
ir viesulas blaškia į veidą žemes ...

Ką šauksi, keleivi, tamsoj pasiklydęs,
ir kas tavo kurtųjų balsą girdės? ..

O skamba Jo vardas galingas ir didis
už vėtros baisios, už toliausios žvaigždės.

Pro naktį, pro lietų, pro audrą, parpuolęs,
„Išvesk...“ sau širdy jei tyliausiai tarei,

stos sraunūs upeliai, skils akmenys, uolos,
ir švies tau po kojų dangaus žiburiai.

1939.XI.11.

ŽEMĖ IR DULKĖS

Žydi ramunėlė
baltu žiedeliu ...
Žeme, tau žydėti
tūkstančiai gėlių.
Dulkė Dievo rankoj,
žeme, tu esi,
Dulkės mūsų dienos,
dulkės mes visi.

1937.IX.25.

TIKIU...

Tikiu, kad Tu, o Dieve, Tu pašaukei mane čia
iš amžių glūdumos,
man Tavo žvaigždės einant per tamsią girią šviečia,
kad eičiau giedras ir ramus.

Tikiu, kad Tu, o Dieve, iš karo ir žudynių
tautų tautas vedi,
kaip kūdikį, pro prarają ir manąją tėvynę
išvedęs, tarsi: auk, žydėk!

Tikiu, kad Tu, o Dieve, ir meilės giesmei žodį
ir džiūgesį akių,
ir sielai saulės amžių, ir vergui laisvę duodi
už vieną atdūsi — tikiu ...

KLAJŪNUI

Buvo naktys sidabrinės,
buvo šviesūs vakarai,
o neguodžia nieks krūtinės —
sau išeidamas tarei...

O kas guos tave kelionėj,
kas tau tėviškę atstos? —
Svetimi laukai ir žmonės
svetimų dienų kraštuos.

Eisi kloniai ir kalneliais,
eisi miško takeliu,

o pavargęs ir sušalęs šauksi: —
Dieve, negaliu ...

O kas guos tave kelionėj,
kas tau tėviškę atstos? —
Svetimi laukai ir žmonės
svetimų dienų kraštuos.

O toli ten saulė leisis,
skris paukšteliai į lizdus,
ir kvėpės žiedais baltaisiais
žodžiai vakaro maldos.

O kas guos tave kelionėj,
kas tau tėviškę atstos? —
Svetimi laukai ir žmonės
svetimų dienų kraštuos.

Ten aidės ji kaip romansas,
kaip pavasaris skaidri,
šaukdama tave, vaidensis
juodo miško vidury ...

O kas guos tave kelionėj,
kas tau tėviškę atstos? —
Svetimi laukai ir žmonės
svetimų dienų kraštuos.

1938.VI.

NEREGIO ELEGIJA

Aš pasaulio šviesios karalijos
nemačiau niekada, niekada —
juodos rožės ir juodos lelijos,
ir daina vyturėlio juoda.

Juodos vyšnios apkrito man veidą,
juodos dienos man širdį apkris,
kol iš sutemų tolimas aidas
pasigirs veriant nakčiai duris.

O naktie, o stebuklą pasauli,
per tave, per tave aš einu,
per tave aš nešu juodą saulę,
ją iškėlęs iš skausmo dienų!

Nematysiu saulėleidžių aukso,
nematysiu akių mylimos ir aušros,
ir aušros nesulauksiu
šituos aklo likimo namuos.

Žydi obelys jaunos ir gražios,
o žvaigždes kažkas keikia — girdžiu,
o rankas kažkas alpdamas gražo:
— „Niekada neregėsiu žvaigždžių ...”

Kur tos žvaigždės, kur jos, sidabrinės,
kur mirgėjimas jų nuostabus,
ar ir jūs neregėję žydrynės,
kad suklupot prieš žemės stabus? ..

Prieš vaivorykštės šventę nepuolat,
nesimeldžiate žiedui baltam —
prieš stabus, nepažįstami broliai,
pasiklydot pasauly šviesiam ...

Man pasaulio šviesios karalijos
neregėt niekada, niekada, —
ne stabam: žvaigždėm, rožėm,
lelijom tegu skamba ši mano malda.

1937.V.20.

MELAS

Kažkas tarė: šis pasaulis serga ... — Melas! —
Netikėjau. — Ne! Ne! Ne! — šaukiau.
O kasnakt jis blaškėsi išbalęs
ir kasdien vaitojo vis, klaikiau.

Kažkas tarė: mūsų žemė miršta ... — Melas! —
Netikėjau. — Ne! Negali būt...
O nuo šiaurės ligi pietų ilgiausias kelias
buvo kelias vien juodų grabų ...

Kažkas tarė: mūsų saulė gęsta ... — Melas! —
Netikėjau. — Ne, tai netiesa.
O viršum visų laukų regiu, kaip puola
kaip baisi gelmė — tamsa.

1938.V.22.

PASKUTINIS PASMERKTO MYRIOP ŽODIS

Aukščiausio Tribunolo ponas pirmininke, ponai
aukštieji pareigūnai, ir laisvi piliečiai, ir kalėjimo sargai,
tautos įstatymų pavestas jūsų galiai ir malonei
brangiai apmokamojo posėdžio jums neužtęsiu perilgai.

Man duotas žodis. Laisvas. Paskutinis.
Ir savo kalte dar kaip žaizdą užmirštą nuplėšt galiu.
Akte kaltinamajam pasakyta: nemylėjau aš tėvynės ...

Ne! Mylėjau, bet idealų neišniekinau šventų!

Mačiau jos veidą skausmo ir kančios pervertą,
mačiau vergijoje jos laukus ir miestus jos gražius,
verkiau kaip kūdikis iš gailėsčio ne kartą
ir sąžinės nenunešiau parduot į rinką už grašius ...

Verkiu kaip kūdikis, bet nešaukiu prieš vėją,
ėjau tik nešinas tyliu skausmu po krūtine,
mačiau, kaip brolis broliui laisvę vagia, bet tylėjau,
kaip be burnos. Aš kaltas. Bauskite mane!

Po pamatais piktų puvėsių grybas kilo
ir ėdė kūną einančios gyvent tautos,
širdy prakeikiu šimtą kartų jį, bet lūpos neprabilo
ir atvirai nepasmerkė tiesos vyliūgų ir tarnų klastos.

Mačiau, kaip auga marmuro kolonos,
mačiau, kaip skęsta lūšnos dvokiančiam klane,
mačiau, kaip vedat jūs bedugnėn milijonus,
ir nešaukiu: „Gana!“ Aš kaltas! Taip. Sušaudykit mane...

1939.IV.30.

IŠSIPILDYMO PSALMĖ

Aš gyvenau, kaip negyveno niekas,
aš dainavau, kaip niekas nedainavo —
daina, širdies puikuolės nepasiekus,
ak, baisią naktį žemei pranašavo ...

Tariau aš: bėkit iš bažnyčių, fariziejai,
tariau aš: muitininkai, liaukitės — bus galas
ir jūsų turtams, sukrautiems ant vėjo,
ir jūsų maldai, dūstančiai moraluos.

Tariau: žvakes altoriuos užgesinkit,
tariau: padėkit mirą ir kodylą,
auka veidmainių Dievui nepatinka,
į dangų dūmai jūsų aukuro nekyla.

Tariau: bedieviai, neieškokit Dievo
tenai, kur žemės vyliai jus už rankos veda:
jūs ieškot rudenį, o jis — pavasarį pro jus praėjo,
jis per bangas, o jūs jį genatės (ir skęstate) per ledą...

Tariau: valdovai, jūsų sostai braška,
greičiau, greičiau apleiskit jų papėdę!
O ne valdovai buvo ten, tik lėlės vaško,
ir šiandien jos tenai negyvos sėdi.

Tariau: ateina vakaras, į gelmę

pasmerkta pult visam gyvajam sutvèrimui...

Tiktai laukai kartojo mano prakeikimo psalmę,
tik užmarštin ji puolus tenurimo.

Ir vėl nesibaigė tuščių vadų ir vietininkų jujų piktos puotos,
ir vėl visas žvaigždes po kojų jie pamynė.
Vėl siuto moterys ... Ir buvo duotas
įsakymas ugnim ir tankais pult beginklę minią.

Ir saulė dar nespėjo nusileisti,
giesmės dar nebaigė viršum arimų vyturėlis, —
nuo žemės lig dangaus, kaip vėliava, pakilo deganti pašvaistė,
ir iš širdies ištryško pirmos kraujo gėlės.

Ir rubino, ir rausvo rubino, kaip gyvas
upelis teka į pakalnę žalia...

Už metų ... gal kapai, gal dykumos, gal mėlynos alyvos
žydės išdygusi vienui viena šakelė ...

1939.IX.1.

KAS VERKIA TEN NEŽINOMAS

Kaip dvi sidabro ašaros,
dvi mažos žvaigždės rieda
į juodą naktį vasaros,
kaip juoda rožės žiedą ...

O naktys negražinamos,
ko krūpčiojat neramios,
kas verkia ten nežinomas,
kam gaila mūsų žemės? ..

ŠIRDIES PAVASARIS AUKSINIS

Širdies pavasari auksinis,
esi purienoj tu gelsvoj,
esi tu žydinčiuos žvaigždynuos
ir meilės pasakoj gražioj.

Girdžiu aidėjimą iš tolo,
gaudimo gandą lig žvaigždžių,
ir kaip jaunystė kažkur puola
ir šviesią maldą jos girdžiu.

Kai meilės maldą jos pakėlęs
dangus į saulę nešt pagaus,
vėl iš kiekvieno žodžio gėlės
žydės nuo žemės lig dangaus.

Vėl meilės pasakoj krūtinė
ir siaus, ir vės, ir trokš, ir kais —
širdies pavasaris auksinis
žydės visais visais žiedais!

1937.III.15.

ŽEMČIŪGŲ MYLIMOJI

Kaip šviesus anemonas žydėjai
ir buvai tu kaip saulė graži,
karalaičiai tau sostus žadėjo,
o tu jiems vis kartojai: „Kaži...

man nereikia brangių diademų,
ametistų, nei aukso taurių,
iš šaltinio su sauja pasėmus,
aš gyvenimo džiaugsmą geriu".

Vainikus tau iškėlė jie vartuos,
pasitiko sidabro važy,
siūlė pokylius veidus pragertus,
o tu jiems, o tu jiems: „Dievaži...

bakchanalijoje jūsų nuliūdus,
mirštu puotoj brangios prabangos ...
Man palikit laukų izumrudą,
man tik vieną žvaigždėlę danguos, —

kaip šviesus anemonas žydėsiu
ir kaip saulė vis būsiu skaisti,
per miglas, per naktis ir per ūkanas dviese
eisim tekančio ryto sutikt".

1937.IX.20.

LIKIMAS

Mačiau griuvėsius koliziejaus,
mačiau aš mirusias žemes,
mačiau aš mumijas muziejuos —
o buvo gyvos jos kaip mes,

o liejos kraujas ten arenoj,
ir staugė liūtai ir minia,
pro mirtį veržėsi romėnai,
kaip juodos naktys pro mane.

Kaip juodos naktys neš likimas,
kaip žalsvo Tiberio bangas,

ir mus, pasaulio piligrimus,
tolyn, mirtin be atvangos ...

Tolyn, mirtin —
pro miestus, dykumas, pro piramides,
lig saulėj skęstančių krantų,
kur paskutinis žiedas žydi,
kaip Viešpaties diena skaistus.

Roma. 1937.

BŪSIMOJI DIENA

Viršūnių pasakoj tavęs aš neregėjau
ir neradau žaliojoj lygumoj,
o tu eini kaip sapnas, kaip šešėlis, tu kaip vėjas —
dainuodama ir šokdama linksmi.

Tu kaip pavargęs balsas maldingos kampanos
ir taip man liūdną širdį virkdai, gaudini,
ir rodos man, tarytum paukščiai genas,
tarytum paukščiai, bėga metai žydinčiam slėny.

„Greičiau, greičiau..." — širdis įtūžus plaka,
„Greičiau, greičiau... greičiau!" — aš jai šaukiu,
ir praeitis, kaip vandeny Lucernos laivo takas,
kaip Vitznau vilos dingsta iš akių.

O tu kada, o tu, nežinoma, kada gi...
Ar pamatysiu, kaip svajonėse mačiau,
ir visos žvaigždės švies, visuos vidurnakčiuose dege,
ir žemė nebešauks po kojų man: „greičiau, greičiau..

Luccrna, 1937.

FUGA FLORENCIJOS SAN CROCE

It Dar niekad taip nesimeldė vargonai,
ir niekad neplaukė tokia skliautų giesmė —
o Viešpatie, o Viešpatie, kaip milijonai
nevertas prieš Tave aš pult esmi.

Esmi kaip freska pas duris sena ir nusitrynus
tarp tų veidų, tarp tų maldu, tarp tų širdžių,
o pas Tave, o pas Tave vis eina minių minios,
ir žingsniuos jų ne mirtį, ne — gyvenimą, gyvenimą girdžiu.

Nuo šalto grindinio lig žydinčių vitražų,
nuo žemės ligi saulės, lig dangaus
visų tautų, visų namų, visų bazilikų Tau maža
vienoj giesmėj Tau vieną garbę gaust.

Dar niekad taip nesimeldė vargonai,
ir niekad neplaukė tokia skliautų giesmė — .
o Viešpatie, o Viešpatie, kaip milijonai
nevertas prieš tave aš pult esmi.

Kas aš, o kas prie Tavo, Dieve, kojų
ant tų grindų, ant tų šimtų grabų ...
Prie Mykolo Angelo Buonarotti mauzoliejaus atsistojau
baisaus šalčio krečiamas drebu.

Pakyla rymantis ant tuščio karsto Dantė,
vainiką numeta nuo pakeltos galvos,
ir laurų lapai sutrupa į sienos juodą lentą,
ir žengia jis tartum tercinosė — toks didis ir žavus...

... Ir Leonardas, ir Machiavelli, Galileo Galilei,
Giuseppe Verdi, ir Rossini, ir su vardais ir be vardų — visi.
Vidun pro langus aukso ugnys liejas,
ir ūmai šviečias senos statulos, apaštalai ir ateities naktis šviesi...

Ir gieda jie prie tabernakulo parpuolę,
crescendo, o crescendo balsas jų
(atverčia Giotto užmirštą mišiolą
ir piešia Kristų, prakaituojantį krauju), —

dar niekad taip nesimeldė vargonai,
dar niekad neplaukė tokia skliautų giesmė:
— O Viešpatie, o Viešpatie, kaip milijonai
nevertas prieš Tave aš pult esmi.

Florenca, 1937.

KELEVIS IŠ EDOMO

Kristaus vizija

Kas tas, kas tas, kuris ateina per gadyne —
nėra po kojų jam nei marių, nei kalnų,
nenoriu mirt, nenoriu, ne, jo gyvo veido nepažinęs
ir neišvydęs jo garbės ir jo dienų.

Kas tas, o kas, kuris ateina iš Edomo,
iš Bosros artinas drabužiais raudonais? ..
Žvejai ir moterys, artojų ramios gentkartės su juomi,
ir nusidėjėlis nė vienas šėtron jo neverkės neįeis.

— Tai aš, tai aš, kurį šaukei tu, kaip nešaukia
nei motinos, nei tėvo, nei brangiausios mylimos,
tai aš einu nenugalėtas iš karų ir frontų lauko
ir vėlų vakarą esu visų savų vaikų ramiuos namuos.

Pirštu nepaliečiau danguj mirties bombonešių — jie krito,
Ir vandenynų gelmėse torpedos bėgo nuo manęs,
nebuvo tankų mano ginkluos, nei minu, nei iperito,
vienok negrižo niekas niekas sveikas žemėn po manęs.

Tariau balsu — drebėjo liūtai ir centaurai,
nuo mano balso ėjo upės iš krantų,
tariau tyliai — užmigo tulpių ir lelijų baltos taurės,
tariau vienai, o klausė tūkstančiai kartų ...

Apie mane argi nebuvo parašyta,
ar buvo neskelbta senųjų pranašų? .. —
Šalton širdin, šalton kaip ledas mirė meilės žodžiai krite
todėl dabar jums pasiutimo jūsų pabaigą nešu!

Tai jis, tai jis, kuris ateina iš Edomo,
iš Bosros artinas drabužiais raudonais —
žvejai ir moterys, artojų ramios gentkartės su juomi,
ir nusidėjėlis nė vienas šėtron jo neverkės neįeis.

1939.XI.22.

IŠ SUDUŽUSIO LAIVO

1940-41

IŠ SUDUŽUSIO LAIVO

Iš sudužusio laivo mes šaukiam —
o dangau, Tėvo ranką ištiesk,
leisk išplaukt, leisk išplaukt tiem, kur plaukia
meldami Tavo uosto vilties.

Aš žinau, per bangas Tu ateisi,
ir nugrimis vėtra marių dugnan,
bet kaip jiem per bedugnę šią baisią,
kaip Tavęs pasitikti eit man? ...

Iš sudužusio laivo neliko
nieko nieko, be skausmo raudos ...
Kas tą rauda, kaip rožių vainiką,
Tau už gyvastį nauja paduos?

Kas išneš ją iškėlęs ant rankų
virš bangų, virš juodų, neramių,
ar išters be Tavęs jos taip menkos,
vos išnirę iš marių gelmių?

Iš sudužusio laivo skeveldrų
išblaškytų plačios vandenuos,
išklausyki, dangau, mūsų malda
už kaltes prarastosios dienos.

Nepaskęs eldijėlės, nei valtys,
švyturys Tavo uosto jei ves ...
Keltis, Viešpatie, norim mes keltis:
pražūtis ir mirtis be Tavęs.

1940.VII.

TIK PO AUDROS

Tik po audros vėl šviečia saulė,
tik po audros graži ateis
diena į sutremptą pasaulį
po rūškano dangaus skliautais.

Vargų ir skausmo purvą juodą
upeliai sraunūs nusineš,
ir vėl regėsi balto sodo
žiedų kekes sidabrines ...

Tik po audros vėl aukštos pušys
žalias galingai galvas kels,
ir jaunas uosis nepalūžęs
siautimui vėtrų nesimels!

Nepuls kaip nendrė silpnabūdė
galiūnai girių ažuolai —
viršūnės jų kalbės, kaip nūdien
kovot ar žūt tu privalai.

Tik po audros laisva krūtinė
laisvai kaip paukštis sualsuos,
tik po audros ir tu, tėvyne,
išeisi kurt dienos šviesios.

1940.VII.

AŠ ČIA – GYVA

leškojau tėviškės tamsioj naktyj, it kapas:
— Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?
Ar plaka dar skausme širdis sukepus,
ar tu gyva, ar negyva?

Iškėliau, šaukdamas, rankas į dangų juodą:
— Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?
Ir kai parpuoliau, bėgdamas per gruodą,
atsakė man: — Aš čia — gyva.

Aš čia — gyva, — po kojų tarė žemė,
aš čia — gyva — sūnau, ar nematai?

Aš čia — gyva, — palinkę ir sutemę
atsiliepė dangaus skliautai.

Aš čia — gyva, — Dubysa subangavo,
aš čia — gyva, — jai pritarė krantuos,
aš čia — gyva, — kaip aidas sudejavo
daina pagojuose aukštuos.

Ėjau klupau iš pirkios į pirkele:
— Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?
Tik balsas tas man rodė tamsų kelią:
Aš čia — gyva, aš čia — gyva.

Kaip skausmo ašaros, mirgėjo žiburėliai...
— Ar tu tenai, ar tu ten, Lietuva?
Ir iš tamsos, ir iš nakties, ir iš šešėlių
atsiliepė: — Aš čia — gyva.

1940.

GRIŪVA SOSTAI...

Griūva sostai, bėga tautos ir karaliai,
nėra vietos žemėj žydinčiai gėlelei,
ir našlaitę, prie namų pasisodintą,
ar pakels tava ranka žiauriai sumintą ...
Ir bijūno buinių žiedą ar raškysi
ne su ašara, su džiūgesiu akyse? ..

Dega miestai, dega širdys piktos, juodos,
krūtines sukaustęs šaldo šaltas gruodas,
krūtines ir mūsų alpstant kas pagydys, —
ar ne Jis, kur viešpatauja amžiais didis,
ar ne Jis, kurį pamynėm mes po kryžiais,
ar ne Jis, vėl į našlaitę širdį grįžęs...

Jo stebuklas vėl prikels gyvent mūs žemę,
Jo šviesoj šviesiausios žvaigždės kris sutemę,
kaip dangus brangios tėvynės, lino žiedą,
lino žiedą, girios uogą, rugio pėdą
Jis palaimins ir pripildys mūsų kluoną
ir iš trupinio kasdienę daugins duoną.

Pro bombonešių, pro tankų baisią ugnį,
pro torpedų nešamus laivus bedugnėn
ir pro užtvarą zenitinių patrankų
aš regiu Jo taikai šaukiančią Jo ranką,
kad ateitų Jo lėmimas visagalis,
Jo palaimai kad suklauptų visos šalys.

HEROJŲ ŠALTINIS

Tu man žydėt žadėjai visą rytą,
tu man žydėt žadėjai visą dieną
ir pro langelį, vėtrų užpustytą,
ir pro rudens, pro pilką mėnesieną...

Tu man žadėjai... Pažadus pamynė
purvais suterštos svetimųjų kojos,
ir vėl, ir vėl mes, raudanti tėvyne,
gyvi tik prošvaistėj kitų dienų rytojaus.

Bet tu gali, gali tu iš po sniego žydėt,
kaip žydi mūsų skausmo gėlės,
pakilt pavasarį su pirmu žemės diegu,
kaip kyla saulėn pilkas vyturėlis.

Gali tu eit ir klupt ir vėlei keltis
ir per kapus tau iškastus, per kranklio puotą.
Te tavo kaulus gels pūga ir šaltis,
ir te kaitroj tau tulžį gert bus duota.

Gyva tik prošvaistėj kitų dienų rytojaus
gyvent išmokai, pavergta tėvyne,
nes tu radai visų didžiųjų herojų,
tartum stebuklą, Viešpaties šaltinį.

1941.II.15.

ŽIEDELIS

Ryto rasos pasiilgęs,
kur tu, žiedeli, žydėsi,
kas tavo veidą suvilgys,
kas tau kaitroj neš pavėsi?

Kyla už marių, už girių
pilkas, tamsus debesėlis ...
Vėjas, kaip burę, jį iria,
linksta jau medžiai ir gėlės.

Paukščiai, ir žmonės,
ir dulkės bėga iš viesulo kelio ...
Tu tik, ištroškęs, nepulki,
tu tik jo laukei, žiedeli.

1941.II.

BĖGIMAS IŠ TĖVYNĖS

Iš tėvynės skrenda gervių pulkas,
pakelyje baltą plunksną meta —
likit, upės, likit, kloniai puikūs,
likit vargo ir vergijos metams.

Niekur neisiu iš tavęs, tėvyne,
niekur neisiu, motm, iš tavęs,
tavo skausmas, tavo veidas nusimineš
iš visur mane sugrįžt teves.

Iš visur mane jaunystė ūkaus
Ir sugrįžt, sugrįžt tešauks tenai,
kur —
koplytėlių Jonai Nepomukai,
devyngalviai Jurgių slibinai,

kur gojelių toks žalių žalumas,
artojėlių kur tokia daina,
o gimtų senų namelių dūmuos
kur motulės pasaka sena ...

Iš tėvynės o kur man keliauti,
kur gyvenimo ieškot, kokioj šaly,
kur man rast dangaus gražesnę skliautą,
pabarėliai kur tokie žali? ..

Ar į pietus ten, kur gervės skrenda,
su lazda žilvičio man keliaut,
ar į vakarus, kur baidios bombos krenta,
nuo rytų tiktai toliau, tiktai toliau...

Vokietijon gal per Tilžės tilta,
gal pasieny upeliu tiktai pabrist —
ir bus miela ten, ramu ir šilta,
nematysiu niekad komunistų ...

Žus visam pasaulyje komūna,
ją, kaip naktį, krentančią regiu —
neteisybė greit pakyla, greitai žūna,
eina ji keliu bedugnėn ir slidžiu.

Keturių Kantonų ežero pakrantėj
gražios vilos, gražios uolos ir kalnai —
gal Šveicarijon man keltis ir gyventi,
gal tėvynę antrą rast tenai? ..

Žus visam pasaulyje komūna,
ją, kaip migla, mirštančią matau —
neteisybė greit pakyla, greitai žūna:
ne vergijai amžius viešpataut.

Išdidus ir šokantis Paryžius
daug keliautojų viliodavo kadais,

daug padugnių, daug gražių bažnyčių ...
Ne, tėvynės nieks man nepakeis!..

Žus visam pasaulyje komūna:
iš vergijos stos išlaisvintas žmogus —
neteisybė greit pakyla, greitai žūna:
jos nelaimina nei žemė, nei dangus.

Saugo kreiseriai paniurusį Lamanšą,
ne, nesėsiu kuterin mažan,
neišveš manęs į kitą krantą,
neišbėgt iš komunizmo niekur man.

„Žus visam pasaulyje komūna!.." —
kaip griaustinį tolimą girdžiu.
Neteisybė greit pakyla, greitai žūna:
Eina ji keliu bedugnėn ir slidžiu.

Man Norvegijos patinka puikūs fjordai,
Ekvadoras, Kalifornija, Peru,
daug gal rasčiau jų margoj mansardoj
vienam žmogui vartų atvirų.

Vienam žmogui daug šioj žemėj vietos,
o tiek maža maža ieškau jos
karalijose, respublikos', sovietuos,
maža šiapus ir anapus Baltijos.

O praeis, tikiu, praeis visa komūna.
Praeitis — kaip kryžius kris kapuos.
Bus pasaulis duotas žemės sūnui
jį statyt, valdyt ir meile puošt.

1940.X.

VĖTROJ GIMĖ

Vėtroj gimė, vėtroj auge,
vėtroj mirsim gal visi,
bet pakils tėvynė, drauge,
bet pakils diena šviesi.

Iš rytų vargeliai teka,
pazarėliai — vakaruos,
o mes rasim laisvėn taką,
nepaklysim be aušros.

Siaus gilių giliausios pūgos
ir užneš visus kelius —
nedrebės širdis pabūgus
ir krūtinė nenuliūs!

Kelsis kaimai ir viensėdžiai,
ir bežemiai vargani,
kelsis tėviškė, nusviedus
nuo pečių piktas usnis.

Vėtroj gimę, vėtroj auge,
vėtroj kelsimės visi —
ir pakils tėvynė, drauge,
ir pakils diena šviesi!

1940.XI.

MEILĖS KELIONĖ

MANO ŽMONAI

I

Dieve, Dieve, aš Tave ieškojau,
O Tave ir ją radau.
Ir žiedai, kur krito mum po kojų —
mūsų džiaugsmas krito Tau.

Mūsų džiaugsmo dienos žemėj baigias,
bet kelionė mūsų — nesibaigs,
neištirps, kaip tirpsta pirmos snaigės,
neužges su gėstančiais žaibais!

Gal neliks dienų, kaip saulės žiedas,
tviskančių nuo vasaros dainos,
gal neliks ... bet saulė, nakčiai sėdus,
tekės, dar pasikels, dar įdienos!

Dar giesmė Tau kils skliautais aukštaisiais
iš visų nušvitusių naktų ...
Dieve, Dieve, pas tave mes eisim
visą amžių tik abu kartu.

II

Brangioji mano, ašaros man rieda,
iš skausmo — žodžio nerandu!
Tyliai paglostau Tavo vardo žiedą, —
ir esam du, ir esam vėl mes du.

O buvo dienos ... — kuo jas pavadinom?
Iš skausmo — vardo nerandu ...
Kažkas ten suplazda „tai aš“ krūtinėj —
ir esam du, ir būsim vėl mes du.

III

Niekad taip širdy gyva man nebuvai tu,
ilgesys nespaudė niekad taip širdies —
iš už girių, iš už marių, už pavasarių ateitum,
iš aukščiausios danguje žvaigždės,

jei vidurnakčio tyloj tyliai tau tarčiau:
— Miela, miela, prie tavęs leisk galvą man priglaust,
su tavim išgert likimo taurę karčią,
tik tave per visą šitos žemės kelią jaust.

Niekad taip širdy gyva man nebuvai tu,
meilė niekad taip nespaudė man širdies ...
Ir už marių, ir už girių, ir už vasarų visų mes eisim,
už aukščiausios danguje žvaigždės.

Vilnius, 1940.XII.1.

DEBESĖLIAI

Juodam pasauly šviesos ieškojau
ir prie bedugnės tyliai sustojau:

ar pult į gelmę, ar pult į uolą,
kur tavo broliai pavargę puola? ..

Ar grįžt į girią, ar grįžt į tyrus,
kur gęsta saulė, o žemė mirus? ..

Per dangų plaukia du debesėliai —
atneš pavėsį jie kranto gėlei.

Parklupk, kaip maldai žiedai suklumpa,
ir valandėlę palauki trumpą —

Ir tavo širdžiai jie duos pavėsį,
ir tu, keleivi, čia pasilsėsi.

1940.

AŠ ŽINAU

Aš žinau, yra tiesa pasauly
ir keliauja ji vieni vieni viena.
Pro melus, pro kerštą, pro apgaule
eina ji tik vieną žodį nešdama.
Viena žodį — Meilę — nešdama.

Aš žinau, yra taika pasauly
ir keliauja ji vieni vieni viena.
Pro karus, pro kerštą, pro apgaule

eina ji tik vieną ginklą nešdama.
Vieną ginklą — Meilę — nešdama.

Aš žinau, yra šviesa pasauly
ir keliauja ji vienui vienui viena.
Pro naktis, pro padugnes ji spindi saule
ir karaliui, ir man, vargšui, amžina.
Meilė — Meilė — Meilė — amžina.

1940.XI.

TAIKOS DVASIA

Kur tu eini, našlaičių tylą raudos,
ir saulėn galvas kelia gėlės prasiskleidę,
vainikais puošia tavo taką vargo liaudis,
ir iš visų širdžių viena malda teaidi:

— Taikos dvasia,
būk visose
pasaulio dienose.

Kur tu esi, ten kerštas nesilanko,
tenai laukuos ne kryžiai, ne lavonai,
ten Dievo derlių darbo rankos renka,
ir vieną maldą gieda milijonai:

— Taikos dvasia,
būk visose
pasaulio dienose.

— Taikos dvasia,
būk visose
pasaulio dienose, —
kas šauks tave audringa naktį, klaikia,
kaip rytmečio šviesi žara ateiki

ir neužgesk, kaip saulės veidas gęsta,
kad visos tautos tavo šventę švęstų,
kad visos dienos būtų tavo puoštą,
kad būtum tu visų kelionių uostas.

1941.

ATLEISK MAN, VIEŠPATIE

Atleisk man, Viešpatie, kad rytmečio gražiausio,
kad tekančio saulėtekio žieduos
klajodamas aš Tavo tako nesiklausiau
ir dulkėse ėjau į dulkes iš maldos,
ir sielos nepagirdžiau Tavo spinduliais —

atleisk man, Viešpatie, atleisk.

Atleisk man, Viešpatie, nes Tu jei neatleisi,
kaltėj suvysiu kaip šalikelės žolė,
skausme nupulsiu, kaip šalnos pakastas vaisius,
nykios kelionės miręs nykiame gale.
Po verksmo sielvartais, po skundų sopuliais
atleisk man, Viešpatie, atleisk.

Atleisk man, Viešpatie, ir neskaityk, kiek metų,
ir neskaityk, kiek pražudžiau dienų,
priglausk sugrįžusį iš tostančių verdenių ir verpetų
ir šaukiantį ant atgailos pilkųjų pelenų,
ir tikintį, kad Tavo saulė niekad nesileis, —
atleisk man, Viešpatie, atleisk.

Atleisk man, Viešpatie, ir būki ne teisėjas —
iš Tavo teismo niekas neišeis teismus.
Kaip Tėvas ranką ant silpnų pečių uždėjęs
išvesk mane, išvesk pro klystkelius visus
Tava kančia ir Tavo meile žydinčiais keliais

Atleisk man, Viešpatie, atleisk.

1940.XI.

TAVO APGYNIMO ...

Tavo apgynimo, Dieve, šaukiam,
Dieve, meldžiam Tavo palaimos,
iš dangaus malonių aukšto skliauto
saugok mus, globok ir veski mus.

Te visam pasauly vėtros ūžia,
su Tavim mirtis nebus baisi, —
su Tavim mes švęsime gegužį,
su Tavim mes kelsimės visi.

Tavo valioj, Dieve, mūsų viltys,
Tavo rankoj mūs tėvų namai,
Tavo saulėn mes kaip mažos smiltys
šia žeme keliaujam neramiai.

Te visam pasauly vėtros ūžia,
su Tavim mirtis nebus baisi, —
su Tavim mes švęsime gegužį,
su Tavim mes kelsimės visi.

1941.IV.

ŽEMĖ IR ŽVAIGŽDĖS

Tave mačiau aš eidamas per juodą girią,
tave girdėjau aš viršūnių ošime,
tave radau kaip, ežero leliją tyrą,
tave jaučiau tyliai alsuojant po žeme.

Tave girdėjau vėjo pasakoj šilkinėj,
tave mačiau aš debesėlių žydrumoj,
tave radau aš pievų plotuose, tėvyne,
su mėlynais drugeliais šokančią linksmai.

Tu man baltų kaštanų žydinčiam pavėsy,
tu man pavasario arimų vagose,
tu vakare, tu man vidurnaktį vis šviesi,
gyvent vadindama kaip protėvių dvasia.

Tu man, kur prakaito artojo kritęs lašas
rugių ir kviečių varpų mariom sužydės,
kalbėsi, pazarui šviesiam danguj užgesus,
kad žmogui duota vaikščiot — žemėj, siekt — žvaigždes!

1940.VII.18.

DIEVO DVASIA

Rūdija žalvaris, ir auksą metalai ėda,
sidabrą apneša tuštybių pelenai,
nuo piršto pavagia safiro brangų žiedą, —
tik ji viena gyvena amžinai.

Sudyla rūbai šilko ir mašasto,
karaliams krinta iš karūnų rubinai,
nuo jūros krašto iki žemės krašto
tik ji viena gyvena amžinai.

Garbė užgęsta, kaip blanki liepsnelė,
nė žemės dulke ji nešvies tenai.
Tik ji viena didi ir visagalė,
tik ji viena gyvena amžinai.

1941 .VII.

TĖVYNĖS GĖLĖS

Ko liūdnos jūs, tėvynės gėlės,
ko jūs, pavasario žiedai?
Ar šaltas saulės spindulėlis,
ar ant širdies žiemos ledai?

Žiemos ledai neslėgs taip upės,
žiedų taip pūgos neterios,
kaip rauda motinos suklupe
po jungu letenos žiaurios.

Po jungu letenos tironų
tik žvėrys klykauja linksmi,
kai rauda kūdikiai vagonuos
toliajan Tomskan vežami...

To liūdnos mes, tėvynės gėlės,
to mes, pavasario žiedai...
Ir šaltas saulės spindulėlis,
ir ant širdies žiemos ledai.

1941 .VI.

LIETUVOS LAUKAI

Lietuvos laukai, ramunėm ir berželiais
ir auksinių kviečių biržėm papuošti,
jūsų kloniai lygūs, jūsų pievos žalios,
šaltinėliai jūsų skaidrūs ir šalti,

verkdami lietuvio guodėt liūdną širdį,
kad nemirs jis ir nevalioje namų,
akmenėlį šalia vieškelio pravirkdėt,
nepravirkdėt tik tironų svetimų ...

Lietuvos laukai, kaip žydintis vainikas,
nuo Šešupės lig Dubysos, lig Svalios, —
jūs artojo džiaugsmas buvot, džiaugsmas likot,
pažadais tuščiais jo nieks nesuvilios!

Pažadų tuščių, nei svėrių, nei kūkalių
neaugins vaikams senų tėvų dirva,
ir tremtinių, ir vergų pakels ji dalią,
ir po gruodo, po žiemos vėl bus gyva.

Lietuvos laukai lietuviui težaliavo,
Lietuvos laukai lietuviui težydės,
ir milžinkapy viršūnė aukšto klevo,
kur išaugo iš senolių mūs širdies,

tik lietuviui oš, kaip amžių amžiais ošė,
tik vaikams jo žalią laimės lapą mes ...

Amžių Tėve, iš dausų pilies aukštosios
laimink mūsų Lietuvos laukų žemes.

1941.VI.

PRO LEDUS...

Ruduo toks buvo ilgas ilgas,
o kiek naktų, o kiek skaudžių!..
Alpau pavasario pasilgęs,
miriau, kaip meilė be žvaigždžių.

Miriau, kaip mirė vargšės tautos
Sibiro šalčių siautime,
kad amžiais melas viešpatautų
ir amžina mirties grėsmė.

O ėjo balsas iš po žemių
skaudžiais atodūsiomis maldos:
kas iš tautos gyvybę semia,
nemiršta tautai niekadoms!

Pakilo daigas iš po sniego,
upelis veržias pro ledus, —
kaip vėjas laisvės gandas bėga,
ir aidi tūkstančiai aidų:

Nemirs vergijoje alpe tautos
Sibiro šalčių siautime,
ir amžiams melas bus sugriautas
ir amžina mirties grėsmė!

1941.VII.

ATILOS SAPNAS

Tu sapnavai — eini per žemę plačią plačią,
toks didelis — nuo žemės lig aukštojo dangaus.
Ranka žvaigždes renki, o kojos žiedus krečia,
Ir visame kely nei paukščio, nei žmogaus.

Tu sapnavai — kaip viešpats vienas karaliauji,
ir tavo sosto niekam liesti nevalia,
kaip vandenį geri tu pasmerktųjų kraują
ir diademą puoši kruvina gėle.

Tu sapnavai, kad dievas tu esi, buvai ir būsi
ir kad įminti žemės mįslei raktą suradai...
Bet kažkas tarė — niekas tu esi, buvai ir būsi.
... Ir nubudai.

1941.VII.

LAISVĖ

Aš ištiesiau šakas, kaip terebintas,
nuo Nilo žemupio lig Nemuno deltos,
sidabro žvaigždėm man ant lapų krintant
ir yniui puolant, — aš šaukiau tautas.

Kaip palmė Kadėse, uolų aš nebijojau,
ir kaip pušėlė taigose — speigu,
skridau kaip aras po dangum aukštuoju,
„pakilkit, — šaukdamas, — iš priespaudos vergų!”

Aš motina pasaulio viso vaisiaus,
jokia galia manęs pavergti netesės.
Mirties kovon einu aš su beteisiais,
o iš mirties nešu gyvenimą, teisės.

1941.VII.

LIETUVIŠKAM ŽODŽIUI

O mūs šventas lietuviškas žodi,
ilgą naktį vergijoje kalėjęs,
ne kaip vergas šiandien pasirodyk,
bet kaip laisvas pavasario vėjas.

Be tavęs daugel kryžkeliuos krito,
tau skambėt mūs padangę apgyne..
Nesulaukė jie tekančio ryto,
bet sulauks Lietuva, jų tėvynė!

Jei tavęs nebekausto sugriuvę
skaudūs pančiai, rakinę lig šiolei,
šauk, vadink tu kiekvieną lietuvį,
šauk kovon nemarion, ne prieš brolių —

šauk į žygį prieš senąjį jungą,
iš kapų kviesk pakilti vaidilą —
apie skaudų likimą ir sunkų
užmirštų mūs dienų teprabyla.

Tepabus mūs krūtinės užmigę,
tepradės mūsų širdys vėl plakti,
ir, išėję į vieškelių žygį,
šviesiu rytu paversim tą naktį!

Piemenėlio dainoj iš pagonių
ir iš staklių seselės trinyčiuos,
ir pilkosios žemelės artojų maldose
tu aidėk iš bažnyčios,

o mūs šventas lietuviškas žodi,

kaip ramunė mūs žemėj pražydęs,
iš gimtųjų viensėdžių ir sodžių
tu skambėk stebuklingas ir didis!

GYVAJAI LIETUVAI

Lietuviškas dar teka kraujas
širdy motulės Lietuvos,
ją atgimimas šaukia naujas
į dieną darbo ir kovos.

O, nelaimingoji tėvyne,
užmiršk, kuo vakar gyvenai
ir tuos, tavęs kur išsigynė,
palikę raudančią liūdnei...

Dar gyvas tavo artojėlis
žaliajam vasaros lauke,
dar žydi tavo pievų gėlės,
rasa palaistytos vaiskia.

Dar svyra varpos aukso gryno,
dar svyra svėrės pūdymų
ir marios mėlynojo lino
prie numylėtinės namų ...

Aušra tekėjo ir užgeso,
bet tėviškės dangus — dar ne,
dar tau naktužė miegą neša,
dar bėga bangos Nemune.

Dar rymo kryžkelėse kryžiai,
dar koplytėlės pakeliuos ... —
Tad eik, šalie, kur pasiryžai,
ieškot ir rast naujos dalios.

ŠAUKIU AŠ TAUTĄ

1941

ŠAUKIU AŠ TAUTĄ

Šaukiu aš tautą, GPU užguitą
ir blaškoma it rudenio lapus,
į nauja vieškelį, į nauja buitį,
kur niekad šiaurūs vėjai neužpūs.

Šaukiu lietuvi burtis prie lietuivio
ir gyva širdį prie gyvos širdies,
kad tamsiame vidurnakty nežuavę
pakiltų rytmečiui gyventi ir žydėt.

Iš sutemų, iš prieblandų išeikit,
uždekit nauja ugnį širdyse,
vergams palikit vargo naktį klaikią! —
šaukiu aš, jūsų protėvių dvasia.

Šaukiu aš tautą, žemės pėdoj gyvą
ir vyturėlio rytmečio maldoj
ir žydinčią, kaip žydinčių alyvų
papyvesio sodybose žiedai.

Šaukiu pavasario pilkų vagų artoją —
tegu lig saulės kyla jo daina!
Tegu laukai, tegu miškai kartoja:
Gana tulžies, gana mirties, gana!..

Šaukiu aš darbo rankų milijonus
įsupt naujam darbymečiui varpus,
į naujo džiaugsmo klėtis, naujo darbo kluonus,
ne kalinio namus, ne liūnus, ne kapus.

Šaukiu vardu aš jūsų vargo žemės,
balsu piliakalnių, ir pievų, ir miškų —
nekeršykit, kad karštos kraujo dėmės
nekristų prakeiksmu ant jūs vaikų vaikų.

Šaukiu iš amžių: ateities nevertas,
kas dabarties nedrįso tautai nešt,
kas posūnių žaizdas širdy atvertas
išdegino liepsna veidmainiškos ugnies.

Šaukiu balsu tėvų dievų ramovės
ir jūsų krikšto atgaila šviesia:
stovėkit amžiais čia tvirti, kaip saulė stovi! —
šaukiu aš, jūsų protėvių dvasia.

KELEIVIUI

Žemės sutemų pilkas keleivi,
ko į kalnus ieškot tu keliausi,
nepalik savo tėviškės kloniuos
to, kas širdžiai tau buvo brangiausia.

Nepalik švento kryžkelių kryžiaus,
nepalik svyruonėlio berželio,
nepalik čia sapnų kūdikystės, —
ko tu eisi į tolimą kelią? ..

Nepalik meilės pirmojo žodžio,
nepalik tų maldų, kur sudėjai,
kai žiema baltus žiedus nuskynė

ir padangėje stūgavo vėjai.

Nepalik, nepalik tų rytojų,
kur Dubysa laisva subangavo,
nepalik to pavasario saule,
auksu svyrančio rudenio javo.

Nepalik mylimųjų ir genčių
tau gyvenimą nešusio kapo, —
tavo dienai naktin jie nuėjo,
tavo dainai žodžiu gyvu tapo ...

Žemės sutemų pilkas keleivi,
čia radai savo motinos vygę, —
čia sugrįžk čia sutikt paskutinio
į Anapilį šaukiančio žygio.

LAPKRIČIO DISONANSUOS

Praėjo vasara. Žiedai nuvyto.
Ir žalios liepos numetė lapus.
Einu į rudenio miglotą rytą,
einu į ateitį, o rodos, į kapus.

Kur pažadai, kur viltys, kur svajonės?
Ar jos su liepų lapais nenukris,
ar liksiu aš pusiaukely kelionės
į pilkas tolumas, kaip vergas bežiūris?

Ne! Ne! Regiu dar saulės skliautą tyrą,
pavasaris ne vienas dar tenai pakils.
Žiauriuos žiemos speiguos skambėjus lyra
ir disonansuos lapkričio netils ...

IŠ TAVO RANKOS

Iš Tavo rankos, Dieve, gaunu savo rytą,
iš Tavo rankos ir šviesi darbų diena,
iš Tavo rankos man ir laimė mano krito,
ir praeitis, ir dabartis, ir rytdiena.

Ant Tavo delno mūsų tėviškės sodybos,
ir mūsų sodai, ir šilojai, ir laukai,
ir mūs maža širdis tik tol, tik tol rami bus,
kol savo rankoj kaip balandį ją laikai.

Tol ji neskris, nepasikels nuo žemės veido,
kol nepaleis Tava valia į laisvę jos ...
Pastogėj Tavo jokie paukščiai nesibaido,

ar bus šviesu, ar be vilties dangus pajuos.

Ir man ramu, ir mano motinai, ir sesei,
ir mūs tėvų, ir mūsų protėvių kapams ..
Iš Tavo rankos mūsų meilė žemės dvasiai
ir turtai dangiški mums, bėdiniems vaikams.

KUR TĄ VĒLŲ RUDENĮ EINI...

Rūškana. Sutemę. Nesiblaivo.
Žemėj klykia paukščiai alkani.
Nepažįstamas, nežinomas keleivi,
kur tą vėlų rudenį eini?

Vėtros. Lietūs. Lapai blaškos, gėlės ...
O tėvų senos pirkelės židiny
Gabijos šventos vis degs tau žiburėlis. —
Kur tą vėlų rudenį eini?

Grižk pro sentėvių kapus, pro aukštą kryžių,
vėl žaliuos beržai pakluonėje jauni,
grižk, kur knygnešiai tremtiniai mirt sugrižo,
kur ta vėlų rudenį eini?

Alksim, lauksim, vargą vargsim, krisim,
bet tėvynė bus gyva širdy,
gyvas bus Rūpintojėlis mūsų — Kristus...
Kur tą vėlų rudenį eini?

TĒVŲ SODYBOS ŽIBURĒLIS

Žibėk, žėrėk, tėvų sodybos žiburėli,
prieš amžius uždegtas senajam židiny,
pro piktą negandą, pro neviltį tu vėlei
mane naujų dienų rytojun vadini.

Tavęs neužpūtė Sibiro taigų vėjai,
tavęs nei vėtros šimtametės neužpūs,
daug pavydėdami gyvybės tau praėjo
ir rado tai, ką nešė tūkstančiams — kapus.

Praėjo metai pro tave — tu vis čia švieti,
praėjo naktys pro tave — tu vis esi,
esi, ugnele, tu auksinėj varpoj kviečio,
malda — varge, viltis — skausme, kaip džiaugsmo ašara šviesi.

Žibėk, žėrėk, tėvų sodybos žiburėli,
ugnelė tavo te per amžius neužges,
seniai sudilo tie, kaip pėdsakas šešėlio,
kas tavo dirvas mynė, pievas ir vagas.

Iš tų vagų, iš tų arimų, iš tų pievų
šaukei artoją žemės derliaus pažadais,
šaukei vardu dangaus ir žemės vieno Tėvo,
šviesaus apyaušrio žydėdamas žiedais.

Praėjo metai, ir naujų dienų rytojun
Šiandieną vėlei iš nakties šauki tu mus:
Į vieną židinį, sūnai ir dukterys artojų,
į vienus meilės ir darbymečio namus!

RUDUO

Ruduo. Ruduo. O vasaros pasilgau.
Šalna. Šalna. O vasarą šaukiu.
Ir ašara, kaip deimantas, blakstieną vilgo,
ištryškusi iš saulėn pakeltų akių.

Išpuolė kanklės su rauda iš rankų,
nutilo žodis laimę lemiančios dainos.
Ir kas esu, ir kur esu, — taip visa menka, menka —
tiktai lašelis amžių upės amžinos ...

Kančia, rauda, malda, viltis — tik kurtūs žodžiai,
tik aidas, kritęs prarajon juodų kalnų.
Ruduo. Ruduo.
Šalna. Šalna.

Ir gruodas, gruodas.
O aš pavasarį čia šaukdamas einu!

SVEČIAM PASAULY

JAUNAMARTEI

Ir ten žydės žiedai, ir saulė
ir ten aukštoj padangėj švies,
o tu visam žiedų pasauly
nenuraminsi sau širdies.

Ir ten gal supsis debesėliai
plačioj mėlynėje dangaus,
o slėgs jie širdį kaip šešėliai
ir džiaugsmą ūkanom apgaubs.

Skardi varpų malda vakarė
kaip kirvis širdį skels pusiau,
kalnų viršūnėse žais žaros,
o akyse bus vis tamsiau ...

Sumigs žiedai... Už marių saulė
kaip meilė motinos nusės,
o tau širdis — viena svečiam pasauly

nepasilsės, nepasilsės ...

Ir auksas verš rankas kaip pančiai,
ir šilko skaros slėgs pečius,
ir šilko siūlai kojas pančios,
ir niekad ašaros nedžius! ..

— O tėviške, o mylimoji,
bent mano kaulus tu priglausk
Ir kai parpuls, „ko ieškojai?“
ir niekas „ko šaukei?“ neklaus.

Tiktai miegos žiedai, ir saulė
aukštam šaltam danguj nešvies,
tik tu visam plačiam pasauly
nenuraminsi sau širdies.

AMŽIŲ LIEPTAS

Į vieną upę bėga mūsų upės,
į vieną žiedą pinas mūs laukų žiedai,
vienu keliu ir tau eit nesuklupus
ieškot, ką vakar naktį praradai.

Pro amžių sūkurius, pro kalnus ir pro alkus
kas eis ieškodamas gyvos tautos širdies,
ateis daina, ateis jam pasaka į talką
ir lig žilųjų amžių liepto palydės, —

drašus kad eitum be raudos ir be pavėsių,
kad nenuklystum girion šuntakiais siaurais,
kad rastum protėvių gyvybės gelmę šviesią
ir nesutemusią juodžiausiais vakarais.

Kad jos ugnis uždegtų širdį tavo šaltą,
kaip degė tūkstančių tautos sūnų senų,
kad neštum priesaiką, kaip žiburį iškeltą —
puošt vainiku ją žygių, rankų ir dainų.

Pro milžinų kapus, kur ūkanos tedūli,
kur ši diena greičiau nei sapnas sudūlės,
kad neštum žodį žemei — saulėtą krivulę,
kad neštum žiedą aisčių žydinčios gėlės.

Į vieną jūrą bėga visos mūsų upės,
į vieną dieną — mūsų dienos ir takai,
vienu žodžiu užburto laukia lūpos
sutikt rytoj, ko vakar naktį netekai.

AR TU SU TAIS

Ar tu verkei su tais, kur žemėj verkė
ne duonos... — laisvės, saulės ir žiedų? ..
Diena, kaip kūdikis, pailsus užsimerkė,
ir liko šalta, juoda juoda ir gūdu.

Ar tuėjai su tais, kur žemėjėjo,
kaip kryžių, naštą svetimųjų nešdami? ..
Po kryžium puolė girios ir laukai žalieji,
kad juos pagirdytų apyaušrio versmė ...

Ar tu su tais, kur tėviškę išdavė,
ir motiną, ir seseris išduos
ir bėgs bailiam būry, kaip pasiklydę avys,
be skausmo ašaros ir be gyvų akių veiduos? ..

Ar tu su tais, kur praeitį prakeikė,
namus prakeikia ir kapus tėvų,
klaikiam sapne pabudę gieda giesmę klaikią
stabam naujų dienų dievų? — — —

Ar tu su tais? .. Bet kam, bet kam aš klausiu.
Neatsakyk. Tylėk. Neverk. Ir nesiskųsk.
Tik toj naktį, tik šitoj pūgoj pasiučiausioj
išauš rytojį vėl kaip ašara vaiskūs ...

1940.XII.

GARBĖS HIMNAS

Garbė Tau, Viešpatie, už amžinąjį taką
nuo žemės dulkių lig dangaus žvaigždžių,
garbė už saulę, kur kas rytą teka,
ir už didybę mūsų mažų širdžių.

Garbė už kalnus, kur žmogus nesiekia,
garbė už marių paslėptas gelmes,
garbė Tau, Viešpatie, kad esam niekas
prieš Tavo veidą, o prieš nieką — viskas mes!

Garbė Tau, Viešpatie, už vardą, kur nešioju,
ir už sodybas mūsų tėvų tėvų,
už žemę, kur mana tauta sustojo,
už sielą, gyvą tik alsavimu Tavu.

Garbė už lopšį kūdikio nekalto,
garbė už kapą laisvės milžinų,
už praeitį, sunkių skausmų sugeltą,
už ateitį — be nuodėmių senų.

Garbė Tau, Viešpatie, nuo amžių iki amžių,
garbė nuo mirštančios ir nuo gyvos tautos,
garbė — vardu Jehovos, Dzeuso ir Praamžiaus

te minios meilės maldose kartos!

Garbė už išmintį plačiuos takuos žvaigždynų,
ir už menkiausią rūbą rudenio gėlės,
už žemės viešpačių vėjelio nešamą likimą,
už tvirtą šaknį mažo daigo pakelės!

Garbė Tau, Viešpatie, šviesi garbė tebūnie,
galingas Dieve, didis, nemarus,
garbė už giedrą tyliąją, garbė Tau už perkūną,
už mirtį mirštančią ir už gyvenimą dalinančius karus.

Garbė patrankų dundesį baisiajam,
garbė taikos palaimintam šauksme,
garbė Tau griūvančioj vergų tautų prarajoj,
garbė laisvų padangių aukštume!

Garbė Tau, Viešpatie, tegieda chorų chorai
archangelų, šventųjų, angelų!
Garbė ant auksu papuošto altoriaus,
garbė prastoj pastogėj žemės vabalų!..

ATSIŠAUKIMAS Į ŽMOGŲ

Tavęs, žmogau, aš praeity ieškojau,
senus vartydamas istorijos lapus,
ir kur prie tavo vardo tik sustojau,
radau kapus, radau tiktai kapus ...

Radau piliakalnius tau, mirusiam, supiltus,
radau paminklus vario, akmenų,
radau svyruojančius į tavo garbę tiltus,
tartum iš vortinklio, iš trupančių dienų.

O aš maniau, kad tu ten amžiais gyvas,
o aš maniau, kad milžinas buvai...
Deja! Deja! Tik antkapis vėlyvas
tave pagarbino, kai žemei šiai žuvai.

Tavęs, žmogau, aš dabarty ieškojau
tautos, genties ir gyvasties kovoj,
ir kai prie tavo žemės žygių tik sustojau,
radau tik dulkes prieblandoje žalsvoj.

Radau, it kirminą, įnikusį į žemę,
it kurmį, aklą saulės takuose,
radau tėvynę tavo raudančią, neramią
ir klausinėjančią: — Kur ji? diena šviesi?

O aš maniau, kad busit jūs kaip plienas,
o aš maniau, kad bus gana klaidų ...
Deja! Deja! Dar tūkstančiams blakstienos

užspaustos ūkanų piktų, senų, juodų!

Taveš, žmogau, aš ieškau ateityje
ir rytdienos rytuos kaip saulę rast tikiu,
kur želmenys, žiemos nualinti, atgyja,
ir keliasi laukai be usnių, be dagių!

Ir rast tikiu be keršto, be pavydo,
ir rast tikiu be melo, be klastos
keliaujanti į vieną taką didų
vienų darbų, vienos minties, vienos savos tautos!

Tikiu aš dieną, didelę ir šviesią,
tikiu — ne amžiais žemėj siaus ruduo!
Pakilk, žmogau, iš dulkių ir puvėsių,
pakilk, žmogau, ir žmogui ranką duok!

PAVASARIO PUMPURUI

Iš amžių rūko atėjai tu šiton žemėn,
iš amžių sosto ją ir vardą sau gavai, —
ir kiekviena naktis tau nauja ryta lemia,
ir rudenio šalnoj ne amžiams tu žuvai.

Iš pilko peleno, iš skausmo, iš griuvėsių
tu kaip pavasario žalia šaka
kelies į Dievo saulę didelę ir šviesią
likimui ažuolo, ne žiedo pakelės!

Žvarbių žiemos speigų ir vėtrų nepabūgęs,
o žemės pumpure, mūs džiaugsmui prisiskleisk.
Po debesim ir po mirties juodžiausiais smūgiais
būk gyvas prošvaisčių auksiniais spinduliais.

BEPROČIŲ DAINA

Ėjo tautos į naktį, į tamsią, į klaikią,
o jų dainiai dainavo į laimę einą ...
Kruvinų, alkanų minių minios juos keikė —
tai bepročių keliai, tai bepročių daina!

Kerštą, smurtą ir mirtį bloškė amžiai sukaupę —
tegu pragaru bus kiekviena jų diena.
Negirdėjo dangus, o mes verkėm ir šaukėm ...
Tai bepročių keliai, tai bepročių daina!

Ne raupais, ne stabu, ne maru sirgo širdys —
tam košmarui visų, jų visų negana.
Rodės, kalnus nukels, rodės, klonius pravirkdys
tie bepročių keliai, ta bepročių daina.

Ėjo tautos į naktį, į tamsią, į klaikią,
o jų dainiai dainavo į laimę einą...
Kruvinų, alkanų minių minios juos keikė:
— Tai bepročių keliai, tai bepročių daina!

TREMTINIO MALDA

Deja, tėvynės ilgesy didysis,
deja mums, Dievo rankos užmirštiesiems,
deja sodyboms krantuos Dubysos,
deja man, tremtiniui, deja, kur liko, tiems ...

Deja, kaip ryto rūkas, žemės garbei,
deja tuštiesiems tuščių dienų vardams, —
ne jie išters rudens nebuitį žvarbią,
ne jie, ne jie mūs gyvastį nulems!

Kalnuos Altajaus pušys, pasilenkit,
aukštyn tu debesis pakelk, sunkus dangau,
tyliau fronte, patrankos, taip netrenkit,
nestokit kelio balsui meldžiančio žmogaus ...

Atgal atgręžk sparnus, vakari vėjau,
į Baltijos pakrantę baltą grįžk,
laukuos pavasario kur brolis grūdą sėja,
sesuo kur ievų kvapsniui veria langus ir duris.

Garsiau už garsą mirtį nešančių mortyrų,
netilę tūkstančio perkūnijų garse,
aidėkit žodžiai lig tėvynės mano girių,
gyvi lietuvių gyvo gauskit širdyse: —

Deja, tėvynės ilgesy didysis,
deja mums, Dievo rankos užmirštiesiems,
deja sodyboms krantuose Dubysos,
jei jos vergaut išeitų svetimiams!

Kas Gedimino seną pilį saugos,
kalne kas vėliava pakels ir kas nuleis,
jei jūs paliksit žemę, kur užaugot,
po vargo atdūšiais, kaip Nemunas giliais ...

Kas užrakins rudens aruodų klėtį,
kas motina, kas seserį paguos,
kai jos per ūkaną, per vėtrą ir per lietu
lauks laisvės ryto rymančios languos?

Kas aptvers kapą savanorių, gėlę
kas kas pavasarį ankstyvą pasodins,
kas Baltijos pakrantėj gintarėlių
bangų išplautą iš smilties išrinks? ..

O Dieve, niekas, jei ir jūs išeisit,
tais pat keliais, kur tėvas knygnešys,
kur mes anamet, skurdžiai ir beteisiai...
O Dieve, niekas, jei ir jūs visi...

Vartus atkels kas, tėviškėn kai grįšim,
kas žiburį uždegs, kas alkanus pavalgydins,
kas kas pavasari po baltą vyšnią
mūs, ištremtųjų, atminimui pasodins? ..

O Dieve, niekas... Ne, nevesk jų iš tėvynės,
už mūsų nuodėmės iš tėviškės netremk,
tiek rudenų globojęs mus ir gynęs,
nunešt nedavęs vėjui atšiauriam.

Rūpintojėli, kas tave prie kelio,
skausme kas vienišą, kas užmirštą lankys,
kas Motiną Mariją žydinčių berželių
per Sekmines vainikais apkaišys?

O niekas, Dieve, ne! Nuimk šią lemtį rūšią
ir mūs mažų už svetimas didžių kaltes nebausk. —
Nuo amžių mūsų žemė ta — ir amžiais ji bus čia
gyva pakėlus smūgius viesulo žvarbaus.

YRA KUR NORS ...

TARP NAKTIES IR DIENOS

Yra kur nors
dabar naktis juoda kaip skausmas juodas,
ir žemėje, ir sieloj, ir danguj šalna ir gruodas,
ir amžina mirtis ten bus.

Yra kur nors
dabar visų tautų gyvybės pasmerkimas,
ir tie balsai bedugnėj dingsta kimūs,
ir neregės jie ryto pro grabus.

Yra kur nors
dabar diena skambi kaip varpo aidas,
šviesi kaip pasakoj šviesios svajonės veidas,
ir pasitikt aš jos einu, einu ...

Yra kur nors
dabar baltai pražydęs visas sodas, —
ir čia žydės pavasaris, man rodos,
ir čia skambės daug vasaros dainų.

LAISVĖS PAUKŠTIS

Esu aš paukštis, vėtroj nepaklydęs
ir niekad neišleidęs žemės iš akių,
skrendu viršūnėn, kur kaip saulė žiedas žydi,
regiu jį rytdienoj galingą, šviesų, didį
ir pro perkūnijų aidėjimą šaukiu:

Esu aš paukštis, ūkanoj pabudęs,
skrendu žvaigždžių pakalnėn šion atnešt,
širdies kad nesuėstų laiko rūdys,
žiedų kad nepakastų skausmo rudens,
žmogus kad mestų pančių grandines.

Esu aš paukštis, kurs bedugnėj nardo,
kurs nei prieš mirtį, nei prieš naktį nedrebės,
kas tars kaip burto žodį mano vardą, —
pro lemtį viešpačių ir pro teisybę kardo
kaip talismanas jam, parpuolusiam, skambės:

Esu aš paukštis, lanke nepašautas,
nesuviliotas aukso narvo, deimanto grūdų,
iš ten, kur liko mirčiai lizdas krautas,
į ten, manan balsan kur kyla tautos, —
gyvent! gyvent jus šaukdamas skrendu.

KAS IŠ NAKTIES ATEINA...

Kas iš nakties ateina — naktį neša,
kas iš mirties — tik juodą mirtį lems
ir balto rytmečio rasos auksiniam lašui,
ir milžinų ir viešpačių keliams.

Kas iš rudens ateina — liūtį, šalną
per lygumas ir per žalias pakalnes neš
ir nuraškys lelijos žiedą švelnų
ir džiaugsmo rožių puokštes ugnines.

Kas iš žiemos ateina — speigą, ledą
tesės ant upių, ant sodybų, ant žiedų, —
numirs gyvenimas be žiedo ir be žado,
numirs ir siela, ir svajonės po ledu.

Kas iš kapų ateina — juodą kapa neša
ir ryto giesmei, ir vidudienio varpams,
savam kely pamins po kojų jis visus kaip trąšą
ir be atodairos visus laukus sutremps.

Kas iš nakties, kas iš šaltos mirties ateina,
kas iš rudens, kas iš žiemos, kas iš kapų —
užgniauš ir tavo jauno ryto šviesią dainą,
ir tavo broliams reguiem aidėjimą varpų ...

O tų ir jo sunkiam take turi likt gyvas,
kaip amžių ūkanoj ir vėtroj palikai,
o tu kaip žiedas po šalnos sparnu vėlyvas
savų šaknų gelmėj gyvenimą laikai.

Tu ir pro naktį, ir pro mirtį, ir pro rudenį praeisi,
ir pro kapus — ir pro kapus — ir pro kapus ...
Ir tavo žemė puošis vėl žiedais ir vaisiais,
ir tavo vardas amžinų vardų padangėj bus!

PILIAKALNIŲ BALSAS

Kas skaudaus negirdi mūsų žemės skundo,
kas maldos nesiuncia, siekiančios žvaigždes,
nepabus jis kito ryto saulei bundant,
ir dangus jo balso niekad negirdės...

Kas praeis nenešęs juodo jos likimo,
kryžkelių našlaitės jos kas nepaves,
nepriglaus jo kūno tėviškės arimai,
niekad amžių saulė sielai jo nešvies!

IR MAŽA KREGŽDUTĖ

Ir maža kregždutė pasigenda
savo gimtojo lizdelio,
per Atlantą nepavargus skrenda —
ilgesys jai rodo kelią.

Už kalnų, už girių ir už klonių
alpsta jos maža krūtinė,
atsikvėps jina tiktai kelionėj,
tik mieloj, savo gimtinėj.

Svetimieji debesys persunkūs,
svetimų pastogės — žemos,
tik tėvų žemelėj Dievo ranką juntam,
ir tyloj, ir vėtroj ramūs.

Ir maža kregždutė čia nebijo
nei kalnų aukštųjų aro,
ir be saulės žydi čia laukų lelijos,
ir gyvent ir mirt tėvynėj gera!

MAŽOJI MOTINA

Niekur nemini jie tavo mažo vardo,
o esi tu, mano Motina, esi.
Niekur jie nemato tavo mažo vardo,
o šviesi tu, mano Motina, šviesi!

Išraškys jie tavo sodus ir sodybas,
ir beturtė, ir bekraitė būsi tu,
išvarys tave iš sodų ir sodybų, —
liks našlaitei tik dalia kapų šaltų...

Ne!

Tavo gyslom gyvas teka mano kraujas,
tavo skausmas — ir mana širdies žaizda,
mano gyslom teka gyvas tavo kraujas,
tavo džiaugsmas — ir mana širdies daina!

Jei tu mirtum, aš tavam kely dar gyvas,
jei aš mirčiau, liktum, Motin, tu gyva!
Amžiai nešė, amžiai neš dar tavo sielą gyvą
tu mažoji, tu didžioji Lietuva.

1940.IX.15.

NERAMIOS ŽVAIGŽDĖS

Aš priglaudžiau prie žemės ausį
ir jos nerimstančios širdies
skausmų ir sielvartų klausausi,
ko niekas niekas negirdės ...

Aš priglaudžiau prie žemės ranką, —
ruduo, o ji dar nešalta,
jos karštas kraujas nesukrenka,
ir žvaigždėm spindi jos kakta.

Aš priglaudžiau prie žemės širdį,
prie motinos tėvų tėvų, —
ir aš žinau, kas ją pravirkdė,
skausmu ko skundžias nesavu.

Aš priglaudžiau prie savo žemės
ir savo džiaugsmą, ir dejas, —
ir ėmė žvaigždės krist neramios,
ir ėmė naktys švist pro jas!..

VIEŠPATIES ŽINGSNIAI

VIDUDIENIO LYRA

Po metų kūdikio švelnių,
po pabučiavimo vilnių
ramus ateina subrendimas,
ir tu, poete, vėl imies

skambios vidudienio giesmės
ir sielą sotini vėl rimais.

Tu nebekeiki praeities,
tu vėl kaip pranašas jauties,
skaitai žvaigždžių slaptinę raštą,
ir vėl krūtinė tau rami,
ir vėl kaip milžinas imi
sau ant pečių likimo našta.

Meni — ją klupdamas nešei,
meni — ramybės sau prašei,
kaip lapas vėtroje blaškeisi,
dabar ir vėl, dievų sūnau,
sau radęs paskirtį, žinau,
drąsus į naują dieną eisi.

Nepasitiks tavęs tenai
nei džiaugsmo dainos, nei sapnai,
nepasitiks ten meilės rytas,
tenai tik skausmas, kur eini,
tik melo žodžiai kruvini
ir vysta gėlės nurašytos ...

Neklupk, kaip tąsyk neklupai,
bet eik, bet eik, pabėgs kapai,
iškelsi pergalės vainiką, —
ir švies tau saulė danguje,
ir šviesi žemei tu su ja
pro šios dienos pasaulį nykų.

Po metų kūdikio gležnių,
po pabučiavimų švelnių,
po mylimosios mielo veido,
kaip ryto perlas nuo gėlės,
tu vėl nuo žemės šios kelies
ir pasiilgsti lyros aido,

kuri regėjai sutemoj,
kuri girdėjai mylimoj
jaunystės pasakoj šilkinėj,
kai globė atviras dangus
tavas sodybas ir laukus
tėvų ir protėvių gimtinėj.

O lyra, lyra nuostabi,
kai tu pabudusi drebi
visom sidabro savo stygom, —
ir mes suskaldome grabus,
ir mes, ir mes vėl imam bust,
kurie šaltam kape užmigom!

VIEŠPATIES ŽINGSNIAI

Ant uolos balta gėlė žydėjo —
nei lietaus, nei saulės jai.
Kaip sidabro lašas ji visa tebevirpėjo —
Viešpatie, tai Tu ten praėjai.

Ant šakos paukštelė taip čiulbėjo!..
Nei namų, nei šilko jai.
Kaip sidabro lašas ji visa tebevirpėjo
Viešpatie, tai Tu ten praėjai.

43.I.22.

RYTO MALDOJ

Dieve, — tarė lakštingala
ryto maldoj, —
širdį Tu vienas aukštyn keli,
tarė žiedai.

Dieve, Tavęs mes ieškojome
ryto maldoj,
puolėm po Tavo kojomis
tartum žiedai.

Sviesk mums sava evangelija,
vesk į Tenai,
Dieve, mus savo šešėlyje
glausk amžinai.

Dieve, Tu mūs pavasaris, —
tarė žiedai.
Tarė lakštingala:
— Tu džiaugsmo ašara
ryto maldoj.

43.II.17.

ŽYDINTIS AIDAS

Ką ryto paukščiai gieda, —
Tu aidas jų giesmės,
Tu kaip lelijos žiedas
prie trykštančios versmės

lenki į gelmę veidą
ir dangų joj matai
ir savo sielos aidą

ten žydintį baltai.

43.VIII.22.

PASLAPTIES GIESMĖ

Dainuok, pavasario pasauli,
dainuok, pavasario dangau,
aš kaip gėlė į tavo saulę
iš amžių sapno pabudau.

Iš amžių sapno — mūsų dienos,
iš amžių sapno — mūsų naktis
ir Tu, sidabro mėnesienos
neišskaityta Paslaptis.

Neišskaitytas Tavo vardas
keliuos vidurnakčio žvaigždžių.
Tyliau! Aš jį širdy girdžiu.

Aš jį giesmėj lelijos žiedo girdžiu.
Jį marių gelmės gieda,
žaibę jis šviečia milijarduos!

42.XII.9.

IR TARĖ VIEŠPATS ...

Ir tarė Viešpats: Teesie! Ir tapo
šviesa, diena, dangus ir žemė.
Praėjo metai — Jis gyvybę lapo,
Jis amžių ažuolo ir peteliškės lemia.

Ir tarė Viešpats: Teesie!
Ir tapo buitį, mirtis, dangus ir žemė.
Praėjo amžiai — Jis ir tavo kapą,
Jisai, žmogau, ir tavo buitį lemia.

43.II.28.

ŽIEDO GYVYBĖ

Iš toli tu ateini, gyvybe žiedo,
iš tamsių žemės motinos gelmių,
šilko rūbu rytą ji tave aprėdo,
ryto rasą aš taip pat iš jos semiu.

Iš toli tu ateini, gyvybe žiedo,

tavo upė virpa saulės spinduliuos,
aukso vaisiais vakare tave ji rėdo,
vakare ir aš Tenai sugrižt viliuos.

43.VII.6.

UPĖS —

jos neša pavasario verdantį kraują,
jos neša gyvybę lankoms ir laukams,
į jų, tartum giesmę, amžiną sraują
įlies saulė purpuro rožių žiedams.

Upės —

jos bėgs šalto ledo vergiją išnešę
iš girių ir klonių, laukų ir kalnų;
ir tu panašus į jų srovės lašą,
ir tu laisvas plauk, siek gelmių amžinų.

43.VIII.21.

SPERGES ME

Apšlakstyk, Viešpatie, mane
ir apiplauk ysopu širdį,
sudegink atgailos ugnia,
tegu ji Tavo balsą girdi.

Apiplauk, Viešpatie, ir aš
baltesnis būsiu užu sniegą,
Tau dienos tyra maldą neš,
man — mano naktys ramų miegą...

Palaistyk, Viešpatie, rasa,
palaistęs mažą lauko gėlę,
gana jau supo mus tamsa,
gana jau skausmas sielą gėlė.

Užlieja potvyniai žemes,
vidur dienos užtemsta saulė, —
o Viešpatie, kur eisim mes,
kas be Tavęs mus ves pasauly? ..

Tu savo meile apšlakstyk,
kaip naktį, sąžinę mūs juoda, —
kaip lašas kelsis ji skaisti
ir nebijos šalną nei gruodo.

Mačiau, pratrįško akmenų
anuomet tyruos kietos uolos —

po Tavo kojų kruvinų,
kaip dulkė, Viešpatie, aš puolu.

Tegu užkrinta ant širdies
nors lašas Tavo švento kraujo,
te jis išganymą žadės
man, Viešpatie, — išgirsk, maldauju.

Apšlakstyk, Viešpatie, mane
ir apiplauk ysopu širdį,
sudegink atgailos ugnia,
tegu ji Tavo balsą girdi.

43.III.3.

PAVASARIS

1. GYVYBĖS BURTININKAS

Pavasari,
ką rudenio pikta ranka nuraškė
ir ką pakando gruodas ir šalna,
pavasari, tau vėl pakvietus, tvaska
nauja gyvybe naujo ryto raštuos,
vėl kiekviena gėlėlė bėga saulėn tekina.

Pavasari,

tu beržo širdžiai saldžią sulą duodi,
laukus ir klonius puoši kilimais žaliais,
ir į artojo žemės vagą juodą
tu ateini kaip Viešpaties paguoda
pirmu griausmu, pirmu lietum, pirmaisiais spinduliais.

Pavasari,

tave mes šaukiam ūkanoj paklydę, —
ateik į žemę, į namus, širdin ateik,
tave mes šaukiam, Burtininke didis,
tegu sausa obels šaka vėl žydi,
ir nuo dainų tesuskamba skliautai!

42.XII.17.

2. PAVASARIO KELIONĖ

Eini tu Nemuno krantais gėlėtais,
nerūpestingas, jaunas ir šviesus, —
juodoj gelmėj jo tūkstančiai žvaigždžių tau šviečia,
tavo žingsniai žydi rytmečio gaisuos.

Eini tu nešdamas, kaip rugio daigą, viltį
nemirusią ir gyvą po žiemos speigų,
eini dainuodamas ir griauni ledo tiltus

statytus gruody, puoštus šerkšno vainiku.

Eini tu kviesdamas baltų bijūnų šventėn,
ir daigui — gimk, ir lapui — auk, ir paukščiui — skrisk — tari,
nuo pumpurų kiečiausios luobos krenta,
ir giesmę pradeda pirmasis vyturys.

42.XII.10.

3. VYTURĖLIS

Čyru-vyru, aš grumstelis
 žemės jūs šventos,
te palaukės, te upelis
 dainą ta kartos:

— Čyru-vyru, aš grumstelis,
 žemės jūs šventos ...

Kelkis, kelkis, artojęli,
 po žiemos nakties,
jau saulutė pasikėlė —
 tiesią vaga tiesk.

Čyru-vyru, aš artojo
 rytmečio malda... —
Ir giesmelę tą kartoja
 siela ir gamta:

Čyru-vyru, aš artojo
 rytmečio malda.

42.XII.17.

PAVASARIO ANTITEZĖ

Tu man sakai: Pavasaris. Išėjo Nemunas.
Pavasaris, sakau, ledus jau išnešė Neris.
Užlies tuoj saulė kalnelius ir žemumas...
Ir, lyg girdžiu, toli toli
ilsėdamasis pakely
tėvynei sveikinimą siunčia vyturys.

Nuo tolimų pakalnių kyla tirštas ryto rūkas,
ir krūpsi neramiai širdis tokia viena viena.
— Neverk, — jai sako šventas Jonas Nepomukas,
palinkęs žemiškų linksmybių pakely ...
Ir iš toli, ir iš toli
kaip potvynis atplaukia vasaros daina.

Tu man sakai: Pavasaris. Alyvos supasi.
Pavasaris, sakau, atverkim jam duris.

O skausmas sieloj, o kančia sustingus lūpose,
ir lyg girdžiu, toli toli
parpuoęs šaukia pakely
žmogus — žvėris.

43.III.5.

TRYS ŽINGSNIAI

Praeitis kaip baltas paukštis
pro tave praskriejo,
nesugausi jos kaip paukščio,
niekas nesugaus, —
jo sparnuos sidabro žvaigždės
krito ir žėrėjo
jo sparnuos užgeso saulė
ir dalia dangaus.

Dabartis kaip baltas sapnas
tavo širdį supa, —
nusimesk jos sunkų tinklą
nuo silpnos širdies,
savo laimės prakeikimui
nepraverki lūpų,
nieko lemčiai nežadėk tu, —
tau lemtis žadės!

Ateitis kaip baltas bokštas
tavo toliuos šviečia,
jā, kaip degantį žibintą,
nešdamas eini, —
kas praeis kelius bedugnių
ir kelius erškėčių —
amžių amžiams švies jo tako
žingsniai kruvini!

DANGAUS DOVANOS

Dangus vidudienį tau šviesų davė
ir laimės sapną ir nakties kelius,
jo vakarinė tavo širdį žavi
ir jo girdi tu ryto paukšteliu.

Ir jo aušroj tu pasiklydęs stovi,
ir jo šviesos tau krintant nematai,
o ji kaip upė tau pro veidą srovi,
kaip upė dingsta ji, ir lieka tik krantai.

Q krantuose pavargę žemės žingsniai
ir ateitis tava ir dovanos dangaus
be pėdsako, kaip jūroj laivo takas, dingsta,

ir niekas jų, kaip paukščių, nesugaus.

Ir niekas? .. Ne! Tu pats rankas ištiesi,
tu pats jų rinkti ir aukuro uždegt eini,
tu sieloj pats neši, kaip žvaigždę šviesią,
žibintą, uždegtą žilųjų amžių židiny.

Dangus vidudienį tau davė — saulę siekti,
nakties kelius — kad puoštų žemę rytdiena,
priėjęs vakaro kelionės tylų lieptą,
kad tartumei: — Laimėjau. Vesk namo. Gana.

43.II.15.

ŽMOGAUS KELIAS

Pasaulį tu, žmogau, kraujuos panėrei,
pasaulį tu žvaigždes užgesinai,
ir nuo tavęs į girią bėgo baisūs žvėrys,
kai tujen motinų ir kūdikių žudytėjai...

Pasaulį tu, žmogau, vainikais puoši,
pasaulį tu dangaus žvaigždes segi,
tau begalinių marių plotai ošia
ir tau žibutė žydi, neregų...

Tu atėjai, žmogau, kad naktys blėstų,
kad amžina išauštų čia diena,
tu tyruos nemirei, o duonos alkai miestuos
ir, auksą saujom semdamas, šaukei vis — negana!

Pasauliui tu neši stabus, kančias ir mirtį,
pasaulin tu gyvenimą neši,
ir tau, ką pražudei, prikelt vėl skirta,
idant į saulę būtų žemė panaši.

43.II.16.

SPINDULYS

Pro šalto rudenio bevaisę šaką
jis kaip strėlė auksinė prasimuš,
nušvies kaip žaibas tavo tamsų taką
ir rytmečiui prikels namus.

Jo vėtros, velniškai kvatodamos, jo pūgos
nenusineš bedugnėn, neužpūs,
ką jis palies — gyvenimui pabudins,
ir mirčiai pasmerktus praves jis gyvus pro kapus.

Pro juodą naktį, alkana, bedugnę

kaip marių paukštis jis praskries!
Iš jo sparnų pabirę žemėn ugnys
kaip amžių žiežirbos žmogaus širdy žėrės.

43.I.25.

ŠALTINIS

I

Saulė. Tvaikas. Dulkės. Ir šešėliai.
O kažkur toli varpelis sidabrinis...
Ieškai jo, kad širdį tau nustotų gėlę,
ir randi: kaip ašara — šaltinis.

Šalnos. Ledas. Pagėla. Ir gruodas.
O kažkur toli varpelis sidabrinis ...
Ieškai jo, gal jis praves pro naktį juoda,
ir randi: kaip ašara — šaltinis.

43.I.29.

II

Sustoja rytą kūdikis pas srovę šalta, gaivia,
o vakare pro ją grįš milžino galia.
Iš jos atsigeria paklydęs pakeleivis,
ir paukštis trokštantis, ir samana žila.

Ji tūkstančius, viena ji tūkstančius pagirdys
ir vis gyva ir vis jauna srovens.
Iš jos atsigeria paliegę mūsų širdys
ir nebebijo vėtrų nei rudens.

43.I.31.

KELEIVIO MALDA

Priglausk mane, audroj priglaudęs paukštį,
dangaus ir žemės Prieglobsti, priglausk,
prie ko vidur tamsios nakties aš prisiglausiu,
kai vėtros aukštą uosį lauš.

Gaivink mane, kaitroj gaivinęs žiedą,
dangaus ir žemės Atgaiva, gaivink,
o kur sušils sušalę mano pėdos
šaltoj šalnoj, jei ne Tavy...

Ir vesk mane, kaip laivą per marias vedi Tu,
dangaus ir žemės Švytury,
ir vesk, prie ko aš kopsiu kalnus ir uolas granito,

prie ko, o jei ne prie Tavęs...

43.II.17.

ARGI NE TU

O Viešpatie, argi ne Tu tuos kedrus sodinai,
ne iš Tavų gelmių mūs upės srovę semia?
Argi ne Tavo galvą puošia, Viešpatie, kalnai,
argi ne Tu sagstai vainikais mūsų žemę?

Argi ne Tu sausus palaistai vynuogynus,
argi ne Tu giedot lakštingalą išmokei?
Argi ne Tavo Išmintį regiu žvaigždynuos,
ar vasaros džiaugsme girdžiu ne Tavo juoką?

Argi ne Tu laukų lelijoj rytą gyveni,
argi ne Tu jos žiedą tamsia naktį saugai?
Argi ne Tu kaip burtininkas sėdamas eini, —
ir mūsų mažos dienos amžių metuos auga!

O Viešpatie, argi ne Tu jaunystę dovanojai
ir potvynius, kad eitų upės iš krantų?
Danguj atėmęs rojų, žemėje sukūrei rojų
argi ne Tu?

43.IX.

VAIKAI

Vaikai mes amžių upės žydinčioj pakrantėj,
vaikai pasaulių girios glūdumoj —
pasibaigs vidudienio didžioji šventė,
kas liks tuščioj pakrantėje, kas grįšime namo?

Vaikai mes Viešpaties auksiniuos soduos,
vaikai tamsiam kely vidur tamsios nakties,
žaislai — žiedai, žaislai — padangių žvaigždės, rodos,
žaislai — kalnai, žaislai — skausmai širdies.

O Tu, didi Ranka nežinomų kelių likimo,
ir amžių upę, aukso sodus irgi mus laikai...
Iš Tavo meilės čia gyvenimo stebuklas gimė
ir mes, — sugriaut atėję jo — mirties vaikai.

43.VIII.29.

SMILTYS IR METAI

Pro Tavo pirštus, Viešpatie, kaip smiltys srūva laikas,

pro Tavo pirštus, Viešpatie, jis bėga kaip vanduo,
ir aš renku jo trupinius, kaip renka žiedus vaikas,
ir upių aš einu ieškot ir niekur nerandu...

Bėgs baltos smiltys, bėgs ir bėgs, ir žvaigždės degs ir leisis,
o man pakaks tų trupinių, tų spindulių šaltų,
nes Tu juos papuošei dienos žiedais stebuklingaisiais,
ir vakaro šviesa esi, o mano Dieve, Tu.

Bėgs Tavo upės, bėgs ir bėgs, kaip bėga mūsų metai,
o man pakaks sroves dainos, lietaus lašų šaltų,
nes Tu esi mirties tvane viršūnė Ararato
ir amžina gelmė esi, o mano Dieve, Tu.

4.IX.4.

PO VIEŠPATIES DANGUM

Ar upė ten, ar medis ten dainuoja? ..
Ir vis balsiau, ir vis balsiau...
Sustojau aš po vasaros dangum aukštuoju
ir laukiu — ir klausau.

Ar paukštis ten, ar girios vėjas šaukia
mane vardu?
Einu ir ieškau jo — ne upė, ne; ne paukštis, ne; ne obelis palaukėj;
einu ir ieškau jo — ir nerandu.

Sutemsta. Vakaras. Naktis. Ir žvaigždės didelės ir mažos
užsidega platybėse dangaus.
— Tenai, tenai!.. Ir ištiesiau rankas — miražas ...
O nepaliauja šaukt manęs, o nepaliauja gaust.

Ir vėl diena — ir upė ten, ir medis ten dainuoja,
ir paukštis, irgi vėjas, irgi vis balsiau...
Sustojau aš po Viešpaties dangum aukštuoju:
klausau — klausau — ir neatsiklausau.

43.I.15.

APVAIZDA

Kad nenukristų lapas jauno žiedo,
kad nepaklystų žvaigždės danguje,
ir paukštis ilgesį ir džiaugsmą giedantis
kad giesmę baigtų, lauko lelija

kad ryto rasą po lapeliais glaustų
tvankiam vidudieniui klajonių ir kaitros,
ir ant uolų kad nesudužtų plaustas,
kaip baltas pūkas po sparnais audros, —

Jis Vienas budi visą žemės naktį,
Jis Vienas vaikšto kloniais ir kalnais ...
Ir tau širdis kad nenustotų plakti,
Jis Vienas dengs ją dieviškais delnais

nuo ūkanų, nuo saulės ir nuo vėjo,
nuo darganų rudens, nuo pamotės žiemos,
klaidžiam kely kelionėje rugsėjo,
pagairių plėšomuos pusiaukelės namuos,

kad nenukristum, kaip nukrinta žiedas,
kad baigtum giesmę, sėdant saulei danguje,
kad Jojo rūpesty priglustų tavo pėdos,
kaip nakčiai glaudžias lauko lelija.

43.I.26.

DAINIUS

Po baltu nuometu žaliam gegužy
ties mano langu dvijen vyšnios lūžo,
kaip dvijen seserys greta,
pas mano langą lauko obelėlė
sunkaus žiedų vainiko nepakėlė,
kaip motina, kaip motina balta ...

Po šelmeniu dvi kregždės susisuko
gūžtelę molio, samanų ir pūko,
ir kaip upelis plaukė jų giesmė — — —
Kaip tie šviesaus pavasario paukšteliai,
kaip ta giesmė ant amžinojo kelio,
ir aš šiame pasaulyje esmi.

Ir aš anų baltųjų vyšnių brolis
iš skausmo eisiu į gyvybės tolius,
ir aš sūnus anos senos obels
ir taikoje, ir karo vėtros žingsniuos
savos tautos aruodan derlių rinksiu,
kol šalnos kojas ir rankas sugels,
kol po žiedų našta širdis pabals ...

1942.

PIRMAS ŽIBURYS

Bemiegės, sunkios naktys susirinko
prie mano slenksčio pravirų namų,
kaip juodos burės supas jos aplinkui
ir migdo širdį man, ir aš imu

užmiršt vidudienį, užmiršt kelionę
pro rytmečio vartus ir pro laukų gėles,
pro kalnus ir pro lygumas žalias
į paskutinio sapno klonį...

O jis jau čia. jau veria mano langus
ir, kaip pailsę žemės skausmo bangos,
tyliai sudūžta pas duris.

Ir, kaip paguodos pilnas Kristaus žodis,
sublyksi tūnakt Getsemani pasirodęs
pirmas Žiburys.

42.XII.9.

ATEINA RUDENYS...

Ateina rudenys — tamsių dienų vienuoliai,
ir gieda requiem jų žingsnių eisena.
Žvaigždynai gesta į juodas miglas nupuolę,
ir vysta gėlės — laimės pasaka sena.

Ateina rudenys — ir tavo žiedo grožį
jie nuraškys ir, neapverkę jo, numes,
o tu paika, o išdidžioji žemės rože,
o tu, jaunyste, o tu, motin nuodėmės!

43.IX.27.

KELIONĖS ELEGIJA

Nuo jauno rytmečio lig rytmečio jis eina,
nuo juodo vakaro lig vakaro tamsaus,
ir kai apglobs naktis jo paskutinę žingsnių dainą, —
kita diena kitam krante jam, nebegrižtančiam, išauš.

— Kur dingo dienos, rubiniais papuoštos,
kur dingo dienos — meile ir nuodais?
Kur dingo skausmas — mylimųjų uostas,
tiek kartų širdį glausdavęs kadais?

Kur dingo vėjas? Kur pūkelis pienės?
Kur begalinės marios? O kur viešpačiai kalnai? —
Ar bepaklaus jo balsas mūsų iš Tenai?

Ką atsakysim jam, mes, sielos šiokiadienės,
apneštos dulkių, tartum juodalksniai prie vieškelių plačių,
su paskutinio kelio kryžiais ant pečių?

43.I.4.

VARPAI

Kelias, kryžkelė, šventorius, koplytėlė —
kiek vilčių į aukštą bokštą jos įkėlei,
kai pavargęs čia laukaisėjai, klupai,
kai širdy skambėjo šaukiantys varpai:

— Din-dan-dan,
skubink, eik iš čia,
kur mirtis, kančia ...
Viešpaties vardan
Din-dan-dan ...

Ima gaust vargonai giesmę gaudžią,
ir dangus ir žemė gaudžia gaudžia,
ir „Libera me“ juodų mišių gaida
tavo giesmei pritaria varpų malda:

— Din-dan-dan,
ko tu lauki čia,
kur mirtis, kančia ...
Eik tėvų naman,
Din-dan-dan ...

Kelias, kryžkelė, palaukė, ežerėlis,
o pakrantėj jo — berželiai, gluosniai, gėlės,
o pakrantèn jo žalion kai ateini,
žalvarinis varpas suskamba dugne:

— Din-dan-dan,
ko tu ieškai čia,
kur mirtis, kančia,
plauk kitan krantan,
Din-dan-dan...

Vakaras, saulėleidžiai auksiniai,
ir taip gera, taip ramu krūtinėj,
kai mažan luotelin tyliai sėdi tu,
tiktai aidas atsišaukia nuo krantų:

— Din-dan-dan,
viskas liko čia —
mirtys ir kančia...
Viešpaties vardan

Din-dan-dan ...

43.II.24.

Kur tuėjai, ten blankios pėdos liko,
kur tu buvai, tik sapnas, praeitis,
kur tu eini, ten žvaigždės ir vainikai
tavas dienas ir tavo vardą nusagstys.

Tenai sutiks tave kaip lauktą svečią,
tenai po sodus žydinčius vedžios,
amžinai regėsi sielos saulę šviečiant,
kam tu meldeis ir aš kam tartum kūdikis meldžiuos.

Užeis pūga, kur blankios pėdos liko,
vienon gelmėn nupuls sapnai ir praeitis,
tik amžių sosto žvaigždės ir vainikai
šios žemės užmirštąjį perlais dangiškais sagstys.

42.II.9.

PRAEINA METAI

Praeina metai, kaip šešėliai nykūs,
praeina metai, kaip šviesi žvaigždė, —
tik tu, tik tu su baime juos sutikus,
tik tu lieki, silpna žmogaus širdie ...

Žmogaus širdie, ant amžinojo kelio,
kiek daug, kiek daug tu garbini stabų!
Drebi pabūgusi trapaus rudens lapelio,
o nebijai nei vėtrų, nei žaibų.

Į vėtrą puoli, kaip balta plaštakė,
pats žaibus sukeli, pats jų tvane plakies,
kol nesudegs gyvenimas, kaip vaško žvakė,
kol amžių ryto saulė patekės.

VAKARO VARPAS

Žemės prieblandoje baltų dienų ieškojau,
neradau,
o po kojų krito gėlės, o po kojų
sidabru sutviskusių žvaigždelių krito daug.

Krito žvaigždės, krito lapai, krito gėlės,
kris diena,
ir kaip mažas, mažas ryto vyturėlis
suskambės tyli kitos buities daina.

„Renkis, renkis" — suskambės pabudęs varpas
vakaruos,
dalgiui rudenio palinks pribrendę varpos,
juodos girios juodą reguiem sugros.

Amen — laukas, Amen — upė, Amen — pievos,
Amen — Amen... — visata visa pritaras.
Ir paims tada tave už rankos Tėvas
geras, geras.

43.I.22.

PAVARGĘ SPARNAI

EPIFORA

Diena jau suglaudė pavargusius sparnus,
sutemo vieškelis, upelis, kalnas, klonis,
sugrižo paukščiai iš vidudienio kelionės
ir lizduose be rūpesčių užsnūs,
ir nereges žvaigždžių šviesių pro sapnus,
tik tu maldoj jų degantį sidabrą rinksi,
tik tavo skūsis be ramybės žingsniai: —
diena jau suglaudė pavargusius sparnus.

Diena jau suglaudė pavargusius sparnus,
ir žemė savo kelio sūnus šaukia:
„Padėkit sandalus ir nusiimkit kaukę ...”
O tu sakai: — Ne tavo, žeme, aš sūnus,
uždegęs židinius išblėsusius, senus
į amžių aukurą nešu troškimų ugnį!..
Ir praeini pro verdančią bedugnę,
diena nors suglaudė pavargusius sparnus.

Diena jau suglaudė pavargusius sparnus,
nutilo tolumos, laukai, kalnai ir tyrai,
tik pranašingai skamba tavo lyra
ir aidi aidas jos didingas ir agnus: —
Tik tas gyvens, kas siekt aušrų panūs!
Tik tavo giesmės kels mus nenutilę,
kai tarsi tu: — O Viešpatie, priglaušk vaidilą,
diena jau suglaudė pavargusius sparnus.

43.II.20.

GULBĖS DAINA

Toli toli, girdžiu, varpai suskambo,
ką šaukia jie — tave, mane, ar juos?
Ar tuos, kur sutemoj paklydo ir paskendo
ir amžinai tenai klajos ...

Toli toli, girdžiu, griaustinis griaudžia,
ką verčia jis — medžius? namus? kapus?
Ar tuos, kur metė nešę dalia graudžią,
jis raško blaško, it lapus ...

Toli toli, girdžiu, mirtis ateina,
ką vesis ji — tave? mane? ar juos?
Ar tuos, kur baigė žemėj gulbės dainą
ir visą dieną laukė jos? ..

Toli toli, girdžiu, kaip rasą, malda, ką ji —
žaiždas ar kelio dulkes plaus?
Ar tie, kuriuos ji glaudžia ir numaldo,
ar tik ne tie tenai keliaus ...

43.II.15.

I JŪRĄ

I ją, i jūrą šaltas vėjas neša
mane, pakilusį nuo žemės dulkių, lašą.

Greičiau, greičiau i jos pakrantę šviesią,
kol vakaro pašvaistės neišblėse,
greičiau i gelmę, atilsį, ramybę, —
jau dega žvaigždės aukštumoj sužibę,
tamsoj jau ima šviest sodybų žiburėliai,
ir Dievo Angelas ramybę neša gėlei.

O aš ramybės niekur neradau čia,
nei ryto saulėj, nei vidudienio kaitroj,
visur manuos keliuos žvangėjo griaučiai
ir saulė nešvietė tyrai...

Nebuvo man ramybės žemės kloniuos,
nebuvo jos aukštų kalnų snieguos,
po darganoj ir po rudens dumble klajonės
tik ji, tik ji viena sugrįžusį paguos.

I ją, i jūrą plačią, didelę, galingą,
be pabaigos ir be pradžios krantų!
Visų dienų akimirkos kaip aidas dingo,
i jos, i jūros amžiną alsavimą krentu.

Krentu, nes amžių valios
sugrįžt ten rytą lemta,
greičiau, kad žemės kelias
prieš naktį nesutemtų!..

I ją, i jūrą, vieną, begalinę,
i ją, i jūrą grįžt ir susiliet,
iš ištrėmimo i visų tėvynę,
i buitį iš mirties ir nebuities.

43.II.25.

NAKTIS

Kai paskutinis saulės spindulys užgęsta,
kai paskutinis vario varpo dūžis,
aukštų pušų viršūnėse palūžęs,
pasineria į vakaro žarų auksinį raštą,

ateina ji liekna, kaip topolių viršūnės,
tamsi, kaip marių gelmės gilios,
tyli, kaip girių giesmės tylios,
sunki, kaip skausmo valandos bekūnės.

Ateina ji suglaust lelijos žiedo,
ateina ji našlaičių nuraminti, —
ir paskutinė ašara nukrinta,
ir „Labą naktį, Jėzau ...“ žemė gieda.

Ateina ji, žvaigždžių palikus sostą,
kalnai suklumpa, keliasi pakalnės,
ir kaip malda, jos rankos geros,
švelnios žmogaus pavargusią krūtinę glosto.

Ir kaitrios dulkės, dieną pasikėlę,
vėl prie pilkų arimų glaudžias,
ir tylą aimanos, ir gyja žaizdos skaudžios,
ir, einant tau, nebeseka šešėliai.

43.I.8.

KAPŲ VARTAI

Mes regėjom — daug nuvyto čia vainikų,
mes regėjom - prakeliavo daug pro mus,
mes regėjom. kaip jų žemės sapnas nyko
ir kaip rado jie čia amžinus kapus.

Mes girdėjom — verksmą kūdikio nekalto,
mes girdėjom — raudą mylinčių širdžių,
mes girdėjom — duslūs dūžiai naktį šalta
ir raudojimas nualpusių žvaigždžių ...

Grįžta žingsniai tų, kurie viešėjo,
grįžta žingsniai mylimųjų ir našlių,
grįžta žingsniai morų mirusio nešėjo,
koplytėlės sargo, daug čia laisčiausio gėlių

Tik negrįši tu, čia ramų atilsį suradęs,
nepraeksi niekad atgalios pro mus,
kaip šalta mirtis, bejausmis ir bežadis,
radęs dieną savo Ten, o čia — namus..

43.II.24.

AVE CRUX

Kai juodą naktį kelias pasibaigia
ir kai audros sparnuos žibinto nerandi,
esi tu rankoj Jo kaip žemėn kritus snaigė,
tu, vargo ašara pasaulio šio veide.

Kai praraja prasiveria po kojų,
ir nebūtis, kaip liepsnos, ima širdį siaust,
Jis vienas tau aukštoj viršūnėj moja
ir sklaido debesis vidurnakčio tamsaus.

Kaip vergas grįžtum rinkt žiedų, kur rytą
kaip karalaitis mynei ir barstei,
o ten, kur kaip žiedai, nuvytę dienos krito,
nebežydės. pavasario žiedai...

— Praėjo pasaka... — tari skausme suklupęs
— Praėjo auksas, vynas, meilė žemės dukterų —

Ir iškeli rankas krantan anapus upės,
ir vieną maldą betaria sustingę lūpos:
— Ave, Crux!..

43.II.14.

PRABĖGANTIS ŠEŠĖLIS

— Eiva, — Tu man tarei, —
į aukštumas iš tų pakalnių ir iš pelkių. —
Nematoma ranka atstūmei durų velkę,
ir pasirodė žiburiai.

Ir pasirodė tolimas dangus,
kaip Tavo vardas — didis, stebuklingas,
ir pasirodė, koks aš nelaimingas
ir koks suvargęs — lyg žmogus, lyg nežmogus...

— Eiva, — Tu man kaip Tėvas pakartojai.
— Eiva, — atsiliepė šilai, pakalnės, gojai.
— Einu, — tariau

ir langines namelio tuščio uždariau.
Ir liko žemė, liko gruodas, liko gėlės,
ir mano dienos — kaip prabėgantis šešėlis.

43.I.6.

PAVASARIO NAKTIS

Naktis ateina per pavargusį pasaulį
ir neša miego kvepiančias taures.
Kaip tulpės žiedas užsimerkia saulė,
naktin ir tu, keleivi varganas, iries.

Kaip angelų laimingos akys, mirga žvaigždės
ir lig kitos dienos apyaušrio mirgės.
Dar nuo sunkios kelionės dega tavo kojų žaizdos,
o tu kaip kūdikis rankas į dangų tiesi ir džiaugies.

Ir tavo džiaugsmo upė netelpa krūtinėj,
jo sklidina visa pavasario naktis,
visi jauni žiedai pavasariniai,
visa, kaip sapnas, žydinti butis.

43.IX.28.

APREIŠKIMAS

Girdėjau balsą Viešpaties, kaip tolimą griaustinį,
ateis diena, ir vėl baisy balsu jis žemėj griaus,
mačiau puolimą angelų, mačiau aš cherubinų,
mačiau šėtoną krintantį, kaip žaibą iš dangaus!

Girdėjau balsą Viešpaties jus klausiantį „Quo vadis?“,
ir jūs tylėjot kaip tušti pabaltinti grabai,
neprasivėrė lūpos jūsų teisintis, bežadės,
o vienąkart sutems, sutems — ir kelias pasibaigs.

— Jūs, — tars Anas, — po dešinei, jūs eikit, — tars, — po kairei,
ir niekas žemėn, ką užmiršo, pasiimt negriš.
Imb baltus žiedus kraut ir skleist kelionėj likę gairės,
imb liūdesys džiaugsmu žydėt, kaip deimantas žėris.

Girdėjau balsą Viešpaties — jo niekas nesiklausė.
Ateis diena, „kur Tu buvai, kur?“ milijonai klaus ...
Mačiau triumfo Jo dienas, mačiau aš pjūtį gausią,
baimė apėmė mane, ir su jumis dalaus.

42.XII.11.

AURORA

Tenai kalnai, o čia pakalnės žalios,
tenai dangus, o čia bedugnės baisios,
ten iš mirties jauna gyvybė kelias,

o čia mirtis ir po žiedais baltaisiais.

Kas len, kas čia? Kas ten, kas čia? — tu klausi,
ir tavo balsą nuneša be aido
sunkių dienų sparnai į aukštą skliautą,
ir ranką uždeda naktis ant tavo veido.

Ir tu matai tenai balčiausius kalnus,
ir tu mini šią ištrėmimo žemę,
ir tu girdi „sūnau, ataik" šaukimą švelnų,
ir švinta švinta akys rytmetį sutemę.

43.IX.22.

ŽIEDAI, ŽVAIGŽDĖS IR SAPNAI

Visi žiedai nukrito, niekas niekas
jų nesurinks.
Visų pušų viršūnės — sniegas! sniegas! —
vaitos ir links.

Ir tam baltam pasauly būsi vienas,
toks vienas tu,
kaip naktys dienos bus, kaip dienos — mėnesienos
baltų naktų.

Kaip sidabrinės žvaigždės Paukščių Kelio,
sapnai žėrės,
ir akys rymančio šalikelėj smūtkelio
žiūrės, žiūrės.

Žiūrės, žiūrės į žiedlapius po sniegu ir į tavo
gelmės, dangau,
ir kris žiedų, ir degs žvaigždžių, ir bus sapnų krūtinėj tavo
daugiau, daugiau ...

43.IX.9.

ŽVAIGŽDŽIŲ ŽVEJYS

Bežvaigždės sutemos, o tu po juodą upę
braidai ir vakar čia žvaigždes sukritusias renki.
Pakrantės gluosnyje maža paukštelė tupi,
o jos giesmė pavargusi, sunki...

Joje girdėjai tu savos širdies plakimą
ir ilgesį bekraščių vandenu,
joje regėjai tu pavasario dvelkimą
ir skundą žemės palaužtų sparnų.

Joje atsiliepė balsai iš Paukščių Tako,
joje atsišvietė Sietynas iš dangaus,
joje Kažkas ir tau širdin prašneko
balsu ne paukščio, ne gėlės ir ne žmogaus ..

Ir tu eini, keli rankas į dangų,
ir ne žvaigždžių jos kupinos šviesių —
jas juodas upės dugno dumblas dengia,
o veidą — plėnys vakaro gaisų.

Ir iš pakrantės gluosnio išbaidai tu
paukštelę mažą į nakties gelmes... —
Ir tu skubi ten greitai, greitai, greitai,
kaip aidas jos nutilusios giesmės.

IŠEINANTIEMS

Išeinat jūs. Ir nebegrišit.
Ir niekas niekas nebegriš,
ar soduos skleisis baltos vyšnios,
ar žemę sveikins vyturys.

Išeinat jūs, kai upės plaukia,
ir kai ruduo, ir kai žiema,
žiedų gegužio nepalaukia
jus iš čionai išvesdama

lemtis. Ne, ne lemtis — kelionė.
Ne, ne kelionė — nebuitis.
Ne nebuitis, o Viešpaties Valia.

Jo rankoj kyla miestai, žydi kloniai,
Jo rankoj keliasi mirtis
ir stoja prie tavęs šalia.

43.III.15.

ESU MIRTIS

Esu mirtis, kuri tave lydėjo
nuo mažo kūdikio sapnų,
esu mirtis, kuri šalnoj rugsėjo
ir vasaros žvaigždynuos gyvenu.

Esu mirtis, kuri gėles aplanko
ir žemės viešpatysčių karalius,
esu aš motina, kuri beturčius renka,
ir karalienė — auksą ir perlus...

Daug sužadėtinių į mano glėbį puolė.
kaip jauno rytmečio rasa, skaisčių,

daug kunigų, daug emeritų ir vienuolių
išliejo ašarų, juos išvedant, karčių.

Daug išvedžiau iš skurdo ir iš bado,
daug iš kalėjimų tamsių išvadavau,
daug pavergtųjų mano rankoj laisvę rado,
ir daugeliui laivų ramiausias uostas aš buvau.

42.IX.21.

KAUKOLĖ

Aušros take sidabro rasos
kaip brangūs deimantai žėrės,
o ji, nakties žvaigždėms užgesus,
į tavo taką vis žiūrės.

Kaitriam vidūdienį nei svėrei
mirtis nei diemedžiui negrės,
o ji ir saulei auksu žėrint
į tavo taką vis žiūrės.

Gelsva žara į žemę liesis
iš vakaro juodos taurės,
o ji ir sutemoms išblėsus
į tavo taką vis žiūrės.

Ir kai danguj ims žvaigždės degti,
ir kai bus mirusi diena,
sutikę savo sesę naktį
jos žvilgsniai daug kam tars: gana!

43.VIII.12.

KALĖDOS

1. RAROTŲ GIESMĖ

Rasokit, dangūs, ir išlykit Atpirkėją,
raudoki, žeme, sielvarto rauda...
Šaukei Jį lūpom pranašų — Jis neatėjo,
aukei burnojimais ir skundais ir malda.

Rasokit, dangūs, — puolam — trokštam — mirštam —
sukepo mūsų širdys, kaip sausa žolė,
tik Tu per potvynius gali išvest mus, Kristau,
tik Tu sausroj pagirdyt mus gali.

Tik Tu, į mūsų klaikią naktį žengęs,
išvesi mus iš ūkanų, karų,
pakelsi skliautą mirštančios padangės,

žvaigždes nauju papuoši sidabru.

Rasokit, dangūs, nuodėmę nuplaukit,
rasokit, dangūs, teatgis širdis,
te amžių upės pasikėlęs sriautas
mus neš Tavan krantan, kaip Nemunas žydįs.

42.XII.14.

2. UŽGIMIMO GLORIA

Naktis. Miegojo Rašto Šventojo žinovai.
Naktis. Miegojo ciesoriaus sargyba ir kariai.
Naktis. Miegojo skausmas žemėje visoje plačiojoje,
ir slėniuose — kaimenės, ir kloniuose — vyturiai.

Tamsoje užmigo kedrai, tamarisai.
Tamsoje pabudo mirštantis žmogus.
Ir tapo kūnu Žodis Viešpaties didysis,
ir žemėn nužengė dangus.

Ir kaip griaustinis „Gloria“ sugriovė,
prašvito Viešpaties pirmoji žemės šios diena,
ir puolė piemens ir karaliai Jam po kojų,
ir puolė pragaro gelmėn pasaulio dargana.

„In terra pax...“ pro griausmą balsas tarė, ,
„In terra pax ...“ atsiliepė kalnai.
„In terra pax...“ kiekiau už akmenį ir varį
te, žeme, Kristaus vardas švies tau amžinai.

42.XII.18.

DIEVO MOTINOS LOPŠINĖ

Tyliau, tyliau, naktie, dvelkimą švelnų
nešk čia pro palmių miegančius lapus,
ir vėjas tenepūs čia nuo Libano kalno,
ir ant Jordano te rasa lig ryto bus.

Tyliau, tyliau giedokit, serafimai,
ir žvaigždės, jūs, plazdenkite tyliau, —
ir aš be atdūσιο prie Jo, prie mano džiaugsmo rymau,
kol rytmečio šviesi žara išauš.

Po nuodėmės Adomo ir po Kaino
te savo sėklos pragaras daugiau nesės,
tegu tyloje viena šventa naktis praeina,
te Jis prieš pirmą savo žemės dieną pasilsės.

Sustokit, vandenys, upeliuose Jordano,

Gelboës šaltos versmės, neišduokit jų,
ir jūs, kur Ezdreliono lygumose bandą ganot,
tyliau ten šūkaukit avis paklydusias, ir jūs

tyliau, tyliau giedokit, serafimai.
ir žvaigždės, jūs plazdenkite tyliau,
ir aš be atdūσιο prie Jo, prie mano džiaugsmo rymau,
kol rytmečio šviesi žara išauš.

Balsai nutilkite Baalo ir Elijo,
ir tau, Saliamono vėlė, gana raudų,
sveika. viršukalne Ermono, tu Leliją
išugdžius mano Jėzaus, mano Viešpaties vardu ...

Nežadinkit širdies Jo po kelionės,
„Išganymo!“ — nešaukit pasmerkti,
jus, alkanieji, neraudokit „Duonos!..“
„Stebuklo ...“ — jūs nemelskit, fariziejai papirkti.

Vadai, nešaukit — „Keršto!“, „Laisvės...“ — pavergtieji,
„Mum — gyvasties, o jiem — mirties!“ — kariai,
ir tu be reikalo, ir tu, parpuolus Galilėja,
be atgailos be reikalo pakilsianti tarei.

Nežadink meilės Jo, šventasis Asyžietei,
ateis diena, ir ji pabus, ji saule švies!
Tu neieškok manęs, šventoji Bernadeta,
ir tu, don Bosko, nevadink Jo, dar nekviesk ...

Tepailsės Jo mažos kojos po kelionės,
po tiekos amžių, tiek juodų sunkių dienų,
nešaukit jūs, aukšti kalnai Ermono,
širdies nežadinkit iš dangiškų sapnų.

Tyliau, tyliau giedokit, serafimai,
ir žvaigždės, jūs, plazdenkite tyliau, —
ir aš be atdūσιο prie Jo, prie mano džiaugsmo rymau,
kol rytmečio šviesi žara išaus.

AŽUOLAS

Prieš šimtmečius įaugo mano šaknys šiton žemėn,
ir šimtmečių juoda audra jų neišraus, —
ar išdidi viršūnė tėviškės padangę ramią remia,
ar ūkanose prošvaisčių dairaus.

Esu pagairėj aš šiaurinio šalto vėjo,
esu aš kryžkelėj rytų ir vakarų,
daug Nemunu vandens, daug rytmečių šviesių tekėjo,
ir daug užgeso neprabrėškusių žarų ...

Ir sirpo vasaros, ir aukso saulė švietė,
ir klydo gervių klyksmas rudenio takuos,
visų pavasarių padangėj mano rankos plėtės,
ir paukštis svetimas žemyn nenulenke šakos.

Girdėjau giriose aš Gedimino ragą,
girdėjau aidą jo aukštajam panery,
mačiau, kaip laužai, šaukdami kovon lietuvi, dega,
ir kaip krūtinėse negęsta jų liepsna skaidri.

Mačiau, kaip griuvo akmenio statytos pilys,
mačiau, kaip upės seko ir kalnai,
mačiau, kaip piliakalnius milžinams supylė,
kad jie gyventų čia kaip žemė, amžinai!

Po mano kojom Romuvos šventa ugnis ruseno,
po mano kojom geso plėnys pelenų senų,
aš prie širdies glaudžiu Smūtkelio koplytėlę seną
paguodą temstančių ir viltį švintančių dienų.

.. Manų šaknų žaliame, gyvam pavėsy
vaidilų kanklės nešė dainą kloniams ir laukams,
mano galvos vainikan naktį krito žvaigždės šviesios,
ir tarė žemė: — Rink, jos rytą lems!

Į juodą žemę sunkės ašaros ir kraujas,
ir aš, kaip deimantus, slėpiau jas tarp šaknų,
ir aš, lapus iš skausmo plėšdamas, rinkau jas
vergų, baudžiauninkų, tremtinių, kankinių...

Ir tarė dangūs: — Ažuole, stovėk, kai vėtros plėšys,
ir nedrebėk, kai duobkasiai sueis iškast tavęs —
manų skliautų Apvaizdoje tu amžiais čia stovėsi,
kas neš manas kalvarijas, tas mano šventę švęs.

Ir brangų lobį ašarų, žvaigždžių, kančios ir kraujo
glaudžiu ir saugau dienai gyvą po žeme.
kai po visų naktų užgims pasaulis naujas,
iš jų kad gaustų Viešpačiui šviesi garbės giesmė!

43.III.2.

TOPOLIAI

Ak, kiek kartų, kaip maldoj, šlamėjot,
ašarą ištraukę iš širdies,
jūs, pakluonių topoliai aukštieji,
jūs, sargybiniai vidurnakčio žvaigždės.

Ak, kiek kartų sunkų lažą ėjo
mano protėviai, likimo užmiršti,
čia pro jus, pakluonių topoliai aukštieji,

jūs jų liūdesio ramintojai aukšti...

Ak, kiek kart pakilę upės liejos,
laužiant ledo tiltus, iš krantų,
jūs, pakluonių topoliai aukštieji,
neužmiršot, neužmiršot tų naktų.

Ak, kiek kartų lenkė rūstūs vėjai
išdidžiausias jūsų viršūnes, —
čia pro jus, pakluonių topoliai aukštieji,
jie pavasarį ir jums ir mums atneš.

43.1.2.

TĖVŲ NAMAI

Kai tave menu aš, tėviške senoji,
su tavim kai atminimuose esu, —
sningant — gėlės žydi, o miškų gelmėj tamsiojoj,
lyg tavam sodne — šviesu, šviesu.

Kai tave menu. tėvų namų ugnele,
mano šaltos rankos šyla vėl,
vėl gyventi tavo dienai širdį kelia
amžinos gyvybės žydinti srovė.

43.II.17.

KAUNO KATEDRA

Pro ją praėjo šimtmečiai besieliai,
pro ją — kaip ledo ižas Nemune —
pro ją skausmingas rugpjūčio debesėliai,
kaip maldininkų giedanti minia.
O ji kaip motina gera ten tebestovi
mūs, klystančių vaikų — ramybei, Dievo — šlovei.

Prieš Tabernakulą maldaudamas paguodos
kai suklumpu ant akmenio senų šaltų grindų,
tarp pėdų elgetų, tarp kanauninkų, rodos,
ir vyskupo Valančiaus pėdą likusią randu...
Ir rodos man, girdžiu, lyg tartų ji ramiai čia;
— Einu lankyt našlaičių ir našlių žemaičių.

Einu papasakot apie Izidorių artoją
ir apie daugelį krikščionių kankinių,
palaimintų nuog žemės dulkių ir linksmybių Sutvertojo,
pagarbintų nuog daugelio tyros širdies žmonių.
Ir rodos, jį šventų skliautų aukštybėj
mučelninkų pulkai ir netekėjusios mergaitės lydi.

O pro kolonų marmurą ir auksą,
o pro sietyną žiburius šviesius
ateina vyskupas Antanas Baranauskas
su palme rankose, kaip palmė pats tiesus.
Ir rodos man, girdžiu jo žingsnį lėta,
ir rodos, sako jis: — Einu lankyt poetų ...

Einu lankyt Adomo Jakšto ir Maironio,
sustojusių iš Katedros Bazilikos šalių,
nešu pasveikinimą tėviškės jų klonių
ir viltį grįžtančių pavasario balsų ...
Ir rodos man, šventų skliautų aukštybėj
jį angelų baltų pulkai kaip tėvą lydi.

Pro ją praėjo šimtmečiai besieliai,
pro ją — kaip ledo išas Nemune —
pro ją skausmingas rugpjūčio debesėliai,
kaip maldininkų giedančių minia.
O ji kaip motina gera ten tebestovi
mūs, klystančių vaikų — ramybei, Dievo — šlovei.

43.II.22-3.

PAGUODA

Į tenai, kur žydi mėlynos alyvos,
kur upeliai skamba sidabriniai,
debesėliai supasi mėlynėj,
tartum vėlės prosenelių gyvos,
ten, kur prie seklyčios lango rymo
jazminų nusvirę baltos kekės,
į tenai vis grįžta mūsų akys
sapnuose senų atsiminimų

iš kelių, kur raudam pasiklydę.
iš kelių, kur visos viltys gęsta,
iš kelių, kur, kaip belaisviai našta,
nešėm sunkų žemės vargo kryžių ...
Iš kelių, kur saulė nebešviečia,
ir iš prieblandų, kur juoda naktį žada,
iš kelių ant plono plono ledo,
iš kelių tarp rožių ir erškėčių

į tenai, kur aukso saulėj krykščia
vaiko žingsniai pagirių takeliuos,
kur Pirmos Komunijos laimingas kelias,
kur šaltinis, kaip malonė Dievo, trykšta,
ten, kur motinos daina lopšinė aidi,
kur senelio pasakos klajoja,
į tenai tave, bedali, moja
pirmos ryto gėlės prasiskleidę.

Iš dienų, puoštų mirties ir kraujo,
iš dienų, kur chaosan paskendo
praeitis be balso ir be gando,
kur krankliai suskridę tepuotauja,
kur nei mirt nelemta, nei gyventi,
kur apokalipsio šoka griaučiai,
iš tamsos, kur visą žemę siaučia,
iš tamsos į pirmo ryto šventę,

į tenai vis grįžta mūsų akys.
Tilkit, requiem, ir geskit, geskit, žvakės.

43.II.5.

LIETUVOS SŪNUI

Dar žydi vasarų šviesių laukai ir lankos,
aukštuos pagojuose dar ošia ažuolai,
ir netušti mažų paukštelių inkilai,
ir rūpestingosios laukų Rūpintojėlio rankos

dar laimina bevaisę varpą vasarojaus —
ir ji palinksta po grūdų našta.
Ir svyra usnė kelio dulkių apnešta,
ir ją sumindo pakeleivio sunkios kojos.

O Nemunas dar teka kaip tekėjęs!
O duburėliai Pyvesoj dar gilūs vis!
O velniakalnio naktys dar prašvis!

Ir tu, iš amžių glūdumos į čia atėjęs,
per amžius saugok Nemuną, tėvų namus
jo krantuose, ir Pyvesą, ir vasarojų mūs.

43.I.4.

LEMTIS

Tave kalnų viršūnės šaukia,
tavęs pakalnės žalios laukia,
o tu, kaip vergas vakarais,
čia stovi, lauki ir dairais.

Tau čia žiema kelius užpustė,
praleidai čia tu naktį rūsčią—
ir amžių amžiams likt tau čia
su sielvartu ir su kančia.

43.II.16.

MYLIMIEJI

Tavim tikėjau, kai buvai parpuolus,
tavim tikėjau, kai buvai laisva,
ir kai po kojų griuvo aštrios uolos,
likai nemirusi, gyva.

Tu man tarei: — Čia veda mano takas —
mirties, ir sielvarto, ir vargo puoštas jis...
Ir man, o mylima, to tavo kraičio teko
dangaus palaiminta dalis.

Kai tu verkei, ir aš verkiau parpuolęs,
kai tu meldeis, ir aš kartu meldžiaus,
kad ryto rožėm virstų kietos uolos
kely užgesusios kančios.

43.II.16.

ŽIEMOS LOPŠINĖ

Giliam sniege paskendę miega girios,
sodybų obelys, klevai ir ąžuolai,
giliam sapne ir tu, tarytum mirus,
manoji žeme, nutilai...

Po baltu nuometu, kaip nuotakos, pušelės.
po baltu nuometu senoji Šatrija,
bet ryto aušrą kai pažadins Paukščių Kelias,
manoji žemė žengs su ja.

Miegokit, obelys, miegokit lygios lankos,
aukšti milžinkapiai, miegokit po sniegu,
ir kol sūnaus — pavasario tave pažadins rankos,
o žeme — motina, miegok.

Tegu tavuos sapnuos dienos gyvybė bręsta
ir amžiaus žygių eisena jauna ...
Miegok tu po sniegu, budėk žvaigždynų raštus,
o žeme — motina mana.

43.II.2.

TU IŠĖJAI...

Tu išėjai. Tuščiom, beturtėm rankom.
Miškuos paliko sunkios uogų kekės.
Ir mes miškų tamsiųjų nebelankom,
usnim ir kadugiais apaugo takas.

Tu išėjai. Tuščiom, beturtėm rankom.

Laukuos paliko sunkios kviečių varpos.
O mes ne sau su ašara jas renkam
ir su malda, kai šaukia Agnus Dei varpas.

Tu išėjai. Tuščiom, beturtėm rankom.
O širdyje paliko tuščia, tuščia.
Ir kol pasaulį gaus mirties patrankos,
nebus tavęs čia ir gyvenimo nebus čia.

43.II.19.

KAS SAVO ŽEMĖS ŠIRDĮ JAUČIA

Kas savo žemės širdį jaučia
iš juodžemio vagų gimtinių,
kas savo žemės širdį jaučia
srovėj upelių sidabrinių,
kas savo žemės širdį jaučia
mažam laiškely rugio daigo,
kas savo žemės širdį jaučia
gyvoj gėlėj po gruodžio speigo,
kas savo žemės širdį jaučia
bangoj melsvųjų marių lino,
kas savo žemės širdį jaučia,
kai vargo pėdos dirvą mina,
kas savo žemės širdį jaučia
kai žydi rožės ir kai sninga, —
galybių Viešpats maloniausias
palaimins derlių jo duosningai.

43.IX.20.

ŽMOGAUS GOLGOTA

Veltui jūsų giesmės, girios paukščiai,
niekas jų mirties nakty nesiklausys,
veltui, debesys, jūs dengiat dangų aukštą,
veltui, eglės, jūsų žalias šlamesys ...

Iš dangaus ne tavo, saule, ugnys liejas
ir ne jūsų, mažos žvaigždės, spinduliai
į namus, į kūdikius, bažnyčias ir alėjas,
į senų dienų Rūpintojėlių pakelėj.

Skyla uolos ir granito sienos trupa,
ir kaip lapas dreba žemė nebylė,
nepravers ji skausmo skundai lūpų
ir nesulaikys tavęs, žmogau, mirties kely.

Ką pastatė amžiai, tu sugriausi,
ką dangus palaimino, prakeiksi tu,

išbarstysi Dievo duotą metų auksą
eidamas bedugnės degančiu krantu.

kad kaip paukštis grįžtum vėl iš tyrų nuogas,
alkanas, beturtis, be namų,
kad dangun pakeltum savo širdį tyrą,
keršto, karo, maro nuvalytą ir skausmų.

AMŽIŲ KELEIVIS

Kas tu esi, kur tu eini, keleivi —
į nežinią, į naktį ar audras,
ar rytmečio padangės nusiblaivę
kely tik tavo liūdną kapą ras?

— Esu aš tas, kurį išugdė žemė,
esu aš tas, kur laimino dangus,
kam naktys blaivosi, kai dienos jau sutemę —
esu aš tas, esu aš tas žmogus.

Aš iš saulėleidžių renku rytojaus ugnį,
aš iš vidurnakčių šviesias žvaigždes renku,
aš gyvas pereinu marias, gelmes, bedugnę,
upes — be tiltų, kalnus — be takų.

Esu aš tas, kuris pamynė mirtį juodą,
esu aš tas, kurio audra nenusineš,
ir kad lydėčiau jus, ne vaišių soduos,
tautoj, audroj, dainoj ieškokite manęs.

43.VIII.22.

ARTOJŲ MALDA KALĖDŲ KRISTUI

Juoda naktis. O žemėj balta, balta...
Nuo Mūšos lig Šešupės spindi žvaigždės.
Pro naktį didelę, pro juodą ir pro šaltą
iš tolimų skliautų šviesi giesmė ataidi.

Ir klauso jos laukai, kalnai ir kloniai,
ir girių gelmės ją kaip ryto gandą girdi,
ir iš pilkų, beprasmiškų dienų kelionės
giesmės aidan pabudę šaukia širdys — — —

— Mes be Tavęs, Kalėdų Kristau, pūgą,
mes be Tavęs tiek metų žiemą šalom, —
tegu paliaus čia šiaurės vėtros stūgaut,
tegrįš pavasaris į mūsų vargo šalį...

Kalėdų Kristau, laimink mūsų pirmą vagą,
palaimink grūdą, kritusį į juodą žemę,

te Tau, kaip žvaigždės, prakaito lašai mūs dega,
te iš Tavęs auksinės varpos derlių semia.

Palaimink protėvių kapų kalnelį šventą,
ir naštą knygnešių, ir išstremtųjų kančią,
ir amžių palikimo didį testamentą,
ir kruvinas rankas nuo darbo ir nuo pančių...

Palaimink, Kristau, jauną žalią gojų,
pagriovėlio baltąją ramunę,
baudžiavoj parpuolusį artoją,
amžių amžiais gyvą panemunę!

Palaimink, Kristau, dobilo atolą,
Gera ranka paglostyk kviečio varpą brandžią,
pjūties gubų ledai teneužpuola,
ir iš pastogės nebaidyk baltų balandžių...

Palaimink, Kristau, mūs žiemkenčių sėją,
ir duonos daigo te pikta šalna nešaldo,
sodybas saugok nuo pagairių ir nuo vėjo, —
išgirsk, Kalėdų Kristau, mūsų malda.

— — — Ir klauso jos laukai, kalnai ir lankos,
ir girių gelmės ją kaip ryto gandą girdi, —
ir Dievo Kūdikis viršum namų, viršum visų laukų ištiesia ranką
ir tyliai laimina visų artojų širdis ...

42.XI.29.

DE PROFUNDIS

Iš gilumos šaukiuos Tavęs, o Viešpatie,
iš gilumos susopusios širdies,
einu Tavęs, Paguodos Žodžio, ieškoti,
einu tavęs, vidurnakčio Žvaigždės!...

Bedaliai stovime,
išgirsk vaitojimą,
klausyk raudojimo
vaikų Tavų —
Tave tikėjome,
Tavy sudėjome
Tavin tekėjimą
dienų savų...

Karčiais nuodais apkarto mūsų žemės vaisiai,
mūs rankų drebančių nelaisvėj nuskinti...
Pražudėm praeitį, praradom dabartį, beteisiai,
kaip skurdūs lauko paukščiai, drebam nevilty.

Bedaliai stovime,

išgirsk vaitojimą,
klausyk raudojimo
vaikų Tavų —
Tave tikėjome,
Tavy sudėjome
Tavin tekėjimą
dienų savų.

Tik Tu, kuris gyvent pažadini lelija,
Kuris laukus šilkais, o kalnus sidabru apdalina,
kurio alsavime numirę kelias ir ligonys gyja, —
tik Tu, o Viešpatie, tik Tu tark Žodį iš Tenai...

Bedaliai šaukiame,
ateik arčiau, ramink,
stebuklo laukiame
vaikai Tavi.
Tamsoj uždusome,
bet ne, nežūsime,
Tavy vėl būsime
gyvi, gyvi!..

Iš gilumos šaukiuos Tavęs, o Viešpatie,
iš gilumos susopusios širdies,
einu Tavęs, Paguodos Žodžio, ieškoti,
einu Tavęs, vidurnakčio Žvaigždės.
Kaip kalnuose upelį, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!
Kaip tyruos karavaną, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!
Kaip savo gūžton paukštę, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!
kaip nulaužtą šaką, Viešpatie,
gražink belaisvius mūsų!

Bedaliai šaukiame,
ateik arčiau, ramink,
stebuklo laukiame
vaikai Tavi.
Tamsoj uždusome,
bet ne, nežūsime,
Tavy vėl būsime
gyvi, gyvi!..

Tu stosi, Viešpatie, Galybių Kunigaikšti,
ir kris karaliai, kaip vergai žemi, po kojų,
Tu eisi, Viešpatie, ir Tavo priešas ten nevaikščios,
ir nebedengs tamsa Tavų namų, sodybų mūsų ir gojų ...

Tu stosi, Viešpatie —
jų bombos kris kaip rūkas,
Tu tarsi, Viešpatie —

kaip lapai jie drebės,
Tu mosi, Viešpatie —
ir vėl diena bus Dzūkuos,
Tu šauksi, Viešpatie —
pakils jie iš duobės —
šiurpiam biržely kritę Pravieniškiuos,
ir Zarasuos, ir Petrašiūnuos, ir Panevėžy,
Rainių miškelio kankiniai, kaip kraujo žvaigždės blykčios,
kad liautų tėviškė skausme rankas gražyt!
Ir bus Aukštaičiuose,
ir bus Žemaičiuose
dvasia jų amžių amžiais vis gyva,
ir žengs į ateitį,
ir bus gyva tauta,
kad šviestų amžiais Lietuva laisva!

Iš gilumos šaukiuos Taveš, o Viešpatie,
iš gilumos susopusios širdies, —
ateik, ateik į tamsų mūsų vargo vieškelį,
ir mūsų rytdieną nušviesk, šviesi Žvaigždė!

43.I.27.

ŠV. IZIDORIUS

1. Ryto malda

—Palaimink, Viešpatie, pakol į vagą stosiu,
Tu rankoj mano jaučių vadeles turi...
Ir sveikina atskridus jį pirmoji kuosa,
varnėnas „Padėk, Dieve" švilpia pagiry.

— Padėk man, Dieve, te paukšteliai sotūs
Tau už mane skrajodami giedos,
mielaširdingas Tavo Majestotas
žaliems laukams te giedrią dieną duos.

Kaip Ostija už miško saulė kyla,
upelis, vėjas ir giria nutyla,
atverčia debesys dangaus skliautų mišiola —

ir šventasai Izidorius artojas
suklumpa ir ekstazėje žegnojas,
ir ryto maldai jaučių jungas puola.

2. Šeštadienio vakarinė

Juodų vagų atriektos šiltos riekės
toli toli per lygų lauką tiesias,
noragų kieto plieno nebesiekia

saulėleidis ramus, išblėsęs ...

„Jesu dulcis memoria ...“ šiurena vėjas,
paukšteliai grįžta savo gūžton,
tiktai kaip motina prieš pirmgimį,
prieš sėją pabudus žemė atsidūsta.

— Į Tavo, Viešpatie, rankas aš atiduodu
ir savo poilsį, ir dirvą juodą, —
galulaukėje šventasai Izidorius artojas

ant kelių klumpa tardamas. Arimą peržegnoja...
Ir atilsio maldaudamas kai jaučių jungas puola,
užverčia debesys dangaus skliautų mišiolą.

ŠV. ANTANAS IŠ PADUVOS

1. Gyvenimas

Jo balsas Viešpaties galybę gyrė,
jam, pasninkus užlaikant ten kalnuos ...
Jo klausė debesys ir prasiskyrė
ir ant pamokslo klausančios minios

nė lašas, tarus „prasiskirkit“. neužkrito;
nė lašas ant širdžių tų neužkris,
kas, tarnui Jo iš Paduvos „atverkit“ tarus rytą,
atvers jo Viešpačiui, vidudienį ateinančiam, duris.

Biblijos Arka ir Limoges kustos,
teguodžia mus tavasis Brives būstas,
ir tavo regulos negęstanti šviesa

nuo Paduvos lig Kretingos tešviečia.
Ir kaip prikėlei širdis albigiečių,
pikelk ir mus, palaistęs dangiška rasa.

2. Mirtis

O gloriosa Domina, excelsa...
O Motina mana danguos,
išgirsk sugrįžtančio keleivio balsa
ir paskutinę valandą paguosk.

Matau aš savo Viešpatį, matau Jį
ateinantį ir šaukiantį mane,
nuo žvilgsnio Jo sustingo mano kraujas,

ir nebegrižt man į Camposampiero, ne ...

Netepkit, broliai, jūs aliejais mano kojų —
Jis patepė, su Juo aš išeinu
už priemiesčio Capo di Ponte, už kalnų...

Ir susirinkę minios kai raudėjo
ir kai stebuklo meldė karstą nešdami,
jis tarė: — Broliai, melskitės, bus amžinai gyva gelmė

43.II.26-7.

ŠV. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS

1. Alvernos vienuolyno maldininkai

— O salutaris Hostia, o ryto Saule,
o amžinų dienų šviesi versmė,
Tau pasimelst aš atėjau į šį pasaulį
ir pasidžiaugt tava žiedų žeme.

Ir kai rankas sudėjau džiaugsmo maldai,
Parcinkulėn keliaudamas kalnais,
iš negyvos uolos žiedų dvelkimą saldų
Tu leidai man, o Viešpatie, tenais...

Ir apie šventą galvą jo baltų balandžių,
kaip Viešpaties apaštalų būrys,
„O salutaris Hostia" kartu burkuot pabando,

ir kaip varpelis ima skambint vyturys.
„Per saeculorum. Amen", — krankia juodos varnos,
ir kaip bažnyčia ima gaust kalnai Alvernos.

43.XI.22.

2. Pamokslas paukščiams

— Garbė būk Jėzui Kristui, Bastijos, Asyžiaus,
Battonos ir kitų apylinkių gyventojai linksmi,
netūpkit niekad jūs ant švento medžio kryžiaus,
kad ir gražiausia jūsų bus giesmė!

Ir ant šakelės Jėzui tinka jūsų tyras balsas,
ir tavo, strazde, kaip malda, ir tavo, varna, negražus,
iš rankų Viešpaties visiems grūdeliai byra skalsūs,
kad pepenėtų didelius — vis alkanus — ir — sočius vis — mažus.

Puikus balandi, šventą Tėvą Inocentą garbink,
gi tu, lakštingala, šventam Honorijui giedok,

o sesė Klara laukia tavo, vytury, maldos...

O mes visi, ereliai, kuosas, Dievui duokim garbę, —
kas aukštumoj, kas vabalus berinkdami po žemę...
Ir visi paukščiai Umbrijos jam tarė: „Amen! Amen!"

43.XI.25.

ROŽIŲ LIETAUS ŠVENTOJI

Šv. Teresėlė

1. Aš siūsiu Rožių lietu ...

Bus daug nuo Viešpaties nutolusių vaikų
ir daugelis Betliejaus mažą kūdikį užmirš,
daug netikės, ir daug tikės, bijodami pasisakyt „tikiu",
ir, kaip uoloj pasėtas kviečio grūdas, mirs.

Ir tarė ji: — Leisk, Viešpatie, aš siūsiu Rožių lietu,
kad atsigautų vargstanti žmogaus širdis,
kad ji, ko amžiais netikėjo, įtikėtų,
kad atsivertų jai stebuklo paslaptis.

Ir tarė ji: — o Mylimas, visur visur esi Tu —
Esi Tu, Jėzau, danguje, esi prastam Lisieux,
Esi Tu savo mylimosios širdyje ...

Iš Tavo sodo man lapeliai rožių krito,
į Tavo sodus aš giedodama einu
pasaldint žemėj likusiems karčių dienų.

2. Karmelio Gėlei

Tylumoj tamsaus Karmelio
tu kaip žiedas sušvitai, —
šviesk, šventoji Teresėle,
žemėj, Dievo užmirštoj.

Amžių kalno kiparisas,
slėnių lauko lelija,
pažiūrėk daubon Dubysos
ir žiedais palaimink ją.

Pro dangaus skliautus aukštuosius,
pilnus Viešpaties žvaigždžių,
te stebuklo tavo rožės

kris ant mūs silpnų širdžių.
Ir pavasariu dangaus

šaltos širdys atsigaus.

43.III.26-8.

VALLIS UMBROSA

Šv. Bernardas — neturtėlis ir atgailotojas

„Bernardai, ko čia atėjai?" paklausė žemė, ,
„Bernardai, ko čia atėjai?" dangus paklausė.
— Į žilą samaną pasižiūrėt, kol nesutemę,
ir Viešpaties didžiuos dienos darbuos paliaupsint.

„Ko atėjai į girių gelmę, į giliausią?
Kas iš pasaulio tavo liūdną sielą tremia?"
— Aš atėjau cistersų kelio pasiklausti
ir žemės laimei ir džiaugsmams ištarti amen.

Ateikit, šaukia čia ir jus vallis umbrosa,
ateikit, šaukia ažuolai ir pušys žalios,
ar kunigaikštis Akvitanijos, ar brolis tu karaliaus.

Palikit rudeniui puokštes akacijų ir rožių ...
Kaip čia atėjom, taip išeit bus ar ne džiaugsmas,
kai Jėzaus rožių Karalienė pasišauks mus?!

43.III.26.